

САВЕЗ
САМОСТАЛНИХ
СИНДИКАТА
СРБИЈЕ

13. КОНГРЕС

ДОКУМЕНТИ

Београд, јун 2006.

Веће Савеза самосталних синдиката Србије ● 11 000 Београд, Дечанска 14 ● Телефони : Кабинет председника : 011/3233-235; Кабинет секретара и кабинет потпредседника : 011 3233-068; Председник Комисије за организационо-техничку припрему Конгреса, маркетинг, пропаганду и прикупљање средстава за финансирање конгресних активности : 011/3239-268; Координатор припреме Конгреса: 011/3231-505; Internacionale department : +381 11 3241-322 ● Fax : 011/3241-322 ● Web site : www.sindikato.org.yu ● E-mail : office@sindikato.org.yu ● Матични број : 07002211 ● Текући рачун : 355-101 4774-54

ПОШТОВАНИ КОЛЕГА – КОЛЕГИНИЦЕ,

ТЕБИ, ДЕЛЕГАТУ ИЛИ ГОСТУ XIII КОНГРЕСА САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ, ИМАМ ПОТРЕБУ ДА СЕ ОБРАТИМ.

НА ЧЕЛО ОВОГА СИНДИКАТА ДОШАО САМ 10. ОКТОБРА 2000. ГОДИНЕ. И ТАДА СМО ОТПОЧЕЛИ ЗАЈЕДНИЧКУ БОРБУ ДА ОЧУВАМО НАШ СИНДИКАТ КОГА СУ МНОГИ, И У ПОЛИТИЧКОЈ, ДОЛАЗЕЋОЈ СФЕРИ, И У СИНДИКАЛНОЈ КОНКУРЕНЦИЈИ, ВИДЕЛИ КАО СИНДИКАТ КОЈИ МОРА ПРОПАСТИ.

ПА, ЕТО НИСМО ПРОПАЛИ – НАПРОТИВ. СТАЛНИМ АКТИВНОСТИМА ДИЗАЛИ СМО ОРГАНИЗАЦИЈУ ДО КОНВЕНЦИЈЕ, ДО XII КОНГРЕСА И ЕВО НАС НА XIII КОНГРЕСУ.

НЕ ТРЕБА ДА СМО ЕУФОРИЧНИ И САМОЗАДОВОЉНИ ПОСТИГНУТИМ. ИМА ТУ ЈОШ МНОГО ТОГА ДА СЕ УРАДИ ИЛИ, ХАЈДЕ ДА КАЖЕМО БИЛО ЈЕ ПУНО ТОГА ШТО СМО МОГЛИ И ТРЕБАЛИ УРАДИТИ, А НИСМО. САГЛЕДАЈМО СВЕ ТО НА КОНГРЕСУ, ПА У АКЦИЈУ ДА БУДЕМО ПРАВА ЗАШТИТА СВОЈИМ ЧЛАНОВИМА У ЗАВРШНОМ ЧИНУ ДРАМЕ КОЈА СЕ ЗОВЕ ТРАНЗИЦИЈА, А У ОКВИРУ ЊЕ ПРИВАТИЗАЦИЈА.

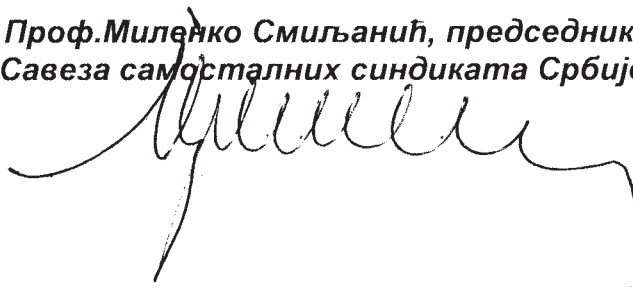
ЧИЊЕНИЦА ЈЕ ДА ЈЕ НА НАШУ ОРГАНИЗАЦИЈУ НАСРТАЛА И ПОЛИТИКА И КАПИТАЛ, А И СИНДИКАЛНА КОНКУРЕНЦИЈА И НИСУ ПОСТИГЛИ ЦИЉ ДА НАС УНИШТЕ. ОНИ НАМ НЕ МОГУ НАУДИТИ, АЛИ МОЖЕМО МИ САМИ СЕБИ. ИСКОРИСТИМО ОВАЈ КОНГРЕС ДА ЗБИЈЕМО РЕДОВЕ И УЧИНИМО НАШ СИНДИКАТ ЈОШ БОЉИМ И ПЛОДОТВОРНИЈИМ. ПОЗНАЈЕМ ДОБРО НАШ СИНДИКАТ – МИ ТО МОЖЕМО!

ПРИСЕТИМО СЕ ОНОГ ДИЈАЛОГА КАДА МИ СЕ МЛАДИ АКТИВИСТА НАШЕГ СИНДИКАТА ЖАЛИ НА РАЗНЕ СЛАБОСТИ, КОЈЕ НАША ОРГАНИЗАЦИЈА ИМА, А ЈА МУ КАЖЕМ „ИМА ЛИ БОЉЕГ СИНДИКАТА У НАШОЈ ДРЖАВИ“. ОН СЕ ЗАМИСЛИ И КАЖЕ „НЕМА БОЉЕГ“ И ЗАТО ЈЕ СЛОГАН НАШЕГ КОНГРЕСА „НЕМА БОЉЕГ“.

МОЖДА ЋЕ ГА БИТИ, АЛИ ЋЕ ТО ОПЕТ БИТИ НАШ **САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ** НАКОН ОВОГА КОНГРЕСА.

Ваш пријатељ

**Проф. Милењко Смиљанић, председник
Савеза самосталних синдиката Србије**

На основу члана 8. Статута Савеза самосталних синдиката Србије, Веће Савеза самосталних синдиката Србије предлаже XIII конгресу следећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Отварање XIII конгреса Савеза самосталних синдиката и поздравна реч
2. Избор радног председништва
3. Усвајање Пословника о раду
4. Избор радних тела Конгреса
5. Избор записничара и два оверавача записника
6. Реферат председника Савеза
7. Поздравна реч гостију
8. Разматрање и усвајање извештаја Верификационе комисије
9. Разматрање и усвајање Извештаја о раду Савеза самосталних синдиката Србије између XII и XIII конгреса
10. Разматрање Извештаја о раду Надзорног и Статутарног одбора Савеза
11. Давање разрешнице досадашњем сазиву Већа, Надзорног и Статутарног одбора Савеза
12. Верификација новоизабраних чланова Већа Савеза
13. Извештај Кандидационе комисије о предлозима за председника Савеза, чланова Статутарног и Надзорног одбора Савеза
14. Избор председника Савеза, чланова Статутарног и Надзорног одбора Савеза
15. Извештај Изборне Комисије о резултатима гласања
16. Разматрање и усвајање Предлога измена и допуна Статута Савеза
17. Разматрање и усвајање Предлога програма рада Савеза
18. Разматрање и усвајање Предлога Конгресних резолуција
19. Разматрање и усвајање Извештаја Комисије за представке и жалбе упућене Конгресу
20. Завршна реч новоизабраног председника Савеза самосталних синдиката Србије.

Председник
Савеза самосталних синдиката Србије
Проф. Миленко Смиљанић

На основу члана 10. Статута Савеза самосталних синдиката Србије, Одлуке о сазиву и дневном реду Тринаестог конгреса Савеза самосталних синдиката Србије, и предлога Већа Савеза самосталних синдиката Србије, са седнице одржане 22. маја 2006. године, Конгрес Савеза самосталних синдиката Србије, 30. јуна 2006. године, усваја

ПОСЛОВНИК О РАДУ ТРИНАЕСТОГ КОНГРЕСА САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

Опште одредбе

1. Пословником о раду Тринаестог конгреса Савеза самосталних синдиката Србије (у даљем тексту: Пословник) ближе се регулише начин рада и одлучивања Тринаестог конгреса Савеза самосталних синдиката Србије (у даљем тексту: Конгрес), избор радних тела Конгреса, поступак разматрања и усвајања конгресних докумената, верификација чланова Већа Савеза самосталних синдиката Србије и избор председника, Надзорног одбора и Статутарног одбора Савеза самосталних синдиката Србије и друга питања од значаја за рад Конгреса.
2. Конгрес Савеза самосталних синдиката Србије радиће 30. јуна 2006. године у пленарном заседању.
Уколико дневни ред Конгреса за то време не буде исцрпљен, Конгрес ће одлучити о продужетку рада.
3. Статус делегата Конгреса имају:
 - досадашњи чланови Већа Савеза самосталних синдиката Србије;
 - досадашњи чланови Статутарног одбора Савеза самосталних синдиката Србије;
 - досадашњи чланови Надзорног одбора Савеза самосталних синдиката Србије;
 - новоизабрани чланови Већа Савеза самосталних синдиката Србије;
 - делегати Конгреса бирани у самосталним синдикатима Србије;
 - делегати Конгреса бирани у организацијама Савеза за територију покрајина, града Београда, града Новог Сада и општина, градова, округа и општина које су груписане у одговарајуће изборне јединице.
4. Сви делегати Конгреса имају право гласа о свим питањима, осим досадашњих чланова Већа, Статутарног и Надзорног одбора Савеза самосталних синдиката Србије, када се гласа о њиховој разрешници.
5. Верификациони листићи с назнаком статуса делегата Конгреса предају се Служби Већа пре почетка рада Конгреса.
6. Гости Конгреса могу учествовати у расправи и износити мишљења, без права одлучивања.

7. Рад Конгреса је јаван, а његов рад прате акредитовани представници штампе и електронских медија.
8. О информисању учесника Конгреса, као и јавности о раду Конгреса, стара се Радно председништво и Секретаријат Конгреса.

Отварање Конгреса и усвајање Пословника о његовом раду

9. Конгрес отвара председник Савеза самосталних синдиката Србије и руководи његовим радом до избора Радног председништва.
10. Конгрес ради по овом Пословнику који се доноси на почетку рада Конгреса. Пословник о раду Конгреса усваја се јавним изјашњавањем делегата Конгреса.

Радно председништво Конгреса

11. На предлог председника Савеза самосталних синдиката Србије, Конгрес бира Радно председништво од девет чланова.
12. Радно председништво руководи радом Конгреса и, сагласно међусобном договору, одређује председавајућег.
13. Радно председништво у складу с овим Пословником стара се о реализацији дневног реда као и о свим питањима која су од значаја за рад Конгреса.
14. Радно председништво одлучује већином гласова.

Дневни ред Конгреса

15. Радно председништво упознаје учеснике Конгреса с предложеним дневним редом. О предлогу дневног реда, укључујући и евентуалне допунске предлоге и примедбе, отвара се дискусија. После дискусије, предлог дневног реда ставља се на гласање.
16. Разматрање питања утврђених дневним редом обавља се редоследом назначеним у дневном реду.
17. Ради ефикаснијег рада Конгреса, Радно председништво може предложити да се измени редослед разматрања појединих тачака дневног реда или да се о две или више тачака дневног реда води заједничка расправа, о чему се делегати Конгреса јавно изјашњавају.

Радна тела Конгреса

18. Конгрес, на предлог Радног председништва, бира чланове и председнике својих радних тела, и то:

а) **Секретаријат Конгреса** од пет чланова.

Секретаријат Конгреса обезбеђује услове за рад Конгреса и пружање стручних, административно-техничких и других услуга делегати-ма и гостима Конгреса.

б) **Изборну комисију за спровођење изборног поступка и пребројавање гласова** за председника, Статутарни и Надзорни одбор Савеза самосталних синдиката Србије, од пет чланова.

Комисија ће обезбедити спровођење изборног поступка на начин предвиђен Статутом, Одлуком о изборима и Упутством за спровођење изборних активности, контролу поделе гласачких листића и пребројавање гласова. Извештај Конгресу подноси председник изборне комисије.

в) **Комисију за праћење дискусије о Предлогу програма Савеза самосталних синдиката Србије**, коју чине досадашњи чланови комисије за израду Нацрта овог документа.

Комисија за Програм утврђује коначну верзију Предлога програма, узимајући у обзир предлог Већа Савеза самосталних синдиката Србије, дискусију на пленарној седници Конгреса, као и писане амандмане које доставе делегати и гости Конгреса до 29. јуна 2006. године до 10 часова.

г) **Комисију за праћење поднетих амандмана на Предлог статута Савеза самосталних синдиката Србије**, коју чине досадашњи чланови Комисије за израду Нацрта овог документа.

Комисија за Статут утврђује коначну верзију Предлога статута, узимајући у обзир предлог Већа Савеза самосталних синдиката Србије, усмене амандмане изнете на пленарној седници Конгреса, као и писане амандмане које доставе делегати Конгреса до 29. јуна до 10 часова.

д) **Комисију за верификацију пуномоћја** делегата Конгреса од три члана.

Верификациона комисија утврђује исправност пуномоћја и број присутних делегата Конгреса који, на основу раније донете одлуке Већа, имају статус делегата Тринаестог конгреса и о томе подноси извештај Конгресу.

ђ) **Комисију за представке и жалбе** упућене Конгресу Савеза самосталних синдиката Србије од пет чланова.

Комисија ће разматрати све представке и жалбе упућене Конгресу које пристигну до 29. јуна до 10 часова.

е) **Комисију за редакцију и публикавање** конгресних докумената од пет чланова.

Комисија за редакцију конгресних докумената по завршетку рада Конгреса приређује конгресна документа за штампу и објављивање.

ж) **Кандидациону комисију од три члана** која упознаје Конгрес са предложеним кандидатима за председника, Статутарни и Надзорни одбор Савеза самосталних синдиката Србије.

19. Седнице радних тела Конгреса сазивају њихови председници.

Радно тело пуноважно ради и одлучује ако седници присуствује више од половине чланова, а одлуке доноси двотрећинском већином присутних.

Начин рада Конгреса

20. Конгрес ради у пленарном заседању.

21. Рад Конгреса:

- Конгрес отвара председник Савеза, поздравна реч и предлаже Радно председништво;
- бира Радно председништво Конгреса;
- усваја Пословник о раду Конгреса Савеза самосталних синдиката Србије;
- врши избор радних тела Конгреса из тачке 18. овог пословника;
- врши избор записничара и два оверача записника;
- подноси Реферат председника Савеза самосталних синдиката Србије;
- поздравна реч гостију;
- усваја извештај Верификационе комисије;
- пауза за кафу;
- разматра и усваја Извештај о раду Савеза самосталних синдиката Србије између Дванаестог и Тринаестог конгреса;
- разматра и усваја Извештај Надзорног и Статутарног одбора Савеза самосталних синдиката Србије за протекли период;
- даје разрешницу досадашњем сазиву Већа и Надзорног и Статутарног одбора Савеза самосталних синдиката Србије;
- врши верификацију изабраних чланова Већа Савеза самосталних синдиката Србије;
- извештај Кандидационе комисије о предлозима за председника Савеза, чланова Статутарног и Надзорног одбора Савеза;
- проглашавање паузе за спровођење избора;
- тајно гласање за избор председника Савеза самосталних синдиката Србије;
- тајно гласање за избор чланова Статутарног и Надзорног одбора Савеза самосталних синдиката Србије;
- усваја извештај Изборне комисије о спроведеним изборима;
- образложење Предлога измена и допуна Статута Савеза самосталних синдиката Србије;
- подноси извештај Комисије за праћење поднетих амандмана на Предлог статута Савеза самосталних синдиката Србије;
- дискусија о Предлогу измена и допуна Статута Савеза;
- усваја измене и допуне Статута Савеза самосталних синдиката Србије;
- образложење Предлога програма рада Савеза самосталних синдиката Србије;
- подноси извештај Комисије за праћење дискусије о Програму Савеза самосталних синдиката Србије;
- дискусија о Предлогу програма рада Савеза;

- усвајање Програма рада Савеза самосталних синдиката Србије;
 - образложење предлога конгресних резолуција;
 - дискусија о конгресним резолуцијама;
 - усвајање конгресних резолуција;
 - усваја Извештај Комисије за представке и жалбе упућене Конгресу Савеза самосталних синдиката Србије;
 - завршна реч новоизабраног председника Савеза самосталних синдиката Србије.
23. Сваки учесник Конгреса има право да активно учествује у раду Конгреса, даје предлоге, поставља питања и даје амандмане на предлоге конгресних докумената у име самосталних синдиката, односно организација Савеза самосталних синдиката за територију које су га бирале. Учесници у дискусији, по правилу, могу говорити само једанпут, и то највише пет минута. Учесник који још једном добије реч ради питања, додатног објашњења или реплике, може то урадити у времену ограниченом највише на два минута.
24. Учесник Конгреса који жели да говори о повреди Статута Савеза самосталних синдиката Србије или овог Пословника добија право на реч мимо утврђеног реда за дискусију.
25. Учесници Конгреса пријављују своје учешће у расправи писменим путем и своје пријаве достављају Секретаријату или Радном председништву Конгреса.
26. Учесник Конгреса може одустати од дискусије коју је пријавио. Учесници који излагање имају у писаној форми могу га предати Радном председништву, односно Секретаријату Конгреса. Сва излагања морају бити равноправно третирана у публикавању конгресних докумената.
27. О редоследу учешћа пријављених у расправи одлучује Радно председништво Конгреса.
28. Учесници у расправи дужни су да се придржавају дневног реда и да својим достојанственим понашањем допринесу несметаном раду Конгреса, као највишег органа Савеза самосталних синдиката Србије. У случају непоштовања овог Пословника, Радно председништво може изрећи меру опомене и удаљавања са говорнице, односно са Конгреса.
29. Сви учесници у расправи излазе за говорницу.

Разрешница досадашњег сазива Већа и Надзорног и Статутарног одбора и верификација новоизабраних чланова Већа Савеза самосталних синдиката Србије

30. После усвајања извештаја, Конгрес на предлог Радног председништва, јавним изјашњавањем, даје разрешницу Већу и Статутарном и Надзорном одбору Савеза самосталних синдиката Србије.
31. Конгрес верификује новоизабране чланове Већа Савеза самосталних синдиката Србије на основу избора у самосталним синдикатима и изборним јединицама Савеза самосталних синдиката на територији.

32. Конгрес верификује чланове Већа Савеза самосталних синдиката Србије јавним изјашњавањем.

Начин одлучивања Конгреса

33. Конгрес пуноважно ради ако је на њему присутно више од две трећине делегата, а одлуке Конгреса донете су ако се за њих изјасни више од половине присутних делегата.

Сваки делегат Конгреса гласа лично. Гласање се врши дизањем руку. Гласање се врши редоследом којим су предлози поднети, с тим што се сматра усвојеним предлог који је добио највећи број гласова присутних.

Уколико о истом питању има више предлога, први на гласање ставља се предлог Већа, односно Комисије, а затим остали предлози, односно амандмани.

34. Конгрес тајним гласањем бира председника Савеза самосталних синдиката Србије, чланове Статутарног и Надзорног одбора Савеза самосталних синдиката Србије.

За председника Савеза самосталних синдиката Србије изабран је онај кандидат који добије више од половине гласова укупног броја делегата Конгреса. Ако ни један кандидат не добије довољан број гласова, на поновљено гласање иду два кандидата који су добили највећи број гласова, а изабран је онај за кога је гласао већи број делегата Конгреса.

За чланове Надзорног (5 чланова) и Статутарног (9 чланова) одбора Савеза самосталних синдиката Србије изабрани су кандидати који добију највећи број гласова делегата Конгреса.

Информисање о раду Конгреса

35. Сва излагања на Конгресу снимају се магнетофонски. Ако жели, сваки учесник у дискусији може ауторизовати своје излагање.
36. Документи Конгреса објављују се у посебној публикацији Савеза самосталних синдиката Србије.
37. Документи Конгреса чувају се у документацији Већа Савеза самосталних синдиката Србије.
38. Уз записник, који је скинут са магнетофонске траке, чувају се извештаји радних тела, приложена излагања, усвојена документа, верификациони листићи, пријаве за дискусију, као и други документациони материјали. Записник оверавају два овлашћена делегата Конгреса.

Завршне одредбе

39. О питањима која нису регулисана овим Пословником одлучује Радно председништво, а кад оцени да су од већег значаја, ставља их на изјашњавање.
40. Овај Пословник утврђује се на почетку заседања Конгреса и ступа на снагу по његовом усвајању, а његова важност престаје са завршетком рада Конгреса Савеза самосталних синдиката Србије.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ ИЗМЕЂУ ДВАНАЕСТОГ И ТРИНАЕСТОГ КОНГРЕСА

У извештајном периоду, поред седница Председништва, у Већу су редовно одржавани и радно-координативни састанци са председницима републичких одбора Самосталних синдиката Србије, као облик акционе сарадње, планирања, договарања и усмеравања заједничких активности.

ОБЛАСТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ, РАЗВОЈНИХ И КАДРОВСКИХ ПИТАЊА

У периоду између 12. и 13. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије, рађено је на успостављању организованости Савеза самосталних синдиката Србије у складу са новим Програмом и Статутом Савеза самосталних синдиката Србије.

Прихваћен је концепт организованости Стручне службе Већа Савеза самосталних синдиката Србије по секторима рада, где су утврђени следећи сектори:

1. Сектор организационих, развојних и кадровских питања;
2. Сектор за нормативно-правна и економско-социјална питања;
3. Сектор за информисање, едукацију и међународну синдикалну сарадњу;
4. Сектор за економско - финансијска, комерцијална питања и маркетинг;
5. Административно-технички сектор.

У оквиру сектора организоване су посебне службе или одељења.

Дванаести конгрес Савеза синдиката Србије донео је Одлуку о промени назива у Савез самосталних синдиката Србије. У циљу реализације ове одлуке у Регистру синдикалних организација промењен је назив синдиката Србије и извршен упис Савеза самосталних синдиката Србије.

У оквиру ангажовања на питањима даљих реформи у синдикатима и Савезу самосталних синдиката Србије, у Председништву и стручној служби Већа – Сектору за организациона, кадровска и развојна питања, сачињен је конкретан Преглед ставова, мишљења и предлога изнетих у расправи која је по овим питањима вођена у организацијама и органима синдиката и Савеза самосталних синдиката Србије који ће, као посебна тачка дневног реда, бити разматран на овој седници Већа.

Председништво се у извештајном периоду бавило и проблемима везаним за примену Статута и Правил-

ника о материјално-финансијском пословању у Савезу самосталних синдиката Србије.

Вршено је мерење степена синдикализованости у Републици Србији и квантитативног положаја Савеза самосталних синдиката Србије у тој скали и констатовано да Савез самосталних синдиката Србије има најзначајнију улогу међу синдикалним централама у Србији.

Такође, пружана је стручна помоћ новоформираним синдикатима грана и делатности, на изради статута, програма, пословника о раду и других аката и докумената.

Одређена врста стручне помоћи пружана је и појединим повереништвима и већима Савеза самосталних синдиката на терену.

На захтев синдикалних организација које су се јављале са различитим питањима и проблемима указивано је на начин и поступак превазилажења тих проблема.

Настављена је сарадња са научно - истраживачким институцијама које се баве проблематиком синдиката, а посебно са Центром за социјалне и демократске студије на реализацији истраживања “Како преживети транзицију” у оквиру пројекта “Синдикални барометар 2”, као и са Galup international (Medium index) око ставова истакнутих синдикалних активиста који се односе на бројне проблеме у области приватизације.

ОБЛАСТ НОРМАТИВНО-ПРАВНИХ ПИТАЊА И ЗАШТИТЕ ПРАВА РАДНИКА

Председништво је било активно укључено у активности у нормативној области и то давањем сугестија, предлога, примедби на нацрте и предлоге закона припремљених од стране министарстава, посебно сагледавајући утицај предложених решења на материјални и социјални положај запослених. Примедбе су дате на: Нацрт закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености; на Нацрт и Предлог измена и допуна закона о штрајку.

У циљу пружања помоћи руководствима синдикалних организација, урађене су и достављене информације о:

- Измени Уредбе о продаји капитала и имовине јавном аукцијом,
- Измени Уредбе о методологији за процену вредности капитала и имовине,

- Актуелним питањима примене Закона о приватизацији,
- Закону о запошљавању и осигурању за случај незапослености,
- Изменама и допунама Закона о предузећима,
- Закону о привредним друштвима,
- Покренуте иницијативе, дате сугестије и предлози за измену постојећих закона, односно дате су примедбе и амандмани на нацрте, односно предлоге следећих савезних и републичких прописа, и то:
- Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености;
- Закона о раду - У договору са замеником Генералног секретара Светске конфедерације рада, урађена је посебна Анализа усаглашености одредби Закон о раду са ратификованим међународним конвенцијама, као и упоређивање одредби Закона о раду са претходним Законом о радним односима Републике Србије. Анализа је достављена Светској конфедерацији рада;
- Закон о здравственој заштити;
- Закон о здравственом осигурању;
- Закон о безбедности и здравља на раду;
- Закон о синдикатима и удружењима послодавца - Урађена је Анализа Закона о синдикатима и удружењима послодавца са освртом на институте имовине и својине а Радна група за израду овог Закона је са сваког састанка дала посебну Информацију;
- Закон о социјално-економском савету;
- Закон о мирном решавању радних спорова;
- Закон о стечају;
- Закон о приватизацији.

Урађене су информације и о другим прописима који се тичу приватизације, радних односа, материјалног и социјалног положаја запослених, а од интереса су за синдикат и његово чланство.

Председништво је заузело став да посебан Закон о штрајку не треба доносити већ да ту проблематику треба регулисати колективним уговорима. У вези са Нацртом закона о раду, Савез самосталних синдиката Србије је веома активно и организовано учествовао у свим фазама припреме овог закона. Доста је постигнуто у смислу прихватања одређених иницијатива, захтева и предлога Синдиката.

Председништво је усвојило одговарајуће примедбе, предлоге и закључке у вези са свим нацртима и предлозима законских пројеката које је разматрало и одлучило да формира радне групе које ће припремити текстове предлога и ставова Председништва и исте доставити Већу ССС Србије ради разматрања и усвајања на наредној седници.

Закључено је:

- Да је усвојени Закон о раду, у целини гледано, бољи и повољнији за запослене од претходног.
- Да је у Закону усвојен већи број важних амандмана које је предложио Савез самосталних синдиката Србије, чему је допринело и непосредно залагање и сарадња коју су остварили представници ССС Србије са посланицима и посланичким клубовима, током заседања Скупштине Србије.

- Ипак, неколико веома значајних амандмана Синдиката, у коначном тексту Закона, није усвојено.
- Да се одмах упути захтев председнику Народне скупштине Србије, председнику Владе и председнику Републике Србије да се повуче Предлог измена и допуна Закона о раду из скупштинске процедуре зато што није претходно разматран и усаглашен на Социјално-економском савету.
- Председништво је овластило секретара Већа ССС Србије да формира одговарајућу екипу представника ССС Србије и са истом „посети“ све посланичке клубове у Народној скупштини Србије и да их, током тих сусрета, потпуније упозна са разлозима и циљем наведеног захтева ССС Србије, упућеног Влади, Скупштини и председнику Републике.

Разматран је Нацрт закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Савез самосталних синдиката Србије предложио је следеће:

1. Да се усклађивање висине пензија врши два пута годишње и да се у Закон угради решење према коме би се пензије ванредно усклађивале у случају раста инфлације, кумулативно, више од 50 одсто.

2. Да се са подизањем старосне границе крене тек од 2008. године, са динамиком раста три месеца годишње, односно да се старосна граница од 65 година за мушкарце и 60 година за жене у целости примењује од 2015. године.

3. Да се превенција инвалидности и рехабилитација у здравственим стационарним установама и природним леčiliштима поново регулише Законом о пензијском и инвалидском осигурању или Законом о безбедности и здрављу на раду, о чему треба постићи дефинитиван став на седници Социјално-економског савета Републике Србије.

4. Да Социјално-економски савет затражи од Владе Републике Србије да се и за текућу, 2005. годину, ванредно, из буџета Републике Србије обезбеде средства за превенцију радне инвалидности.

Видљиво су повећани захтеви за остваривање права запослених по основу престанка рада предузећа на којима је отворен стечај, као и остваривање права запослених који су проглашени вишком.

Обраћали смо се надлежним министарствима да створе услове да запослени који раде на радним местима са посебним условима рада, наставе да користе превентивне мере преко Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених; за сада још увек нису створени услови за то.

У вези с имовинским односима – непокретностима Савеза самосталних синдиката Србије, пружана је стручна помоћ нашим општинским већима на терену, писани поднесци, тужбе и одговори, а ишло се и на заказана рочишта поводом покренутих спорова. У циљу сагледавања стања имовине Савеза самосталних синдиката Србије израђена је методологија и формирана основа која је имала за циљ да се утврди стање и структура имовине Савеза и синдиката по свим елементима структуре.

Служба је свакодневно пружала правну помоћ члановима синдиката, давала мишљења и сугестије по писменим и усменим захтевима одбора синдикалних организација, председника синдикалних организација, републичких одбора Синдиката, већа Савеза синдиката за више општина, градова, општина и повереништва.

У наведеном периоду Служби правне помоћи обрађали су се запослени за помоћ по разним основима. Помоћ су тражили писмено и усмено, а обрађали су се ради решавања проблема који су се односили на: пријаве потраживања заосталих зарада и обавезног осигурања, захтеве за спровођење инспекцијског надзора поводом зарада, накнада и других примања, приговоре поводом стамбене ранг - листе, питања поводом отказа уговора о раду за време боловања тј. привремене спречености за рад, ургенције Вишем трговинском суду Србије, питања исплата зарада за време државних празника, права запослених на отпремнину, тумачења у вези с прековременим радом, мишљења у вези с одлукама о проглашењу вишка, слања већине запослених на годишње одморе, увођења минималне зараде, увођења шесточасовног радног времена, непоштовања радне дисциплине, питања остваривања накнаде лицима која остају без посла, оснивање Синдикалне организације у предузећу – тј. који је најмањи број запослених који могу да оснују синдикалну организацију, проглашења вишка запослених без донетог социјалног програма, мировање права и обавеза која се стичу на раду и по основу рада због одласка на одлуке, односно дослужење војног рока, брисања незапослених лица са евиденције Националне службе за запошљавање, питања у вези с расподелом станова солидарности и измена правилника о додели станова солидарности, застарела права потраживања зарада, премештај запосленог на послове са нижом стручном спремом, питања рокова за принудно извршење, тумачења правне службе о правима и дужностима председника синдикалне организације, итд.

Највише захтева а посебно колективних обраћања, тражено је ради остваривања права на зараде и накнаде зараде, јер бројна предузећа по више месеци па чак и годину дана нису исплаћивала зараде запосленима или су исплаћивала зараде ниже од утврђених појединачним колективним уговором и испод најниже цене рада утврђене гранским колективним уговором, и то без сагласности синдиката. Последица оваквог стања су захтеви који се упућују синдикату за уплату доприноса за пензијско, инвалидско и здравствено осигурање.

Указивали смо Влади Републике Србије и ресорним министарствима на веома изражен проблем “повезивања стажа осигурања осигураницима којима послодавац није уплатио доприносе за социјално осигурање, посебно за пензијско осигурање и осигурање за случај незапослености. Овај проблем је највише изражен при остваривању права на пензију.

Повећани су захтеви за остваривање права запослених по основу престанка пословања предузећа (принудног поравнања, стечаја, ликвидације и привремено затварање радњи). Наши чланови су тражили помоћ у остваривању стечених права из радних односа (зарада, накнада, уплата доприноса, решавање

стамбених питања и др.), а и за остваривање права на запослење и права код Завода за тржиште рада, као и за учешће синдиката у поступку принудног поравнања и стечаја.

Поред појединачних захтева за пружање помоћи у рангирању, посредовању за доделу стана, по овом основу су били све чешћи захтеви наших већа Савеза синдиката општина и већа Савеза синдиката за више општина, којима се тражила помоћ да се одлукама скупштина општина уреде питања коришћења и враћања средстава солидарности у складу са законом, јер исти није поштован.

У овом периоду, осетно су повећани захтеви којима се тражи остваривање права због престанка потребе за радом запослених. Најчешће се не примењују услови и критеријуми утврђени колективним уговором. Програми о организационим и економским променама и остваривању права запослених за чијим радом је престала потреба, доносе се тако што се накнадно тражи мишљење синдиката иако је Општим колективним уговором прописано да је послодавац дужан да затражи мишљење синдиката на предлог ових програма. Национална служба за запошљавање редовно утврђује да послодавци нису у могућности да запосленима обезбеде остваривање права која су законом предвиђена па и кад су то добро стојећа предузећа. Запосленима једино остаје право на отпремнину, без чије исплате им не може престати радни однос.

Најтеже последице трпе запослени и представници синдиката због организованог учешћа у штрајку. Послодавци предузимају мере да не дође до штрајка, а у случају штрајка према организаторима штрајка, представницима синдиката и члановима штрајкачког одбора предузимају се ригорозне мере, најчешће суспензије и обавезно се изриче престанак радног односа без обзира на основаност.

Институт распоређивања послодавци често користе као меру кажњавања запослених, уместо покретања дисциплинског поступка или утврђивања знања и способности запослених.

Након престанка ратног стања велики број наших чланова са Косова и Метохије потражио помоћ у Служби правне помоћи, ради остваривања права на пензије, на војне и инвалидске пензије, накнаду штете због повреда и инвалидности у рату, смештаја, материјалне помоћи и др. Горе наведени захтеви су често били упућивани Служби правне помоћи колективно, од стране запослених у појединим радним срединама.

Због неправилности у спровођењу својинске трансформације предузећа: садржај програма, остваривање права у првом и другом кругу, информисање запослених; избор и опозив скупштине предузећа; разрешења директора и чланова управног одбора; начин усвајања статута; синдикат у статуту предузећа; мањинска права акционара; партиципација запослених у управљању предузећем; информисање запослених; формирање савета запослених; издавање у закуп средстава рада и по том основу распоређивања које је често имало за последицу и престанак радног односа већем броју запослених; забрана организовања и деловања синдиката, и др., запослени – чланови синдиката су се обрађали Служби за помоћ.

Међутим, бројни су захтеви којима су наши чланови тражили да синдикат утиче да се редовно исплаћују накнаде за боловања преко завода за здравствену заштиту, дечији додаци, накнаде зарада за време породилског одсуства, остваривање права на неискоришћени годишњи одмор после 30. јуна, који траже породиље, запослени инвалиди и оболели радници, затим учестали су захтеви за отпремнине због престанка рада по основу одласка у пензију прерасподеле радног времена и по том основу права на зараду и др.

У синдикатима грана и делатности спровођена је активност на припреми посебних – гранских колективних уговора и то заједно са представницима све три синдикалне централе (СССС, УГС «Независност» и АСНС). Припремљени су и усаглашени између представника синдикалних централа, нацрти посебних гранских колективних уговора у појединим гранским синдикатима.

У циљу пружања непосредне помоћи синдикалним организацијама ради закључивања појединачних колективних уговора, урађени су огледни примерци појединачног колективног уговора за поједине делатности (Синдикат пољопривреде, прехранбене и дуванске индустрије Србије, Синдикат путара Србије, Синдикат шумарства и прераде дрвета Србије, Синдикат грађевинара и индустрије грађевинског материјала Србије, Синдикат металаца Србије).

Сачињено је Упутство за израду појединачног колективног уговора прилагођено изменама и допунама важећих прописа.

Непосредно је пружана помоћ на изради појединачних колективних уговора руководством синдикалних организација, кроз давање мишљења, примедби и сугестија на нацрте већ припремљених појединачних колективних уговора.

У посматраном периоду посебно је интезивирана активност на спровођењу Закона о приватизацији.

У сарадњи са републичким одборима синдиката грана и делатности и већа Савеза самосталних синдиката општина, непосредно је пружана помоћ руководством синдикалних организација на изради социјалних програма и програма приватизације, формирању конзорцијума запослених за учешће на аукцијама и тендерима, њиховој едукацији о процесима приватизације, као и разрешавању низа текућих питања везаних за место и улогу синдиката у процесу приватизације.

Посебно је пружана помоћ у анализи купопродајних уговора у погледу извршења обавеза већинског власника, те је у сваком случају када се установило да већински власник не поштује преузете обавезе, иницирана Агенција за приватизацију да у складу са законом реагује.

Помоћ је пружена већем броју предузећа која иду у приватизацију и где се формирају конзорцијуми запослених, са циљем да учествују у откупу капитала сопственог предузећа.

Пружана је помоћ органима синдикалних организација у примени прописа, а посебно Закона о предузећима, Закона о ликвидацији и стечају, Закона о штрајку, Закона о раду и др.

Непосредно је пружана правна помоћ члановима самосталног синдиката давањем правних савета, мишљења и сугестија, писањем поднесака.

Овде морамо да напоменемо да је од маја 2004. године Служба правне помоћи, послове обављала са

једним правником. Од априла месеца 2005. године, када је Служба остала и без последњег правника, вођење 17 спорова који су били у току пред судом, преузео је адвокат.

На основу ставова које је доставио СССС, у следећој верзији Предлога о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању садржан је и знатан број предлога и амандмана које је током поступка припреме Предлога дао Савез самосталних синдиката Србије, чиме су предложена решења појединих питања знатно побољшана за запослене и чланство Синдиката.

Савез самосталних синдиката Србије и даље је инсистирао да се у Закон унесу два врло важна решења: да просечна пензија не сме да буде мања од 60 одсто износа просечне зараде у Србији и да се усклађивање висине пензија у односу на зараде запослених врши најмање два пута годишње.

УТВРЂИВАЊЕ РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТИ СИНДИКАТА

Министарство за рад, запошљавање и социјалну политику покренуло је иницијативу за утврђивање репрезентативности синдиката и синдикалних централа у Србији.

Министарство је на први састанак, који је одржан 15. марта 2004. године, позвало следеће синдикате: Савез самосталних синдиката Србије, Уједињене гранске синдикате «Независност», Асоцијацију слободних и независних синдиката и Конфедерацију слободних синдиката. На овом састанку договорено је:

- да се изабере централне изборне комисије,
- утврђен је укупан број запослених у Републици Србији - 1.813.570,
- да се донесе Упутство о начину утврђивања репрезентативности.

На следећим састанцима, договорено је да се формирају четири поткомисије, и то:

- поткомисија за јавне службе и државну управу,
- поткомисија за јавна предузећа,
- поткомисија за услужне делатности и
- поткомисија за индустрију.

Савез самосталних синдиката Србије има 455.260 чланова од чега је 217.302 у индустријским синдикатима, 128.819 организовано у синдикатима за јавне службе и државну управу, 63.692 у синдикатима јавних предузећа и 45.447 организовано у синдикатима услужних делатности;

На основу члана 220. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05) утврђено је да је Савез самосталних синдиката Србије репрезентативна синдикална централа.

УЧЕШЋЕ У РАДУ СОЦИЈАЛНО-ЕКОНОМСКОГ САВЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

У извештајном периоду Председништво је активно учествовало у раду Социјално-економског савета Републике Србије, као трипартитног органа владе, синдиката и послодавца.

Одређена активност одвијала се и у оквиру појединих радних група Савета.

Полazeћи од значаја социјалног дијалога и одређења да се социјални дијалог успостави и у институционалним оквирима на локалном нивоу, до сада су локални социјално-економски савети основани у више места у Србији, али укупно гледано, на локалном нивоу треба успоставити и активирати социјални дијалог и формирати локалне социјално-економске савете.

Заседала је и Радна група за социјалну политику у процесу транзиције. Разматрала је актуелна питања у вези са повећањем цене електричне енергије. На предлог Радне групе, Секретаријат Савета је усвојио став да се дефинише структура становништва чије трошкове коришћења електричне енергије треба субвенционисати.

Седнице Социјално-економског савета по правилу се одржавају сваког последњег петка у месецу.

На основу датог прегледа дневних редова, односно питања која је разматрало и на којима се ангажовало Председништво Већа у протеклом периоду, али и на основу увида у његову практичну активност и деловање његових чланова и највиших функционера Савеза самосталних синдиката Србије, може се закључити да је највећа пажња и највећи део активности посвећиван деловању Социјално-економском савету Републике Србије, посебно у оквиру Радне групе која је радила на припреми четири за синдикат веома значајна законска пројекта: о синдикатима и удружењима послодавца, о штрајку, о Социјално-економском савету, о мирном решавању колективних и индивидуалних радних спорова.

У вези са надлежностима Социјално-економског савета, Председништво се, у извештајном периоду, бавило питањима из више области: колективним уговорима, појединим, посебно актуелним питањима привредног развоја, кретањима у области животног стандарда и социјалне сигурности запослених, потрошачком корпом, запосленошћу и запошљавањем, процесом приватизације и прописима из сфере рада и економије, од посебног значаја и интереса за чланство синдиката.

Посебна пажња посвећена је питањима минималне зараде, решавања вишкова запослених, изменама и допунама Закона о запошљавању, Нацрта закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, колективном преговарању и друга. У овом контексту, позитивна околност била је и чињеница да је председавајући Социјално-економског савета, у већем делу периода на који се Извештај односи, био председник Савеза самосталних синдиката Србије.

ПРОТЕСТИ САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

јун – новембар 2003. године

Веће Савеза самосталних синдиката Србије је због низа нерешених питања као што су успоравање привредне активности, пад животног стандарда, неправилан процес приватизације, лоша законска решења утврђена у Закону о раду и другим законима којима се регулишу права запослених, дерогиран систем

колективног преговарања, непостојање стратегије развоја Србије и изостанак социјалног дијалога, као и других отворених питања, на седници од 5. јуна 2003. године, утврдило осам захтева који су упућени Влади Републике Србије:

1. Да се хитно утврди стратегија развоја Србије и усвоје одговарајући социјални програми, а да у процесу приватизације синдикати буду укључени у закључивање купопродајних уговора и израду социјалних програма;

2. Да се успостави прави трипартитни социјални дијалог и да се у најкраћем року донесе Закон о принципима социјалног дијалога;

3. Да се донесе програм којим би се обезбедило запошљавање великог броја незапослених, а да се за све раднике који су остали без посла примене елементи социјалног програма какви су утврђени за велике системе;

4. Да се изменама модела приватизације и из ње искључе сви они који приватизацијом легализују нелегално стечен новац («прање новца»), као и пословодства која су упропастила многе фирме па се путем конзорцијума појављују као купци;

5. Да се сва права запослених која проистичу из рада регулишу искључиво колективним уговорима;

6. Да се измире сва дуговања запосленима, а њихов радни стаж повеже;

7. Да се одустане од свих повећања цена које су у надлежности Владе и органа локалне самоуправе;

8. Да се борба против корупције и криминала води до краја, без изузетака и компромиса и да се од тако одузетог новца и имовине финансирају социјални програми.

Од Владе Републике Србије је затражено да са Савезом самосталних синдиката Србије ступи у социјални дијалог како би се постигао споразум о изнетим захтевима. Пошто Влада Републике Србије није покренула социјални дијалог нити испунила било који од наведених синдикалних захтева, Савез самосталних синдиката Србије је под називом «За спас радништва и привреде Србије» организовао 18. јуна 2003. године протесте који су одржани у Новом Саду, Крагујевцу и Нишу, а 25. јуна 2003. године Генерални протест у Београду.

Протест у Београду, одржан је у два дела:

Први део је одржан на Тргу Николе Пашића, где се окупио велики број синдикалних активиста. Учесницима су се обратили: потпредседник Већа Савеза самосталних синдиката Београда, као домаћин скупа, председник Самосталног синдиката металаца Србије, у име индустријских синдиката, председник Синдиката запослених у здравству и социјалној заштити Србије у име друштвених делатности, председник Самосталног синдиката железничара Србије и потпредседник Већа Савеза самосталних синдиката Србије у име запослених у јавном сектору, председник Већа Савеза самосталних синдиката Србије и Црне Горе, председник Самосталног синдиката Црне Горе, секретар Већа Савеза самосталних синдиката Војводине, председник Самосталног синдиката естрадних уметника, председник металаца Ниша у име градова Крагујевац, Ниш и Врање, председник Синдиката металаца Новог Сада, председник Секције инвалида рада при Већу

Савеза самосталних синдиката Србије у име пензионера и инвалида рада, представник из Прибоја у име незапослених и председник Савеза самосталних синдиката Србије. Након што је изнето «Зашто протестујемо», «Шта тражимо» и «Србија на улицама», протест је настављен шетњом од Трга Николе Пашића преко Булевара Краља Александра и Немањине, где се колона зауставила испред Владе Републике Србије, а затим наставила улицама Кнеза Милоша и Краља Милана до Трга Николе Пашића.

По завршетку кретања протестне колоне, на Тргу Николе Пашића одржан је други део протеста, на коме је говорио председник Савеза самосталних синдиката Србије, при чему је тражено:

1. да се ни један закон који има одраза на материјални и социјални положај запослених, не може донети без потпуне сагласности репрезентативних синдиката;

2. да Савез самосталних синдиката Србије организује прикупљање потписа чланства, којима ће се тражити смена Владе Републике Србије.

Припреме за организовање протеста добро су обављене. Учесници су носили транспаренте са одговарајућим порукама, заставе, капе и друга синдикална обележја. Одржавање протеста – јавних скупова, благовремено је пријављено надлежним органима сагласно Закону о окупљању грађана. На конференцијама за штампу, новинари су детаљно упознати са током организовања протеста, а сам протест је пратио и велики број новинара. На Тргу Николе Пашића направљена је посебна бина са озвучењем и синдикалним обележјима. На улазу у Београд, и на местима која су одређена за паркирање аутобуса, обезбеђена су дежурна лица која су учеснике у организованој колони довела до Трга Николе Пашића, а поред тога, свака колона учесника протеста имала је сопствено обезбеђење састављено од синдикалних активиста. Веће Савеза самосталних синдиката Београда, посебно је организовало обезбеђење генералног протеста, са 50 синдикалних активиста. Индустијски синдикати су преко средстава информисања позвали своје чланове да дођу на протест.

Као резултат протеста успостављена је парола: «ПОСЛА, ХЛЕБА, СИНДИКАЛНИХ ПРАВА».

Савез самосталних синдиката Србије је овим протестом доказао своју виталност, способност добре организованости и да представља снагу која се мора више уважавати.

Полазећи од чињенице да Влада Републике Србије није испунила ни један од наведених захтева и да није дошло до успостављања стварног социјалног дијалога, Веће Савеза самосталних синдиката Србије на седници од 7. октобра 2003. године, донело је одлуку о наставку протеста 29. октобра 2003. године под називом «ЗА СПАС РАДНИШТВА И ПРИВРЕДЕ СРБИЈЕ», са захтевом:

1. Да Влада Републике Србије поднесе оставку односно да се смени у Народној скупштини Србије и да се распишу ванредни парламентарни избори у Републици Србији;

2. Да се уведе мораторијум на модел приватизације друштвеног капитала до избора нове Владе, односно да промене одређених одредби Закона о приватизацији.

На истој седници Веће ССС Србије прогласило да се истовремено одржи и Генерални штрајк окупљањем запослених у радним просторијама круга предузећа или установе, као и учешћем у протестним активностима које организује Савез самосталних синдиката Србије. Акционим планом утврђена је стратегија вођења протеста.

У складу са тим, Штаб протеста одредио је да протест траје три дана, и то: Првог дана – 29. октобра, Централни протест; другог дана - 30. октобра, протест индустријских синдиката, у организацији синдиката металаца и трећег дана – 31. октобра протест синдиката из јавног сектора и услужних делатности и да се ти протести одвијају односно манифестују путем окупљања и блокада.

Основни циљ стратегије био је да се сталним оглашавањем и протестима изражава незадовољство синдиката и врши притисак до остварења захтева. Предвиђено је да се протестне активности одржавају у свим синдикалним организацијама, синдикатима и савезима синдиката на територији Републике Србије.

Посланицима Народне Скупштине упућено је отворено писмо у коме се тражило да подрже захтеве Савеза самосталних синдиката Србије. У писму је наведено да је потребно да се утврди Стратегија развоја Србије, а посебно да се у оквиру стратегије за сузбијање сиромаштва усвоји социјални програм, успостави стварни трипартитни социјални дијалог и да се у најкраћем року нормативно регулише функционисање социјално-економског савета на свим нивоима. Истовремено је тражено да се преиспита и коригује процес приватизације због тога што интереси запослених нису поштовани. Представници синдиката нису на одговарајући начин заступљени у закључивању, праћењу и извршавању обавеза из купопродајних уговора, а посебно у остваривању права запослених која се регулишу колективним уговором. Нису донети одговарајући пратећи закони (о денационализацији, правима малих акционара, конфликту интереса, о заштити добра од јавног интереса, антикорупцијски закон и др.). Постоји неспособност власника да упосле капацитете као и низ других неправилности чије се последице огледају у застоју у производњи, вишком запослених, и др.

Делегација Већа Савеза самосталних синдиката Србије посетила је 14. октобра 2003. године Народну скупштину Републике Србије и упознала посланике и шефове посланичких група са постављеним захтевима. У разговору са представницима Народне скупштине Србије делегација је указала на то да је до радикализације захтева и протеста дошло због тога што Влада није показала разумевање за прихватање ни једног од ранијих искључиво социјалних захтева Савеза самосталних синдиката и истакла арогантан однос Владе према социјалном дијалогу и партнерству, нефункционисању социјално-економског савета и његовој инструментализацији од стране министарства за рад и запошљавање.

Такође, наведени су и примери лоше приватизације уз веома изражено незадовољство и страх запослених од приватизације где су сумњиви купци и капитал, где се не поштују купопродајни уговори, инвестициони и социјални програм, где нови власници не поштују по-

САВЕЗ
САМОСТАЛНИХ
СИНДИКАТА
СРБИЈЕ

Среда, 29. октобар 2003.

ПРОТЕСТ

ЗА СПАС РАДНИШТВА
И ПРИВРЕДЕ СРБИЈЕ

ЗАХТЕВИ

СМЕНА ВЛАДЕ И ВАНРЕДНИ ИЗБОРИ
ОБУСТАВА ОВАКВЕ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ

ПОЗИВАМО ДА НАМ СЕ ПРИДРУЖЕ СВИ
КОЈИ ПОДРЖАВАЈУ НАШЕ ЗАХТЕВЕ

јединачни колективни уговор и улогу синдиката, шиканирају синдикалне активисте и прете им. Упозорено је и на непоштовање закључака у вези са превенцијом и рехабилитацијом запослених који раде на пословима са посебним условима рада и да без обзира на све писане и усмене захтеве због некоректног односа надлежног министарства, није реализован ни један пут за слање у здравствено - стационарне установе.

Уочи Протеста, закажаног за 29. октобар 2003. године, Савез самосталних синдиката Србије упутио је Апел посланицима Народне скупштине Републике Србије да учествују у протесту «За спас радништва и привреде Србије» и позвало их да се придруже и обратe учесницима протеста 29. октобра и наредна два дана.

Централни протест започет је 29. октобра 2003. године у Београду, на Тргу Николе Пашића. На протесту је било присутно око 30.000 представника синдикалних организација, органа самосталних синдиката, већа Савеза самосталних синдиката града Београда, градова, општина и за више општина и повереништава Савеза самосталних синдиката у општинама. Учесницима протеста «За спас радништва и привреде Србије», обратио се председник Штаба протеста и председник Савеза самосталних синдиката Србије. Под геслом «Хлеба, посла, синдикалних права», образложио је још једном синдикалне захтеве. Са Трга Николе Пашића сви окупљени учесници организовано су кренули ка згради Народне скупштине Републике Србије, где су се задржали како би изразили своје незадовољство због неодговорног односа Владе Републике Србије према њиховим захтевима. Иако за први дан протеста није постојала сагласност надлежних органа Владе Републике Србије да се учесници протеста окупе испред зграде Народне скупштине Републике Србије, органи реда су допустили да организована синдикална колона приђе згради и подигне «шаторе гласних» (који су симболизовали број отпуштених радника у процесу приватизације). Делегација Савеза самосталних синдиката Србије предала је своје захтеве и обавила разговор са представницима у Народној скупштини, а посебно са шефовима посланичких група Демократске странке Србије, ДОС – Репформа Србије, ДОС – Социјалдемократска партија, Странке српског јединства, Социјалистичке народне странке, Социјалистичке партије Србије и Српске Радикалне странке. Разговор је обављен и са преставницима Владе. Истовремено, протестном скупу обратили су се народни посланици појединих партија, одазивајући се позиву који им је био упућен од стране Већа Савеза самосталних синдиката Србије. За време одржавања протеста није било већих ексцеса, па се може констатовати да је процес окончан како је предвиђено, организовано и достојанствено.

У наставку протеста, другог дана, 30. октобра 2003. године протест су на Тргу Николе Пашића организовали индустријски синдикати. На том протесту учествовало је око 10.000 чланова синдиката.

Када се колона учесника упутила према Народној скупштини, испред их је дочекао кордон полиције и жандармерије, под пуном опремом и спречио да приђу згради. На покушај незадовољних радника да предају своје захтеве Скупштини, полиција је неприменом снагом насрнула на њих. Слика тог призора пренета је свим електронским медијима и средствима информи-

сања уз коментаре најугледнијих новинара и аналитичара. Акција полиције је доживела општу осуду силе, а изазвала и нескривену симпатију према радницима. У сукобу полиције са учесницима протеста лакше и теже повреде задобило је више од стотину радника, од којих је седморо задржано у болници Ургентног центра. «Црни дан 30. октобар» потврдио је колико је влади стало до демократије, реформи и бољег живота запослених али је Синдикату дао подстицај да истраје у остваривању својих захтева. То је била морална победа и преломни тренутак који је наговестио крај те владе и расписивање ванредних парламентарних избора.

Дана 31. октобра 2003. године протесте су извели синдикати јавних служби и услужених делатности. Влада је допустила да протестна колона Савеза самосталних синдиката Србије дође испред Скупштине Републике Србије, али учесници протеста то нису прихватили и одржали су само скуп на Тргу Николе Пашића. Очигледно је, да је општа осуда интервенције полиције претходног дана утицала да Влада схвати легитимност протеста чланова Савеза самосталних синдиката Србије, а полиција одустане од примене силе.

Следећа фаза протеста чланова синдиката одвијала се у синдикалним организацијама под слоганом «Сви самосталци на ноге», а следили су и други видови протеста, као што су блокаде и запречавање магистралних саобраћајница у комбинацији са протестима у општинама и градовима Србије, радним данима, у центру места, пред скупштином општине или града под слоганом «Србија на улицама» и «Посланике пред раднике».

У Зрењанину, 12. новембра 2003. године, одржан је Централни протест Савеза самосталних синдиката Војводине, под геслом «Богата Војводина у гладном Зрењанину». Истакнуто је да за непостојање социјалног дијалога искључиву одговорност има Влада Републике Србије и њени министри.

Поред Београда, међу највећима били су протести који су одржани у Нишу, Крушевцу, Јагодини и Крагујевцу.

Ако се узму у обзир сви протестни скупови одржани у синдикалним организацијама предузећа, града и делатности, општинама и градовима и различито изведене акције, у овим активностима учествовало је више од 400.000 чланова Савеза самосталних синдиката Србије, што је показало снагу и организованост Савеза самосталних синдиката Србије.

Протести су утицали на Скупштину и Владу Републике Србије да најаве могућност расписивања ванредних избора. То је реализовано одлуком вршиоца функције председника Републике, да распусти Народну скупштину Републике Србије и распише ванредне парламентарне изборе.

Други захтеви, који су се односили на редефинисање модела приватизације почели су да се реализују касније, када се формирала нова Влада и Скупштина Републике Србије.

На тражење Савеза самосталних синдиката Србије измењен је Закон о раду (марта 2005. године), донет Закон о социјално-економском савету (новембра 2004. године), омогућено је повезивање радног стажа (на основу закона из октобра 2005. године), а прихваћен је и став о потреби постојања и закључивања Општег колективног уговора.

ОБЛАСТ МАТЕРИЈАЛНО-ФИНАНСИЈСКИХ ПОСЛОВА

У овом периоду редовно су достављани биланси надлежним државним органима по основу обавезе о закључним књижењима. Председништво је значајну пажњу посветило финансијско-материјалној ситуацији у Савезу самосталних синдиката Србије, посебно у Већу, аналитичком моделу оптималног нивоа чланарине и реформи синдиката. У циљу побољшања стања везаног за финансијску дисциплину, свим чланицама Савеза самосталних синдиката Србије, упућене су ургентне захтеви да поштују одредбе Правилника и Статута и да припадајућа средства уредно уплаћују на жиро рачун Већа. Надзорни одбор је вршио увид у приходе и расходе везане за Дванаести конгрес Савеза синдиката Србије, на основу веродостојне документације и закључио да су средства наменски трошена. Такође је разматран Извештај о приходима и расходима Већа Савеза самосталних синдиката Србије. Надзорни одбор је прихватио извештаје са примедбом да још увек постоји непоштовање Правилника и Статута, али да су средства трошена наменски.

На основу Одлуке Председништва Већа Савеза самосталних синдиката Србије од 25. фебруара 2004. године формирана је Комисија, коју су чинили: потпредседник задужен за сарадњу са територијалним облицима организовања и председник Надзорног одбора Савеза самосталних синдиката Србије, са задатком да обиђу сва већа на територији Републике Србије и сагледају финансијску ситуацију на основу биланса успеха тих већа, као и да сачине извештај везан за стање прихода, уплаћених обавеза и дуговања према Већу Савеза самосталних синдиката Србије.

Комисија је обишла терен, дошла до следећег закључка:

Дугогодишња финансијска недисциплина на свим нивоима последица је перманентног кршења Правилника о материјално-финансијском пословању и непредузимања Статутом и Правилником утврђених мера, санкција према онима који то чине. То је изазвало ланчано ширење и повећање броја оних који крше Статут и Правилник, а у исто време сви ти, у својим активностима, користили су знак и име Савеза самосталних синдиката Србије, а кад им је затребала помоћ обраћали су се органима и функционерима ССС Србије, који су се на те позиве увек одговорно одазивали. Наравно, још увек има и оних синдикалних органа и организација које редовно своје обавезе финансијски измирују према вишим органима.

У већини општинских већа указано је на то да поједине организације синдиката (скоро да их има у свим срединама) приходовану синдикалну чланарину не уплаћују на одговарајући жиро рачун, сагласно Статуту и Правилнику о материјално-финансијском пословању, већ у целисти задржавају на свом жиро рачуну или општинским већима пребацују онолико колико хоће, тј. «одока» или пак пренесу само републичким одборима синдиката један део, али не опет у складу са Правилником, или пребацују републичким одборима, а не и Већу СС на територији, тако да стварно стање може једино да утврди Надзорни одбор.

Председништво је усвојило материјал "Финансијско стање и проблеми у Већу Савеза самосталних син-

диката Србије с предлогом мера", у коме је уз приказ укупних дуговања и потраживања Већа утврђен следећи предлог краткорочних и дугорочних мера:

- наплата дела дуга од самосталних синдиката и већа Савеза самосталних синдиката као и обезбеђивање помоћи од синдикалних организација и донација из предузећа и установа ради скидања блокаде текућих рачуна Већа;

- сазивање седнице Већа, на основу члана 14. и 27. Статута Савеза самосталних синдиката Србије и члана 22д, 22ђ и 22е Правилника о расподели чланарине, материјално-финансијском пословању, имовини и фондовима Савеза синдиката Србије, ради разматрања мера које треба предузети у циљу консолидовања система финансирања Већа Савеза самосталних синдиката Србије.

На седници одржаној 22. јуна 2005. године Председништво је прихватило предлог "Одлуке о расподели чланарине у Савезу самосталних синдиката Србије", којом се у складу са одлуком XII конгреса и чланом 62. Статута Савеза самосталних синдиката Србије утврђују износи у расподели чланарине за изворно финансирање општинских, градских и покрајинског већа, републичких одбора синдиката и Већа Савеза самосталних синдиката Србије.

ОБЛАСТ ЕКОНОМСКО-СОЦИЈАЛНИХ ПИТАЊА

Колективни уговори - Општи колективни уговор морао је да се усагласи са Законом о раду, који је усвојен 2001. године. Економско-социјална служба је активно учествовала у изради предлога измене Општег колективног уговора усаглашеног са Законом. Непосредно је пружана помоћ руководствима синдикалних организација на изради појединачних колективних уговора ради њиховог усаглашавања, при чему је посебна пажња била посвећена питањима утврђивања зарада, накнада и других примања, вишкова запослених и критеријума за заштиту њихових права.

Због бројних мањкавости Закона о раду који је био усвојен 2001. године, тражено је да се исти измени. На основу пристиглих примедби и сугестија, из Већа Савеза самосталних синдиката Војводине, Већа ССС Београда, Већа ССС Новог Сада, републичких одбора Самосталног синдиката образовања, трговине, правосуђа, Секције инвалида рада при Већу Савеза самосталних синдиката Србије, Сектора за нормативно-правна и економско-социјална питања Стручне службе Већа СССС, као и расправа вођених на седницама Председништва и Већа СССС, радних група и дискусија организованих поводом наведеног Закона, сачињен је Предлог Већа Савеза самосталних синдиката Србије на радну верзију Измена и допуна Закона о раду, који је достављен Влади Републике Србије.

С обзиром на број примедби, тражено је да Међународна организација рада изврши анализу усклађености одредби Закона о раду са ратификованим међународним конвенцијама и упоређивање са претходним Законом о радним односима Републике Србије. Међународна организација рада је закључила да постоје одредбе Закона о раду које су неусаглашене са ратификованим међународним конвенцијама.

Због великог броја примедби 15. марта 2005. године Србије донет је нов Закон о раду. На захтев Савеза самосталних синдиката, у наведену верзију Закона унети су ставови да се колективни уговори непосредно примењују и да обавезују све послодавце, да је послодавац по отказу уговора о раду запосленом дужан да исплати отпремнину у одређеној висини, да послодавац може плаћати премију за добровољно пензијско осигурање запосленог, повољније одредбе које се односе на ноћни рад, накнаду за исхрану, минули рад, итд.

Потреба постојања Општег колективног уговора, гранских колективних уговора и колективних уговора на нивоу предузећа утврђена је у конвенцијама и препорукама Међународне организације рада и документима Европске економске заједнице као гаранција радних и социјалних права запослених. Ово значи да се нужно мора развијати трипартитни дијалог социјалних партнера.

У току доношења Закона о мирном решавању колективних и индивидуалних радних спорова, достављено је Мишљење на радну верзију Закона Министарству за рад, запошљавање и социјалну политику, о начину избора миритеља, а касније у току спровођења усвојених одредби закона, учествовало се у раду тела које је вршило избор миритеља.

Истовремено је био у поступку процес усвајања Закона о социјално-економском савету Републике Србије, поводом кога су достављене конкретне сугестије надлежном министарству од стране Савеза самосталних синдиката Србије, са циљем да се унапреди функција Социјално-економског савета.

За потребе социјалних преговора о висини минималне зараде, рађена су сагледавања економских и социјалних индикатора.

Општи колективни уговор по новом Закону о раду престао је да важи 23. септембра 2005. године.

Како би спречили негативне последице престанка важења старог ОКУ и сваку манипулацију од стране послодавца, одмах су предузете све мере како би се потписао нови ОКУ. На овај начин хтело се обезбедити минимум права за све запослене у Србији, без обзира где они раде и шта раде.

Покренута је иницијатива и извршене су припреме за израду Нацрта Општег колективног уговора. Формиран је преговарачки одбор од по три представника Савеза самосталних синдиката Србије, УГС "Независност" и АСНС. Ангажована је посебна заједничка стручна група која је радила на верзији Нацрта Општег колективног уговора.

Поводом примене Закона о раду у области колективног преговарања одржан је већи број саветовања и инструктивних семинара.

Међутим, до потписивања Општег колективног уговора, од стране свих социјалних партнера није дошло, јер је Унија послодавца Србије, из по нашем мишљењу потпуно неоприхватљивих и неоправданих разлога, одбила да исти потпише.

Усвојени су следећи ставови:

1. Председништво оцењује као неприхватљив и партнерски некоректан однос Уније послодавца Србије, изражен чином непотписивања већ усаглашеног текста Општег колективног уговора и постављањем

накнадних захтева и услова за потписивање истог, иако је утврђени текст Колективног уговора у целини био прихваћен и од стране овлашћеног преговарачког тима Уније послодавца.

2. У интересу даљег конструктивног одвијања дијалога социјалних партнера, Председништво је одлучило да преговарачки тим Савеза самосталних синдиката Србије, настави преговоре са Унијом послодавца Србије и Уједињеним гранским синдикатима „Независност“ о спорним питањима, са циљем да се и о тим питањима постигне пуна сагласност и да се Општи колективни уговор потпише од стране свих социјалних партнера.

У противном, Председништво и Веће Савеза самосталних синдиката Србије утврдиће свој даљи однос и деловање у вези са доношењем и потписивањем Општег колективног уговора.

Сагледавани су појединачни колективни уговори у предузећима и сачињени социјални програми, у контексту интереса запослених и захтева који се постављају од стране послодавца.

Приватизација – На основу Закона о својинској трансформацији («Службени гласник РС» број 32/97 и 10/01), у Србији је приватизовано 807 предузећа. У периоду од 2002. до краја трећег квартала 2006. године, по основу Закона о приватизацији («Службени гласник РС» број 38/01, 18/03 и 45/05), приватизовано је 1.943 предузећа са 258.809 запослених, чија је књиговодствена вредност износила 1.732.871 евра, а за која је постигнута продајна цена од 1.895.147 евра, с тим што је у наведена предузећа додатно уложено 929.051 евра у оквиру инвестиција и 271.955 евра у социјалне програме.

Највећи број предузећа је приватизован путем аукцијске продаје (1.288), затим преко тржишта капитала 595, а путем тендера 60. Може да се уочи да је постигнута цена предузећа 9,3 одсто већа од књиговодствене вредности, с тим што су улагања у инвестиције, а нарочито у социјалне програме, посматрано по годинама у опадању.

Веће Савеза самосталних синдиката Србије усвојило је Закључке, којима су дефинисани задаци у спровођењу приватизације за све организације и органе синдиката и Савеза самосталних синдиката Србије.

Интензивно је праћено спровођење Закона о приватизацији. Покренут је низ иницијатива везаних за корекцију прописа који се односе на поступак приватизације, комисије, купопродајне уговоре, социјални програм и реструктурирање, стечај и ликвидацију. Тражено је, да се оствари учешће запослених у комисијама надлежних органа, са циљем да се заштите чланови синдиката и њихов економски и социјални положај. Најчешћи проблеми који су уочени у приватизованим предузећима су: одступања од примене уговореног, неспремност послодавца да преговара и закључи уговор, неисплата заосталих зарада, изостанак покретања производње, неодговарајућа консолидација предузећа, итд. Посебна је пажња посвећена предузећима која су стекла нове власнике, а у којима није исплаћивана зарада запосленима.

Дате су одређене сугестије на Уредбу о поступку и начину реструктурирања предузећа и других правних лица. На захтев синдиката 2002. године, од стране др-

жавних органа доноси се социјални програм Владе Републике Србије за запослене којима престаје радни однос у процесу реструктурирања предузећа и припрема за приватизацију, стечај и ликвидацију.

Након што су сагледани процеси приватизације са посебним освртом на њихове ефекте у појединим привредним делатностима, по регионима, као и брзина приватизације, сачињена је анализа, са посебним акцентом на неправилностима које су се испољиле у тим процесима. Наведени материјал достављен је Савету за борбу против корупције, уз захтев да предузме одређене кораке везане за отклањање констатованих неправилности у процесу приватизације. Савез самосталних синдиката Србије је сагледао изразито неповољне приватизације са становишта интереса запослених, кршења правних норми, непоштовања колективних уговора и социјалних програма и набројао предузећа код којих су ови проблеми најизраженији. (У више од 200 предузећа раскинути су купопродајни уговори због непоштовања истих). Стално се истицала потреба да приватизација треба да се одвија у складу са усвојеним законима и прописима, као и потребе да се одредбе закона ускладе са стварним интересима запослених и привреде, те да се детаљно испитају случајеви спорних приватизација.

Учествовало се у праћењу тендерских продаја, аукција, промета хартија од вредности на тржишту капитала, о чему су сачињаване анализе и извештаји. Непосредно је пружана помоћ код израде социјалних програма и колективних уговора у процесу приватизације. У циљу пружања помоћи запосленима, како би што успешније остварили своја права, у Економском одељењу Стручне службе Већа Савеза самосталних синдиката Србије сачињено је Упутство за синдикалне представнике, спровођење приватизације у предузећима, а које је било намењено организацијама и органима самосталних синдиката. Нарочито је истакнуто да је најважније са становишта интереса запослених да постоје Општи и посебни колективни уговор, а да се у предузећу закључи појединачни колективни уговор и донесе социјални програм за све запослене којима престаје радни однос у процесу приватизације.

У посматраном периоду, због процеса транзиције, према нашим сагледавањима више од 170.000 људи је остало без посла и проглашено технолошким вишком. Откако је приватизација интензивније кренула, а у периоду између два конгреса, опада број лица у која су у радном односу, а повећава се број оних који су евидентирани на тржишту рада као лица без посла, о чему сведоче и званични подаци. Указивали смо на неопходност да се ова питања морају решити трипартитно, социјалним дијалогом и да се у пуној мери ставе у средиште пажње Социјално-економског савета, како на нивоу Републике, тако и на локалним нивоима. Влада Републике Србије, ако жели успешан социјални дијалог, мора Социјално-економском савету и Савезу самосталних синдиката Србије да доставља све предлоге и измене закона и других прописа која се тичу радно-правног и социјално-економског положаја његових чланова и свих запослених, како терет транзиције не би пао само на грађане Србије који су у радном односу, односно без посла. Одељење је у више наврата, у посматраном периоду, сачинило анализе које обрађу-

ју наведену проблематику транзиције, приватизације и реструктурирања предузећа. Са тим стручним и синдикалним прилозима учествовало на семинарима, округлим столовима, конференцијама. Поједини од тих радова су објављени у стручним, економским и другим часописима, зборницима са саветовања економиста, Синдикалном поверенику, итд.

Веће Савеза самосталних синдиката Србије усвојило је Закључке којима су дефинисани задаци у спровођењу приватизације за све организације и органе синдиката и Савеза самосталних синдиката.

Сачињено је Упутство за спровођење приватизације у Србији, које је намењено организацијама и органима самосталних синдиката и Савеза самосталних синдиката, у циљу пружања помоћи и непосредног учешћа у остваривању права и интереса запослених. Нарочито је истицано да су најважнији задаци, са становишта интереса запослених, да се закључе општи, посебни и појединачни колективни уговори, као и да се донесе јединствен социјални програм за све запослене којима престаје радни однос у процесу приватизације.

Председништво је покренуло и остварило низ иницијатива у привредно-економској области пред надлежним државним органима, у медијима и чланству Савеза самосталних синдиката Србије, посвећујући посебну пажњу предузећима која су у реструктурирању и приватизацији стекла нове власнике, са циљем социјалне и материјалне заштите чланства синдиката и свих запослених.

Разматрана су кретања на тржишту радне снаге, кретање запослености и дохотка, с посебним освртом на ситуацију у Републици Србији упоређену са подацима презентираним од стране Међународне организације рада. Сагледавана су кретања зарада, трошкова живота, цена на мало, потрошачке корпе, пореза и доприноса, као и других показатеља који су од значаја за стандард чланства и његов социјално-материјални положај. Значајна пажња посвећена је ефектима производње, реструктурираним предузећима и великим економским системима, као и сагледавању досадашње динамике отварања малих и средњих предузећа и могућностима запошљавања у истим. У центру пажње били су проблеми од нарочитог интереса за чланове Савеза самосталних синдиката Србије, као што су: могућност запошљавања, отварање нових радних места у малим и средњим предузећима, ефекти реструктурирања и приватизације предузећа, висина зараде, и др.

Председништво се непосредно и преко својих стручних служби ангажовало на бројним појединим случајевима где су изражене неправилности у процесу приватизације, као што је Борска банка, шећеране, поједина грађевинска предузећа, и др., како би се проблемима што повољније разрешили по запослене.

По питању повећања цене електричне енергије, као и других трошкова који оптерећују породична домаћинства, Председништво је у више наврата оштро протествовало, указујући да су цене високе и неиздрживе с обзиром на платежну моћ већине домаћинства.

Урађена је посебна анализа која је узела у обзир цене, зараде и потрошњу у земљама транзиције и

окужења, ставове Међународног монетарног фонда поводом цене струје и садашњу електро-енергетску ситуацију у Србији. Тражене су структурне промене и реструктурирање сектора енергетике, као и усвајање јединствене политике енергената у земљи.

Ова проблематика разматрана је на радној групи за социјалну политику у процесу транзиције, где су усвојени и одређени закључци, којима је захтевано да најугроженија домаћинства буду субвенционирана, да терет веће цене струје буде равномерније распоређен и да се узму у обзир потребе индустрије. Закључци су достављени Социјално-економском савету Републике Србије.

Економски и социјални положај запослених -

Активно се радило на мерама које су за циљ имале побољшање прописа од важности за материјални и социјални положај запослених. У оквиру бриге за економски и социјални положај запослених и чланова Савеза самосталних синдиката Србије, основана је радна група за социјалну политику у процесу транзиције која је имала задатак да прати кретање у социјално-економском сектору и предлаже одређена решења и мере у области животног стандарда. Активности су биле усмерене на питања материјалног и социјалног положаја запослених, обезбеђење социјалне сигурности, решавања питања запослених који су у процесу приватизације остали без посла и ублажавања негативних ефеката транзиције.

Учествовало се у расправама које је организовало Министарство за рад, запошљавање и социјалну политику по питању измена прописа о пензионом осигурању, увођења добровољног пензионог осигурања, утврђивања пензионих фондова, измена Закона о пензионом и здравственом осигурању, преношења искустава других земаља транзиције (Словенија, Чешка). Одржано је више семинара о системима пензијског и здравственог осигурања. Заједно са надлежним државним органима, организовано је саветовање «Реформа пензијског система у Србији», на коме су синдикални представници и активисти били упознати са функционисањем инвестиционих фондова и моделом који обухвата први стуб осигурања – обавезно пензијско и инвалидско осигурање, други стуб – обавезно допунско пензијско и инвалидско осигурање и трећи стуб – добровољно осигурање. Констатовано је да треба задржати први стуб и дати могућност развоја трећем стубу, док питање другог стуба треба да се решава у будућем времену.

У области социјалне заштите и животног стандарда активности су биле усмерене пре свега на питања материјалног и социјалног положаја запослених, стално указивање на потребу доношења свеобухватног социјалног програма са мерама за побољшање животног стандарда, ублажавања негативних ефеката транзиције и обезбеђивање социјалне сигурности за запослене који у овом процесу остану без посла, њихову свеобухватну заштиту, све док се не створе услови за њихово поновно запошљавање. Такође, вођене су активности на побољшању услова рада и заштите на раду, заштити незапослених лица, породица са децом, пензионера и социјално угрожених лица.

Посебне активности су вођене на изменама законских прописа из радног законодавства, везано за ма-

теријални и социјални положај запослених.

Припремљене су примедбе и предлози на радну верзију Нацрта закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености. Неприхватљиво је то да се незапослени брише из евиденције ако прихвати да ради без уговора о раду. Претпоставка је да је незапослени у стању социјалне потребе, а послодавци често не закључују уговор о раду. Нагласили смо да се Нацртом закона сужавају права на новчане накнаде, а рестрикција ових права је урађена већ 2001. године.

Упозорено је да број запослених континуирано опада, да је све више оних који су без посла, да се не примају зараде или се примају са закашњењем, да две трећине становништва прима зараду која је испод просека, да се многи налазе у тешкој социјалној и материјалној ситуацији, једва састављајући крај са крајем.

Указало се на неопходност да се сва питања материјалног и социјалног положаја решавају трипартитно, социјалним дијалогом, да се у пуној мери ставе у функцију Социјално-економски савет, како на нивоу Републике тако и на локалном нивоу.

Остварена је добра сарадња са Савезом пензионера Републике Србије и Савезом инвалида рада Републике, који су колективни чланови Савеза самосталних синдиката Србије.

Активно се учествовало на семинару «Реформе пензијског система у Србији, амбијент за пословање инвестиционих фондова» и посебно је указано на значај пензијских реформи у Србији за запослене и синдикате.

С обзиром на проблеме у пракси Председништво се обратило Министарству за рад и запошљавање, Министарству финансија и економије и Социјално-економском савету Републике Србије, по питању да ли средства која послодавац издваја за превенцију радне способности запослених који раде на пословима са посебним условима рада имају карактер зарада и да ли подлежу плаћању пореза и доприноса. По мишљењу Министарства за рад и запошљавање ова средства не подлежу плаћању доприноса за обавезно социјално осигурање, о чему су припремљене информације и достављене синдикатима.

У циљу заштите стандарда запослених закључен је Уговор о организованој набавци угља за широку потрошњу запослених, чланова Савеза самосталних синдиката Србије.

Свакодневно су даване информације у вези са остваривањем права у области социјалног осигурања, животног стандарда, заштите на раду и услова рада свим облицима организовања синдиката.

Разматране су измене прописа који се тичу допунског здравственог осигурања, при чему су организовани семинари и консултације са општинским, градским и већима за више општина и представницима синдикалних организација.

Како активна политика запошљавања захтева структурне измене у економском сектору, тржишту рада, социјалној политици, систему образовања, итд., у циљу подршке активној политици запошљавања Савез самосталних синдиката Србије се, као социјални партнер, укључио у радне групе и тела које треба да утврде мере политике и правце развоја у тим областима. У складу са Европском стратегијом запошљава-

ња, у Служби су сачињене посебне анализе које су биле усмерене на проблематику одређених угрожених група: дугорочно незапослена лица, запослени који су услед стечаја, реструктурирања и процеса приватизације, као технолошки вишкови остали без посла, жене, омладина, итд.

Министарство за рад, запошљавање и социјална питања, заједно са социјалним партнерима, утврдило је и донело Националну стратегију запошљавања ради унапређења стања у области запошљавања. Акциони план запошљавања има за циљ да имплементира наведену стратегију заједно са Стратегијом за смањење сиромаштва, Стратегијом за развој предузетништва и реформом образовања, преко националног тржишта рада на локални ниво. Служба је активно учествовала у изради тог документа, као и у осталим процесима који су везани за реформу тржишта рада: утврђивање активних мера тржишта рада, процес обуке и едукације. Савез самосталних синдиката Србије се активно укључио у саветодавне одборе за израду Првог Нацрта стратегије за смањење сиромаштва у Србији, чијој изради је приступило Министарство за рад и социјалну политику. Према процени Савеза самосталних синдиката Србије, значајан део становништва у Републици је погођен сиромаштвом. Саветодавни одбори Синдиката су организовали већи број саветовања и три округла стола, посвећена питањима из Стратегије са темом: 1. «Радно и социјално законодавство у функцији смањења сиромаштва», 2. «Колективно преговарање» и «Положај старих лица», 3. «Социјална политика, здравствена политика и политика образовања». На округлим столовима су учествовали представници синдиката научне и стручне јавности, као и представници владе. Посебна пажња је била посвећена питањима запошљавања, сиве економије, социјалног, пензијског и инвалидског осигурања, социјалној политици, Закону о раду, колективним уговорима и социјалном дијалогу.

Ради праћења имплементације Стратегије за смањење сиромаштва у Републици Србији, Савез самосталних синдиката Србије је учествовао у раду конференција које је организовала Влада Републике Србије, на којима су сагледани постигнути резултати и утврђени наредни задаци.

Везано за животни стандард запослених, предузимане су конкретне акције. Поводом повећања цене електричне енергије, у више наврата су сачињаване анализе и указивано да је цена електричне енергије висока, с обзиром на платежну моћ већине домаћинства, а посебно су се узимале у обзир цене, зараде и потрошња у земљама транзиције и окружењу, развојни циљеви и садашња електро-енергетска ситуација у Србији. Тражене су структурне промене и реструктурирање Сектора енергетике, као и усвајање јединствене политике енергената у земљи. Захтевано је да најугроженија домаћинства буду субвенционисана, да терет веће цене струје буде равномерније распоређен и да се узму у обзир потребе индустрије. Закључци су достављени Социјално-економском савету Републике Србије.

Како би се реалније пратио животни стандард, у сарадњи са Медицинским факултетом, катедром за исхрану, сачињена је синдикална потрошачка корпа

за четворочлано домаћинство, у складу са нутриционистичким стандардом и основним животним потребама просечне породице. Наведена корпа садржи: основне животне намирнице, потребе хигијене, одевања и становања, која се периодично прате.

Стално су сагледавана привредна кретања, упосленост, трошкови живота, цене, зараде, потрошачка корпа и остали важни економски индикатори.

Системска и економска питања - Поводом ескалације тероризма на Косову и Метохији, тражено је од Светске конфедерације рада да посредством међународних фактора помогне у предузимању одређених мера како би се заштитили запослени, чланови синдиката, грађани и њихова имовина у Покрајини.

Везано за политику привредног развоја Србије, активно се пратила и политика међународних финансијских институција. Вршена је анализа економске и буџетске политике са становишта интереса запослених, чланова синдиката.

Савез самосталних синдиката Србије организовао је крајем 2002. године Саветовање, на коме је постављен модел основног облика синдикалног организовања у индивидуалном сектору и сектору малих предузећа, где је предвиђено да је за мала предузећа која имају до 10 запослених, могуће формирање синдикалне организације на територији, на којој су два или више предузећа, односно правних субјеката из исте области, а запослени би формирали заједничку синдикалну организацију ван предузећа, на територији општине или града.

Током јуна, октобра и новембра 2003. године, одржани су синдикални протести под слоганом «За спас радништва и привреде Србије», у којима се Служба активно ангажовала.

Информатика и едукација - У периоду између два конгреса, рађено је на информисању синдикалног чланства и шире јавности о активностима Синдиката на оспособљавању синдикалних активиста из организација и органа самосталних синдиката и Савеза самосталних синдиката Србије и утврђивању задатака у овој области.

Служба је свакодневно обезбеђивала изјаве, мини интервјуе и гостовања синдикалних функционера у медијима. Организована је и посета акредитованих новинара "Првом мају" из Пирота. Акредитовани новинари пратили су и радничко - спортске сусрете, које организују републички одбори синдиката.

На сајт Савеза синдиката Србије стављена су нека од докумената Дванаестог конгреса.

У области едукације одржано је више семинара уз учешће наших синдикалних активиста из организација и органа самосталних синдиката и Савеза. У оквиру теме разматрана су искуства у процесу приватизације у земљама источне и централне Европе и развијеним западноевропским земљама.

У току извештајног периода, председник Савеза самосталних синдиката Србије покренуо је иницијативу за формирање Школе радничког акционарства и формирање експертске групе за приватизацију. Ова тела треба да имају, пре свега, едукативну функцију у смислу помоћи синдикалним организацијама у процесу приватизације и помоћи акционарима да се што боље снађу и искористе акције које имају.

У извештајном периоду, поред седница Председништва, у Већу су редовно одржавани и радно-координативни састанци са председницима републичких одбора самосталних синдиката Србије, као облик акционе сарадње, планирања, договарања и усмеравања заједничких активности.

Учествовало се на међународним семинарима и усвојена је препоручена метода моделирање активности заснованих на планирању по методу CNV - оријентација ка резултатима у међусиндикалној сарадњи, а у функцији развоја синдиката, са посебним освртом на потврђивање репрезентативности Савеза самосталних синдиката Србије и моделирање одговарајуће базе података.

У извештајном периоду служба за информисање Већа ССС Србије редовно је обављала послове екстерног информисања за синдикате и Савез самосталних синдиката Србије, што практично значи редовне контакте са 38 медија. Истовремено организоване су конференције за новинаре „на терену“, што је рађено на захтев гранских синдиката. Такође, служба је радила и различита оглашавања за потребе одређених синдиката и организовала праћење неколико семинара за гранске синдикате, ван Београда.

Теме о којима је било речи на конференцијама за новинаре односиле су се углавном на примере лоше обављене приватизације и проблеме везане за исту, преговоре са министарствима и Владом око цене рада и колективних уговора, бројне штрајкове и проблеме везане за онемогућавање или ометање рада синдиката у предузећима.

Сагледала се потреба увођења јединственог информационог система у Већу Савеза самосталних синдиката Србије и на основу тога је набављена опрема за мрежу и сервер, извршено обједињавање информационог система у Већу Савеза самосталних синдиката Србије, са циљем ефикаснијег протока информација и података у оквиру служби, организација и органа синдиката и Савеза синдиката. Извршена је имплементација нових информационих технологија. Израђена је база података која обухвата: активне привредне субјекте у Републици Србији, приватизована предузећа у Републици Србији, структурално дефинисање појединих база података и њихову операционализацију. Стално је информисана шира јавност о активностима које се одвијају у Савезу самосталних синдиката Србије преко WEB презентације Савеза СС Србије која је преобликована у циљу садржајнијег приказа активности у синдикату. Поменута презентација је, према подацима Интернет провајдера, једна од најпосећенијих у Републици Србији. Већина одбора синдиката изразила је потребу за прикључењем на рачунарску мрежу Савеза самосталних синдиката Србије. У циљу унапређења и кадровске оспособљености стручне службе, вршена је едукација у области информационих технологија, програма и сервиса, са израдом методолошког упутства за коришћење истих. Сачињен је пројекат на основу којег треба да се формира синдикална база података. Представници већа СССС на територији и основних организација савеза синдиката, у том пројекту морају да обезбеде податке за формирање базе: чланства, синдикалних организација, њихових предузећа, већа самосталних синдиката на територији, повереништва и самосталних синдиката са њиховим члановима.

Учествовало се на трибини – округлом столу које је организовало Веће Савеза самосталних синдиката Србије и Црне Горе, а на којој су били присутни и експерти из области економских наука, привреде и Владе Републике Србије, при чему је оцењено да су ставови Савеза самосталних синдиката Србије реални и да могу да допринесу успостављању правог социјалног дијалога, са циљем остваривања општег консензуса ради постизања жељене стопе раста привреде и запослености.

У циљу упознавања запослених и чланова синдиката са изменама Закона о раду, које се односе на област колективног преговарања, учествовало се у већем броју саветовања и инструктивних семинара. Остварено је учешће на саветовањима које је организовала Међународна организација рада, на тему «Структура, улога и функционисање Међународне организације рада», Међународни радни стандарди и улога МОП-а» са својим предавачима. Тежиште ових семинара је било на трипартизму, садржају међународних конвенција и основним карактеристикама међународних радних стандарда које се односе на права запослених, као и специјалне процедуре у случајевима кршења синдикалних права.

На саветовању економиста изложени су ставови Савеза самосталних синдиката Србије, са акцентом на проблематици која је од нарочитог интереса за чланове Савеза самосталних синдиката Србије.

Савез самосталних синдиката Србије је за своје чланове организовао семинар на коме су обрађене теме: «Конвенције Међународне организације рада, Планирање активности ради остварења циља и измене и допуне Закона о раду». Савез самосталних синдиката Србије одржао је семинаре у сарадњи са Светском конфедерацијом рада, ради обуке синдикалних активиста и стручних сарадника везане за теме: «Заштита запослених» и «Мултинационалне компаније и Европски савет запослених», на којима су изнете међународне конвенције и искуства у закључивању колективних уговора на нивоу Европске економске заједнице као и уговора на светском нивоу, у складу са конвенцијама МОП-а и прописима Европске уније. Министарство за рад, запошљавање и социјалну политику у сарадњи са Међународном организацијом рада одржало је трипартитно саветовање на тему: «Политички аспекти пензионе реформе у Словенији и Чешкој», на којој су изложена искуства о увођењу добровољног пензијског осигурања, а на коме је Савез самосталних синдиката Србије активно учествовао.

Присутствовало се и другим семинарима и радним групама које су биле организоване од стране Министарства, Европске агенције, МОП-а, научних и стручних институција, са циљем да се унапреди стање у области рада и запошљавања.

ОБЛАСТ ИНФОРМИСАЊА

Служба за информисање је у периоду од Дванаестог конгреса Савеза самосталних синдиката Србије наставила практично са радом на свим пословима које су у њеној надлежности, а то значи информисање чланства и јавности о активностима Савеза и синдиката.

Редовне акредитације са 38 медија су обновљене а укључивани су и новоформирани.

Поред организовања редовних и повремених конференција за новинаре за Савез и гранске синдикате, Служба за информисање је обавештавала медије саопштењима; организовала одласке акредитованих новинара у предузећа где се указала потреба; учествовала у реализацији посебних прилога за новине, радио и ТВ.

У четворогодишњем периоду за Савез и синдикате организовано је тачно 167 конференција за новинаре, и то по годинама - (од априла до децембра) 2002 – 47; 2003 – 61; 2004 – 42 и 2005 – 17.

Истовремено, пласиран је значајан број саопштења, више од 150, и организовано небројено много директних контаката одређених медија са синдикалним функционерима (посебно писана штампа).

Дугогодишња прекса организованог одласка са акредитованим новинарима у предузећа и директног праћења синдикалних скупова у овом периоду знатно је смањена. Разлоге пре свега треба тражити у недостатку средстава, али исто тако и у подељеном информативном простору Републике – тако да су локални медији више долазили до изражаја. Замка у информисању је на тај начин постигнута, јер се информисање сузило, свело на локалне оквире, који су у много чему зависили од односа политичких снага у тим срединама. Синдикат је генерално гледано, губио информативни простор, али и свакако «тупио» оштрицу деловања.

Но и поред тога, ипак, конференције за новинаре организоване су на терену у једном броју колектива (Шећерани «Димитирије Туцовић», «Имлеку», «Прогресу», «Термоелектру», Одмаралишту у Боговађи, а такође синдикати из одређених предузећа долазили су у Савез и за њих су организоване конференције за новинаре («Термоелектро», Оружари Заставе, «Нисал», Институт из Винче и други).

У периоду између два конгреса дошло је до организовања значајних протеста и штрајкова како у Савезу тако и у гранским синдикатима.

Само протест «За спас радништва и привреде Србије» организован 2003. године, окупио је више десетина не само домаћих већ и светских медија. О протесту се извештавало у европским земљама али и у Америци, Кини...

Поводи за штрајкове и протесте су углавном незадовољство чланова синдиката лошом приватизацијом, или због немогућности успостављања социјалног дијалога како у предузећима, тако и на нивоу министарстава.

Генерално посматрано такви протести организовани као последица грубог притиска на оправдане захтеве радника и активности синдиката добро су пропраћени у медијима, осим у оним, који су под контролом државе, тј. у РТС-у и Радио Београду.

Поред гласила на нивоу Републике, или локалних – бројем и редовношћу праћења активности организације значајно је допринела Радничка штампа преко «Синдикалног повереника».

Служба за информисање и поред бројних тешкоћа у раду (нема основна средства за рад – компјутер, не купује штампу, поједини грански синдикати (по личном нахођењу) ангажују људе са стране да раде, иако учинком Службе никада нису били незадовољни...),

успела је да великом броју синдикалних активности обезбеди адекватан медијски простор, да и даље води респектабилно све оно због чега је и организована. Наравно уз боље услове, могу се очекивати и знатно бољи резултати.

ОБЛАСТ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ

Међународну сарадњу између 12. и 13. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије, карактерисала је изузетна динамика и убрзан развој свих облика кооперације. Општа одлика протеклог периода је све шире признање и све свестранија интеграција наше организације у систем међународних односа. При томе треба истаћи да се међународна сарадња није ограничила само на међусиндикалне односе, већ се проширила и на односе са разним владиним и невладиним организацијама. Исто тако, успостављени су и потпуно нови облици сарадње, која је поред посета и долазака страних делегација, укључивала и бројне семинаре и међународне конференције.

Најзначајнија сарадња остварена је са Светском конфедерацијом рада (СКР) чији је пуноправни члан СССР постао у времену између два конгреса. Потпредседник Светске конфедерације је више пута био у посети Већу, наши представници су присуствовали готово свим заседањима њеног Европског одбора, као и конгресу одржаном крајем прошле године, два пута је организовано похађање курса енглеског у Белгији и што је најважније, организован је велики број семинара на којима је мноштво наших активиста упознато са страним искуствима у области организовања и финансирања синдикалних активности, примене конвенција МОП, радног законодавства, система пензијског осигурања, деловања мултинационалних компанија, колективног преговарања, организовања штрајкова и сл.

Посебно је била важна жалба коју је, уз помоћ Правног бироа СКР, наш Савез покренуо пред надлежним комитетима Међународне организације рада, поводом неусклађености претходног Закона о раду са њеним конвенцијама и препорукама.

Поред тога, мешовита делегација СКР посетила је Космет како би се упознала са тешким стањем наших запослених, и у циљу заштите њихових интереса, успоставила контакт са Косовском агенцијом за приватизацију.

СКР је материјално помогао опремање нашег Међународног одељења, а пружио нам је и финансијску подршку при организацији синдикалног протеста који је у јесен 2003. одржан у Београду.

С обзиром на стварање нове, јединствене светске синдикалне организације, од великог је значаја била посета Већу генералног секретара тренутно највеће светске синдикалне организације – Међународне конфедерације слободних синдиката (МКСС).

Од велике важности је било успостављање ближих контаката са Европском конфедерацијом синдиката (ЕКС) у циљу што скоријег укључења СССР у њене активности. ЕКС је скупа са СКР и МКСС била и организатор конференције посвећене подели синдикалне својине која је одржана у Београду.

Од великог је значаја било и учешће СССР на великим међународним конференцијама о запошљавању (у Софији и Сарајеву, у организацији Пакта за ста-

билност југоисточне Европе), о једнакости и социјалној интеграцији (у Букурешту, у организацији "Фондације Фридрих Еберт" и Владе Румуније), о социјалној одговорности предузећа (у Мастрихту, у организацији холандске владе), о посредовању и арбитражи (у Солуну, у организацији грчке владине организације ОМЕД), као и на конференцији о здрављу и заштити на раду (у Бриселу, у организацији Европске комисије).

У посети Већу били су и представници бројних важних међународних организација, пре свега Светске банке, Савета Европе и Организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД), као и представници Европске комисије. Они су се пре свега интересовали за радно законодавство у нашој земљи, стање социјалног дијалога, нашу оцену тренутног економско-социјалног стања и будућих трендова, као и за могућности повећања запослености. Одржавани су контакти и са пословодством УС-Стила, одељењем за рад и социјална питања немачке амбасаде и са министарством рада Белгије.

Настављене су активности започете на 12. конгресу Савеза самосталних синдиката Србије, када су бројне делегације синдиката разних земаља, затим међународних синдикалних федерација, Међународне организације рада, показале жељу за интензивном сарадњом.

Тако је 24. јула 2002. године предата званична апликација за учлањење у Светску конфедерацију рада од стране Већа Савеза самосталних синдиката Србије, зашта су се изјаснили делегати Дванаестог конгреса Савеза самосталних синдиката Србије.

Овај поступак учлањења подразумева узајамне честе контакте.

Реализоване су посете Синдикату Пољске, италијанском синдикату CGIL, синдикату у Румунији. Успостављена је сарадња са Европском фондацијом за обуку синдикалних кадрова.

И поред бројних финансијских и организационих тешкоћа, активност Савеза на међународном плану била је током протеклог периода изузетно жива.

Наш представник је присуствовао редовном заседању Европске секције и семинару посвећеном европским саветима запослених, одржаном у Бриселу. На позив холандског CNV, који је један од најактивнијих чланова СКР, учествовали смо у раду семинара о стратешком планирању који представља наставак претходног, одржаног прошле године у Холандији. У организацији Европског центра за питања запослених (EZA) присуствовало се семинару о реформи пензијских система у југоисточној Европи, одржаном у Румунији.

Представница Међународне организације рада за југоисточну Европу посетила је Савез у оквиру посете чији је циљ био утврђивање стања у земљи после формирања нове владе и припрема семинара о правној заштити чланства, док је од Комисије МОП за слободу удруживања добила потврду да је наша тужба на Закон о раду оснивана.

Заинтересованост за сарадњу са нама показао је највећи британски савез синдиката друштвених делатности UNISON, чији су представници били у посети Савезу самосталних синдиката Србије и обавестили нас да је у припреми читава серија синдикалних пројеката у Србији.

Већ дуже у успону је и сарадња гранских синдиката са светским гранским организацијама СКР. У земљи и иностранству организовано је неколико семинара са темама које су од великог интереса за ефикасније деловање синдиката у новим условима.

Билатерална сарадња најинтензивнија је била са синдикалним конфедерацијама Белгије, Холандије, Италије, Грчке, Пољске, Мађарске, Румуније, Русије, Украјине и Кине. Присуствовало се њиховим конгресима, заједнички су организоване конференције и семинари, наши представници су били на студијским путовањима у Белгији и Холандији, а са холандским синдикатом је у току рад на пројектима «Јужна Холандија» и «Матра». Холандски синдикалисти су организовали и снимање филма о економско-социјалном стању у Србији, који је коришћен за мобилизацију њиховог чланства ради помоћи нашем синдикату, а помогли су нам и у организацији сусрета са привредницима те земље који имају намеру да код нас инвестирају. Страни синдикати су нам у време протеклих протеста - слањем протестних порука влади и порука солидарности нашем чланству - пружили и велику моралну подршку.

Унапређена је сарадња и са Међународном организацијом рада. Били смо присутни на редовним годишњим заседањима у Женеви, а посебно је напредовала сарадња са Регионалним бироом МОП за централну и источну Европу у Будимпешти, што је резултирало посетама представника Бироа Већу и организовањем стручних семинара из надлежности те организације. Посебно је учвршћена сарадња са Европским центром за едукацију у Торину, и то како посетама њихових представника, тако и нашим присуствовањем семинару који је организован у том граду.

Отпочела је сарадња са бројним међународним институцијама и организацијама од којих су најважније Програм за развој Уједињених нација (UNDP), Организација за економску сарадњу и развој (OECD), Светска банка, Савет Европе, Европска комисија, Пакт за стабилност југоисточне Европе и грчка Организација за посредовање и мирно решавање спорова (OMED). Током сусрета, представници ових организација су се највише интересовали за радно законодавство у нашој земљи, стање социјалног дијалога, нашу оцену тренутног економско-социјалног стања и будућих трендова, као и за могућност повећања запослености. Добра сарадња успостављена је и са Министарством рада Белгије и амбасадом Немачке у Београду.

Сарађивало се и са више невладиних организација чије су активности компатибилне са нашим, пре свега са немачким фондацијама «Фридрих Еберт» и «Конрад Аденауер», америчким «Центром за међународну синдикалну солидарност AFL-CIO», Европским центром за радничка питања (EZA), италијанским «Прођето-свилупом», луксембуршким «Призма-луксом», шведским «Институтом Исток - Запад». Наш савез је редовно учествовао на семинарима и саветовањима које су неке од ових организација организовале у земљи и иностранству. Неколико пута је у посети Већу био и највиши представник америчког «УС Стил-а».

Велики допринос јачању међународне сарадње Савеза дали су и грански синдикати који су углавном учлањени у светске гранске синдикалне структуре и развијају све облике мултилатералне и билатералне кооперације.

Секција жена се стварањем јединствене Женске мреже СКР и МКСС све више укључује у рад женских структура на регионалном, европском и светском нивоу, док је Секција младих остварила прве контакте са сличном секцијом у холандском ЦНВ.

ОБЛАСТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ

У области заштите на раду остварена је сарадња и преговори са Министарством за рад и запошљавање око усклађивања законодавне регулативе у овој области са смерницама Европске уније и прописима Међународне организације рада.

У том смислу Савез за заштиту на раду, чији смо чланови, остварио је низ контаката и разговора, како са нашим стручним и научним институцијама тако и са представницима Светске банке и МОП-а. Активно се учествовало у изиради предлога и доношењу Закона о безбедности и заштити здравља на раду.

Припремљена је и Информација за потребе Међународне организације рада у вези са стандардима МОП-а у области заштите на раду.

Активности Службе Већа Савеза самосталних синдиката Србије у области заштите на раду, екологије, иновација и признања биле су усмерене на:

- Разматрање и активно учешће у припреми и изради Закона о безбедности и здрављу на раду,

- Праћење динамике усвајања Закона о безбедности и здрављу на раду,

- Активно учешће на семинарима «Развој инспекције рада у Србији за 21. век», са тематским расправама у области заштите на раду,

- Сарадњу са Новинско - издавачким друштвом «Заштита прес»,

- Акцију «У служби заштите – у служби човека» коју је водио ССС Србије и Црне Горе а чије су активности трајале скоро целе 2005. године, од 24. фебруара 2005. до 14. октобра 2005. године. Као члан Конзорцијума и Координационог одбора акције врло активно се учествовало у име Савеза самосталних синдиката Србије,

- Израду и доделу признања Савеза самосталних синдиката Србије правним субјектима и појединцима, и то: РОС – графичара: Новина «Политика», РОС – грађевинара: Телефон-кабл – Београд, РОС – занатства: «Оптика» - Београд, ВССС Чачак и РОС пољопривреде «Исхрана ДД Чачак», РОС пољопривреде – «Водопривреда» Ђуприја, РОС пољопривреде – «Соко Штарк» - Београд, РОС комуналаца – Градска чиствоћа – Београд, РОС пољопривреде – АД «Парафинка» - Парафин, РОС пољопривреде – «Водопривреда Неготин», ВССО Чачак – «Литопапир» - Чачак, РОС пољопривреде – «Кока-кола», РОС грађевинара: «Мостоградња» и «Комграпхолдинг» - Београд и РОС пољопривреде – Вршачки виногради – Вршац.

Значајно је било ангажовање кроз Секцију жена, где се:

- Учествовало и радило на семинарима «Социјални дијалог и оснаживање жена у синдикатима у Србији и Војводини 2005/2006. године»,

- Учествовало у обуци за предавача – Иришки Веџац. Од Европског пакта за стабилност добијен је сертификат којим се члану Службе доделило право и звање овлашћене синдикалне предавачице,

- Учествовало на шест семинара на тему «Социјални дијалог у синдикатима» заједно са женама из «Независности»,

- У Секцији жена, у својству председнице Комисије за организацију и развој синдикалне мреже, бавило се организационим питањима Секције.

САРАДЊА СА ТЕРИТОРИЈАЛНИМ ОБЛИЦИМА ОРГАНИЗОВАЊА И ДЕЛОВАЊА СИНДИКАТА

Председништво Већа Савеза самосталних синдиката Србије организовало је 12 састанака са председницима и секретарима већа Савеза самосталних синдиката покрајина, градова, општина и већа за више општина и са повереницима повереништава Савеза синдиката у општинама. На дневном реду тих саветовања биле су следеће теме и питања:

- Примедбе Савеза самосталних синдиката Србије на Нацрт закона о раду;

- Приватизација предузећа и шта даље;

- Упознавање са предложеним изменама и допунама Закона о раду, Закона о Социјално-економском савету, Нацрту закона о стечају и Закона о мирном решавању колективних и индивидуалних радних спорова;

- Упознавање са Споразумом о разумевању и међусобној сарадњи између Савеза самосталних синдиката Србије и Агенције за приватизацију, потписан 26. маја 2004. године;

- Разматрање материјално-финансијске ситуације у Већу ССС Србије;

- Социјални и инвестициони програм и већа цена предузећа у процесу приватизације;

- Акционарство у процесу приватизације;

- Докапитализација предузећа;

- Нацрт закона о безбедности и здрављу на раду;

- Упознавање са Законом о стечајном поступку и разликама између новог и старог Закона о принудном поравнању, стечају и ликвидацији;

- Берзански посредник и брокерски начин трговања.

На скупу који је одржан 25. априла 2005. године, а на коме је расправљано о социјалном дијалогу као путу до економских, социјалних и друштвених промена, учествовали су и премијер Владе Републике Србије, као и министар за рад, запошљавање и социјалну политику.

На осталим одржаним саветовањима најважније теме су биле.

- Примена Закона о раду кроз колективне уговоре;

- Примена Закона о мирном решавању радних спорова;

- Стратегија унапређења безбедности и здравља на раду у Републици Србији;

- Измене и допуне Закона о приватизацији;

- Упознавање са предлогом текста Општег колективног уговора.

На овим саветовањима уводна излагања по неким од ових тема имали су: министар за рад, запошљавање и социјалну политику; заменик министра за рад, запошљавање и социјалну политику; директор Агенције за мирно решавање радних спорова; председник Ко-

мисије за хартије од вредности; начелник Одељења инспекције рада при Министарству рада; извршни директор Агенције за приватизацију; директор Акцијског фонда Републике Србије; секретар Већа ССС Србије; потпредседник Већа ССС Србије и председник ССС Србије.

Поред саветовања са председницима и секретарима Савеза самосталних синдиката покрајина, градова, општина и за више општина треба истаћи и учествовања представника ССС Србије и синдикалних активиста на округлим столовима.

Треба истаћи и да су, од стране појединих општинских и других већа Савеза синдиката на територији, организована саветовања за председнике и чланове организације синдиката у предузећима и установама са неким од тема које су расправљане на саветовањима са председницима и секретарима Савеза самосталних синдиката покрајина, градова, општина и повереништва.

СЕКЦИЈЕ ЖЕНА САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

Веће Савеза самосталних синдиката Србије је у јулу 2002. године на основу члана 1 и 3 Основних начела Статута и члана 14, став 2, 10 и 18 Статута Савеза самосталних синдиката Србије донело одлуку о организовању Секције жена у Савезу самосталних синдиката Србије. У октобру 2002. године Председништво Већа СССС је усвојило Програм рада Секције жена.

С обзиром на то да је ово сасвим ново поље синдикалних деловања, почело се од докумената светских синдикалних централа СКР-а и МКСС-а, конвенција МОП-а, Европске социјалне повеље, Европске директиве за родну равноправност 76 (207) ЕЕЦ, од 23. септембра 2002. године, 76 (207) ЕЕЦ, итд. Од јануара 2003. године до краја 2005. године формиране су секције жена на нивоу Савеза синдиката градова, Савеза за једну и више општина. Сада се налазимо пред организовањем секција жена у РОС-овима. Уз позив је уручен и програм Секције жена усвојен на седници Председништва СССС.

Учеснице конститутивних састанака биле су чланице синдикалних одбора у предузећу, чланице одбора синдиката гране и чланице локалних савеза. На састанку жене су биле упознате са програмом рада и активностима које им предстоје, бирале су председницу Секције жена и чланице органа локалног Савеза синдиката. Даљи задатак био је да се конституишу секције жене у основним организацијама, што је и учињено. Овај организациони посао је рађен у најкоректнијој сарадњи са председницима градова, већа за једну и више општина, повереништвима. Секције жена формиране су у Раковици, Новом Саду, Суботици, Сомбору, Кикинди, Бечеју, Сремској Митровици, Панчеву, Нишу, Ужицу, Крушевцу, Јагодини, Палилули, Вождовцу, Шапцу, Лесковцу, Пироту, Врању, Прибоју, Пријеполу, Новој Вароши, Младеновцу, Књажевцу, Смедеревској Паланци. До сада је формирана секција жена у РОС-у комуналне привреде.

Одлуком Већа да се формира Секција жена међутим нису и опредељена средства за рад.

Секција жена, упоредо са прављењем мреже, радила је и на образовању жена на семинарима. Како

нису била осигурана никаква материјална средства, у рад је укључена сарадња са невладиним организацијама. Секција жена била је промотер и носилац програма, а невладине организације су обезбедиле потребна финансијска средства. Део обука семинарима је финансирала Међународна организација рада, као и фондови – задужбине.

У 2003. и 2004. години у сарадњи са невладином организацијом чији је донатор била холандска влада, одржано је 20 семинара у више градова Србије, на тему «Оснаживање жена у транзицији». Кроз овај семинар обуку је прошло 428 жена. Секција жена СССС била је организатор семинара који је одржао МОП на тему «Примене ратификованих конвенција МОП-а у нашем законодавству». Учеснице овог семинара биле су жене УГС «Независност» и АСНС-а. На овом семинару било је 25 жена СССС. Секција жена СССС добила је од МОП-а врло високу оцену за организацију тог семинара.

Од Владе Републике Србије тражено је да Одбор за родну равноправност не буде у Министарству локалне самоуправе, већ у Министарству за рад, запошљавање и социјалну политику, онако како је и у Европи. Влада је прихватила овај оправдан захтев Секције жена.

У 2004. години одржана је Скупштина Секције жена, на коју су биле позване 332 жене од којих су се позиву одазвале 284 жене, с тим да су долазак на Скупштину финансирале властитим средствима. На Скупштини је анализирана дотадашња активност, изабран је Управни и Надзорни одбор, осам комисија као и председница и потпредседница Секције жена Савеза самосталних синдиката Србије. Проблем даљег рада Секције везан је за финансије, јер нису обезбеђена потребна финансијска средства за рад.

У априлу 2004. године на управном одбору и комисијама усвојен је дугорочан и краткорочан план активности.

У јулу 2004. године одржан је семинар за жене ССС Србије, УГС «Независност» и жене Црне Горе у Котору, уз подршку америчког центра «Солидарност» на тему «Мирно решавање спорова», у сусрет Закону који је био у процедури.

Уз подршку исте фондације у Србији је одржан семинар на тему «Стратешко планирање». На овом семинару учествовале су жене из целе Србије. У организацији „Фондације Фридрих Еберт“, жене ССС Србије и УГС «Независност» имале су семинар на тему функционисање МОП-а, како покретати иницијативе за директиве и промене конвенција. У организацији ОСЦЕ-а, заједно са парламентаркама и женама из невладиних организација, учествовало се на семинару за припрему Закона о родној равноправности.

На позив жена МКСС-а крајем 2004. године, председница Секције жена Србије учествовала је у раду пете синдикалне школе која се одржавала у Ровињу, где се расправљало о статусу жена на радном месту кроз КУ и конвенције МОП-а. Жене СКР-а и МКСС-а добиле су сертификате – статус предавача СКР-а.

Секција жена СКР-а имале су годишњи састанак на Кипру, где је учествовала и Секција жена. На том састанку су усвојене смернице за даље активности Секције жена СКР-а, а у односу на одлуку о уједиње-

њу са МКСС-ом. Учешће наше Секције жена било је врло високо вредновано. У 2005. години у фебруару одржан је семинар жена МКСС-а и СКР-а за подручје Југоисточне Европе. Семинар је трајао четири дана и све трошкове сносили су организатори, а теме семинара биле су: 1. Колективно преговарање на нивоу Савеза, грана, локалне управе и предузећа са акцентом на родну равноправност, 2. Социјално-економски дијалог на свим нивоима са акцентом на родну равноправност. На овом семинару, први пут су објављене брошуре обеју светских синдикалних централа, СКР-а и МКСС-а.

Половином 2005. године у Женеви одржан је састанак председница секције жена СКР-а и МКСС-а где су учеснице утврдиле стратегију уједињења жена обе светске синдикалне централе, према одлукама највиших органа оба синдиката. Одмах после тога, започета је активност са Пактом за стабилност преко невладине организације и регионалне женске иницијативе, уз материјалну помоћ италијанске владе, на припреми семинара за Секцију жена ССС Србије и Секцију жена УГС «Независност». Тема семинара била је «Социјални дијалог у синдикатима» са аспекта родне равноправности. Чланице женске секције су добиле сертификате за едукацију на семинарима.

Одржано је девет дводневних семинара у девет градова Србије. Предавачице на семинарима биле су наше жене и жене УГС «Независност». На овим семинарима учествовало је 198 жена наше Секције. Сви семинари су држани суботом и недељом. Председница Секције жена СССС и председница Секције жена УГС «Независност» биле су организаторке овог семинара. На основу изнетих предлога и проблема са којима се жене срећу, на стратешком семинару у децембру 2004. године дефинисано је питање за Социјално-економски савет, које гласи: «Статус жена на тржишту рада».

У октобру 2005. године у синдикалној школи на Охриду дефинисана је платформа женских питања жена Југоисточне и Средње Европе. Ова платформа ушла је у процедуру за израду докумената за уједињење женских мрежа СКР-а и МКСС-а. Секција жена Савеза самосталних синдиката Србије је врло активно учествовала у раду.

Крајем септембра 2005. године председница Секције жена изабрана је за координаторку женске синдикалне мреже за Средњу и Југоисточну Европу у нашој Светској синдикалној централни СКР-а. По том основу је у новембру 2005. године на конгресу светске централе СКР-а била делегат конгреса. На том конгресу у Бриселу председница Секције жена СССС изабрана је у Светски женски комитет који чине по једна жена из Америке, Азије, Африке, Пољација и Баскија. Такође, изабрана је у Европски женски комитет који чине Белгијанка, Пољација, Баскија и председница наше Секције жена. На конгресу је званично Секција жена СССС примљена у светску синдикалну централу СКР. Савез самосталних синдиката Србије је први пут после санкција уведених нашој земљи постао члан светских и европских синдикалних институција.

У децембру 2005. године у организацији ОСЦА одржан је семинар на Палићу са темом «Родна дис-

криминација на тржишту рада» за Националну службу запошљавања. Учесници су били директори и начелници служби. Председнице Секције жена СССС и УГС «Независност» одржале су предавања на тему «Жена као технолошки вишак, положај жена у предузећима у банкруту, рад на црно, жене после 45. године», »Студија примера из различитих подручја тржишта рада и власничких структура, начин запошљавања, породилско одсуство, распоређивање жена на мање плаћена места».

Учешће синдикалки на овом семинару оцењено је одличним. У истом месецу отворена је владина канцеларија за равноправност полова, и почела је активност на изради «Националног плана акције на основу Пекиншке платформе» при чему је Секција жена СССС укључена у радну групу за економију.

Истог месеца је Европски пакт за стабилност отпочео посао за наш регион «Учити за читав живот». Учеснице ове активности су жене парламентарке, жене из невладиних организација и жене из синдиката.

У 2005. години започети су семинари са женама, уз подршку Фондације Фридрих Еберт, на тему «Социјални дијалог на националном и локалном нивоу» и «Колективно преговарање на локалном нивоу и код послодавца». Ова активност се наставља и у 2006. години и треба да допринесе квалитету Колективног уговора.

У фебруару 2006. године на Палићу је одржана конференција на тему «Женска европска перспектива», где је усвојена агенда конференције и дефинисани задаци за све женске групе у Србији. Жене политичарке, жене синдикалке, жене из невладиних организација. Агенда обухвата, између осталог следеће теме које овде мапирамо:

- Европске интеграције из перспективе Европске уније и из наше перспективе,

- Како да искористимо процес европских интеграција тако да буде у интересу жена и побољшања њиховог положаја? Како да допринесемо убрзању и успешности процеса?

- Шта нам говоре искуства земаља које су управо приступиле ЕУ,

- Стратегија за наредних пет година.

На иницијативу жена из приватног сектора Секције жена СССС организована је у Александровцу изложба наивних сликарки, из Ковачице и Уздина.

Секције жена на локалном имају своје планове рада који су усклађени са програмом активности Секције жена ССС Србије.

Секција жена Савеза самосталних синдиката Србије заједно са парламентаркама, женама невладиних организација, одбора за родну равноправност Скупштине Србије врло је активно радила на решању родне дискриминације у Фабрици «СЕВАЛ-АЛУМИНИЈУМ» из Ужица. Тамо су жене у социјалном програму као технолошки вишак по години стажа добијале 90 евра, а мушкарци 140 евра. Такву противуставну родну дискриминацију до сада нико није направио у Србији. Успеле смо да заједничким активностима жена и Министарства рада исправимо ову неправду.

Секција жена ССС Србије радила је у условима недостатка средстава Већа ССС Србије, са много ентузијазма. У свом раду поштовала је документа из области родне равноправности и поносна је на свој рад јер доприноси увођењу Савеза самосталних синдиката Србије и земљу у целини, европским и светским токовима. Семинаре у СССС прошло је око 900 жена. Део семинара је одржан заједно са женама из УГС «Независност» у одличној радној атмосфери. Секција има жене стручњаке, експерте у разним областима, којима је најзначајнија радноправна заштита својих чланица. Међутим, проблем је што на нивоу Већа Савеза самосталних синдиката Србије више не постоји Служба радноправне заштите. Секција жена Савеза самосталних синдиката Србије ће и даље радити на побољшању статуса жена, са циљем да се жене образују и на прави начин, заједно са својим колегама боре против сиромаштва, злоупотреба, експлоатације, неправде и других проблема.

СЕКЦИЈА ИНВАЛИДА РАДА САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

Секција инвалида рада Савеза самосталних синдиката Србије формирана је са задатком да укаже на проблеме инвалида рада, како би на тај начин унапредила њихов положај у друштву и заштитила њихове интересе у условима у којима живе и раде.

У том правцу Секција је деловала и радила.

Одржала је више састанака на којима је расправљала о разним темама, нпр. Секција је разматрала Предлог стратегије за смањење сиромаштва међу особама са инвалидитетом. По овој теми било је више округлих столова и расправа. Сви закључци прослеђени су експертском тиму ССС Србије. Секција је закључивала да:

1. «Стратегија за смањење сиромаштва» није диференцирано посматрала групе инвалида, а посебно не групу инвалида рада. Трошковни принцип који је примењен при изради «Стратегије...» не обухвата специфичне трошкове инвалида, посебно не трошкове за лекове, а ове трошкове не садржи ни «потрошачка корпа», што има за резултат искривљену слику сиромаштва за категорију инвалида који су у радном односу.

2. Повећана је угроженост инвалида рада који су у радном односу, због транзиционе незапослености. Масовна незапосленост смањује могућност за запошљавање инвалида, јер се послодавац руководи профитном логиком, што ће свакако имати за последицу повећање сиромаштва ових лица.

3. Секција је претлагала да «Стратегија за смањивање сиромаштва», део који се односи на особе са инвалидитетом, садржи мере кроз промене система запошљавања лица са инвалидитетом (услови рада, пореска политика, посебно решавање питања заштитних радионица и образовање инвалидних лица).

4. Секција је инсистирала на томе да се линија сиромаштва због специфичних трошкова инвалида рада подигне најмање за 30 одсто.

5. Секција је тражила да се Јединствена листа радних места, односно послови на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем (бенефицирани стаж) уреди трипартитно, социјалним дијалогом социјалних партнера – Владе, послодаваца и синдиката на Социјално-економском савету Републике Србије и то грански по радним местима, односно пословима.

6. Секција је предложила Председништву Већа Савеза самосталних синдиката Србије да прихвати ове закључке и да их проследи Експертском тиму за израду «Стратегије за смањење сиромаштва».

Секција је инсистирала у циљу заштите инвалида да се донесе посебан закон о запошљавању лица са инвалидитетом. Разматрајући овај закон, Секција се састајала више пута. По овом закону Секција је имала начелна мишљења и сугестије, као и конкретне примедбе и предлоге по сваком члану закона.

Секција инвалида рада је активно учествовала код давања предлога и сугестија на Предлог закона о раду, посебно на одредбе закона које регулишу заштиту инвалида. У тој области је тражила да у Закону о раду јасно буде дефинисано да ни један инвалид рада не може добити отказ од стране послодавца по основу тога што је инвалид.

Било је више скупова на тему Закона о пензијском и инвалидском осигурању, као и на тему измена и допуна Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Предлагано је Председништву да се тражи одлагање доношења Закона о пензијском и инвалидском осигурању до 2010. године, зато што предложене измене у закону, не само да погоршавају услове за одлазак упензију, већ и у свим осталим одредбама пензионере доводи у неповољнији положај, је се не ради о суштинским реформама које су неопходне у области пензијског и инвалидског осигурања, већ се ради о одлуци државе да терет редуковања јавне потрошње превали на леђа пензионера. Пензионери нису криви што нема покретања производње, што нема смањења незапослених и што је однос пензионер – радник 1 : 1,27 одсто.

Секција се бавила и темом «Анализа основних друштвених, економских и социјалних промена које утичу на укупан положај инвалида рада и опредељују услове за рад, право на рад и зараду».

На седницама Комисије расправљало се и о броју инвалида друге и треће категорије инвалидности у свим општинама на територији Републике Србије. Из тих расправа проистекли су и закључци који су ишли у правцу тражења решења кроз одредбе појединих закона, јер инвалиди рада су ти који у процесу транзиције, на жалост, међу првима, бивају технолошки вишак.

Комисија је у више наврата расправљала и давала сугестије на предлоге Закона о мирном решавању радних спорова, као и на Закон о социјално-економском савету за територију Републике Србије, због значаја социјалног дијалога. За инвалиде рада је јако важно да остваре економску, материјалну и социјалну заштиту и то преко разних институција, а једна од њих је Агенција за мирно решавање радних спорова, која се бави поступком мирног решавања колективних и индивидуалних радних спорова.

АКТИВНОСТИ СИНДИКАТА ОРГАНИЗОВАНИХ У САВЕЗУ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ МЕТАЛАЦА СРБИЈЕ

Увиђајући сложеност наступајуће ситуације у металској грани, ССМС је још 2002. године донео и усвојио следеће резолуције: резолуција о приватизацији; резолуција о социјалном дијалогу и резолуција о социјалном статусу радника.

АКТИВНОСТИ ВЕЗАНЕ ЗА НОРМАТИВНО - ПРАВНА ПИТАЊА И ЗАШТИТУ ПРАВА РАДНИКА - Самостални синдикат металаца Србије је перманентно инсистирао да заштита права радника у свим сферама њиховог рада и ангажовања дође до изражаја и буде у складу са новим изазовима и токовима, не само транзиционих промена, већ и трендом земаља развијеног света и Европске уније. У том смислу је Синдикат металаца посебно апострофирао захтеве и ставове везане за поштовање конвенција, резолуција и препорука међународних организација рада, поштовање повеља Уједињених нација и општих декларација о људским правима, као и одговарајућих докумената Европске уније којима се утврђују права запослених. Уважавајући потребу за напред изнету активност, Синдикат металаца је изградио ставове које је протезирао кроз следеће захтеве: активан и партнерски однос уз чврсто опредељење да се законска решења не могу донети без усаглашеног мишљења са Синдикатом, уважавање синдикалног плурализма, израда и дорградња прописа везаних за приватизацију, уз активно учешће Синдиката. Поремећаји, изазвани транзиционим процесом - приватизацијом, а који су се манифестовали на уређење и права из радних односа, мотивисали су ССМС да на доношење аката и прописа који дефинишу ову област, обрати посебну пажњу.

Незадовољство проузроковано доношењем Закона о раду у децембру 2001. године определило је ССМС да у сарадњи са Савезом самосталних синдиката Србије организује протесте половином 2003. године на свим нивоима организовања, почев од синдикалних организација до оних на нивоу региона одржаних 18. јуна 2003. године у Крагујевцу, Нишу и Новом Саду.

Велики број присталица и чланова нашег Синдиката је присуствовао генералном протесту у Београду, одржаном 25. јуна 2003. године у организацији Савеза под слоганом: *"Ко не жели уопслену Србију, имаће Србију на улицама"*, односно *"Хлеба, рада и синдикалних права"*. Ови протести су касније добили на снази. У нови Закон о раду је уграђено скоро 50 амандмана које је формулисао и разрадио Савез самосталних синдиката кроз дијалог и радне комисије, а у раду Скупштине на доношењу новог Закона о раду су учествовали и представници нашег Синдиката у својству посматрача.

АКТИВНОСТИ И ДЕЛОВАЊЕ У ОБЛАСТИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, ЗАШТИТЕ НА РАДУ И УСЛОВА РАДА - Незапосленост радника, ниски лични доходи, а уз

то и нередовност истих, знатно је утицала на пад животног стандарда радника, те су ова питања за наш Синдикат постала једна од најсложенијих и најбитнијих за њихово решавање. Уважавајући напред наведену проблематику, ССМС је организовао низ активности које су имале за циљ очување материјалног и социјалног положаја запослених, кроз захтеве према Влади, да донесе социјални и целовит програм заштите, како на глобалном плану, тако и на микро плану кроз социјалне програме у оквиру предузећа, било да се оно налазило у процесу продаје, или припреме за приватизацију - реструктурирање.

Самостални синдикат металаца је све учинио да преговарачки трипартизам на релацији Влада, Синдикат, послодавци функционише, да социјално-економски савети заживе и афирмишу се, а од својих синдикалних организација тражио да у правилима и правним актима које за потписнике имају синдикат, обавезно уграде правила и стандарде материјално-социјалне заштите.

Активности на заустављању раста социјалних тензија биле су од стране ССМС, посебно појачане током 2003. године када су у сарадњи са Савезом дефинисани ЗАХТЕВИ упућени Влади: хитно утврђивање стратегије развоја Србије са одговарајућим програмом у чију ће израду бити укључени и синдикати, доношење закона на принципима социјалног дијалога, измиривања дуговања према запосленима и повезивање њиховог радног стажа, одустајање од повећања цена које утичу на трошкове живота и пад стандарда радника.

АКТИВНОСТИ УСМЕРЕНЕ НА ОЧУВАЊУ МЕТАЛСКЕ ГРАНЕ У ПРОЦЕСУ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ И КОЛЕКТИВНОМ ПРЕГОВАРАЊУ - Свестан да само очување економске стабилности у процесу приватизације предузећа, може створити и предуслове како за даљи опстанак предузећа, тако и опстанак синдиката и синдикалног деловања ССМС је одувек, у првом реду, водио рачуна о опстанку и очувању металске гране у оквиру привреде Републике Србије.

ССМС је активности заснивао на следећим ставовима: обавезно укључивање синдикалних представника предузећа у практичан процес приватизације истог, израда програма приватизације и информисање чланства са истим, упознавање са купопродајним уговором и правилима - моделима продаје, прецизирање услова и обавеза потенцијалних купаца према радницима и затеченој имовини предузећа, регулисање вишка радне снаге, забрана отпуштања радника у трајању од најмање три године и израда социјалних програма, обезбеђивање континуитета процеса производње и наставак очувања истог у одређеном временском периоду, као и нивоа материјалног и финансијског улагања у нове производе, развој производње, модернизацију објеката, пословног простора и сл., дефинисање синдикалне имовине која ће бити изузета од процеса купопродаје, и бити стављена на располагање радницима, односно Синдикату, обезбеђивање

благовременог и тачног информисања о свим елементима процеса продаје, организовање радника у конзорцијуме и њиховом учешћу у процесу продаје предузећа.

ССМС је одмах по доношењу Закона о раду приступио изради гранског - посебног колективног уговора, односно моделу појединачног колективног уговора. Изграђујући моделе колективног уговора, Синдикат је активирао све препоруке и конвенције Међународне организације рада.

ОРГАНИЗОВАЊЕ СИНДИКАТА, ЕДУКАЦИЈА И ИНФОРМИСАЊЕ - Протекли четворогодишњи период је у смислу организованости карактерисала новина која се огледала у територијалном организовању и повезивању Самосталног синдиката металаца Србије. Специфичност територијалног организовања била је формирање регионалних организација ССМС на територији Републике Србије. Водило се рачуна да синдикални опстанак у великој мери зависи и од едукације и оспособљавања чланства да се ухвати у коштац са променама које друштву и привреди доноси транзиција, односно промена власништва капитала. Стога се образовању и едукацији, како синдикалног руководства, тако и чланства, поклањала велика пажња. Едукација унутар ССМС и оспособљавање да се превазиђу наступајуће промене, огледала се и у организовању семинара, саветовања, трибина, сарадње са Савезом и другим синдикатима, едукативних скупова са гостовањем представника међународних синдикалних центара, округлих столова са гостовањем еминентних познавалаца синдикалне проблематике. Упоредо са едукацијом чланства, омогућена је и едукација најужег руководства, позната као "едукација едукатора", тако да су исти, од стране стручних сарадника међународних синдикалних асоцијација оспособљени за улогу будућих едукатора сопственог чланства, што се показало потпуно оправданим.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА - Протекли четворогодишњи период је био веома значајан за ССМС, у смислу његовог афирмисања у свету, светским синдикалним асоцијацијама и институцијама организовања и деловања.

Самостални синдикат металаца Србије постаје члан WFW (Светске федерације индустријских радника). Потписано је више споразума и остварен низ контаката са синдикатима металаца Мађарске, Данске и Словеније, затим је успостављено и реализовано више билатералних састанака и посета са синдикатима Шведске, Русије, Румуније, Албаније, Хрватске, Холандије, Републике Српске, Црне Горе и других држава. Оваква активност је имала за последицу да смо били у прилици да будемо домаћини и многим међународним синдикалним централама, односно да њихови стручни представници буду гости на нашим семинарима и трибинама.

САРАДЊА СА САВЕЗОМ, ГРАНКИМ СИНДИКАТИМА И СИНДИКАЛНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА - Наша сарадња са Савезом и другим синдикатима базирала се на остваривању заједничких синдикалних циљева, а на демократским принципима постојања и уважавања синдикалног плурализма.

РАДНО-ПРОИЗВОДНА ТАКМИЧЕЊА - Упоредо са развојем сарадње на нивоу синдикалних организација

предузећа и чланства, ССМС је велику пажњу одувек придавао и директној сарадњи и контакту са радницима - металцима из непосредне производње. Традиција организовања такмичења производних радника није нарушавана ни у протеклом периоду, иако је процес приватизације изазвао многе поремећаје који нису ишли у прилог организовању ове врсте такмичења. Такмичења су одржавана, како у теоретском делу, тако и у шест производних дисциплина.

СПОРТСКЕ, ЗАБАВНЕ И КУЛТУРНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ - Традиционална спортска манифестација "Летња олимпијада металаца" у сарадњи са металцима Црне Горе, а која се традиционално одржава крајем прве половине године у Чању, као и зимски куп на Тари, обележила су спортска такмичења и дружења у оквиру ССМС.

ОДНОС СА ПОЛИТИЧКИМ СТРАНКАМА И НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА - Упуштајући се у овакав вид рада, ССМС је у првом реду био свестан своје интересне и нестраначке организованости, као и самосталности деловања на демократским принципима расуђивања. У целокупном раду овакве врсте водило се рачуна да буде једнак однос према свим политичким странкама и организацијама. Разговарало се како са представницима Владе и ресорних министарстава у име представника рада, тако и са посланичким клубовима, односно појединцима који су били вољни да посете организоване скупове, трибине и округле столове Синдиката.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У ПОЉОПРИВРЕДИ, ПРЕХРАМБЕНОЈ, ДУВАНСКОЈ ИНДУСТРИЈИ И ВОДОПРИВРЕДИ СРБИЈЕ

Активност и деловање Републичког одбора Самосталног синдиката запослених у пољопривреди, прехранбеној, дуванској индустрији и водопривреди Србије за период 2002 – 2006. године изведени су из Програма рада, Статута и праксе која је свакодневно наметала суочавање са решавањем конкретних проблема.

Период иза нас, окружење у коме смо радили и деловали и стање у привреди оцењено је као изузетно тешко. Присутни процеси промене власништва друштвеног капитала, који су завршени и који су у току у нашој делатности далеко су од задовољавајућих и жељених, тако да досадашњи резултати не остављају превелик простор за већи оптимизам у наредном периоду. Велики број незапослених, технолошки вишкови, минимална производња и непоштовање прихваћених обавеза из купопродајних уговора су само неки од проблема који су оптерећивали и оптерећују део наших предузећа и представљају највидљивије резултате спроведених процеса приватизације. Када се свему томе додају проблеми више месеци, па и година неисплаћених зарада уз потешкоће рада Синдиката у таквим срединама, шиканирања, забрана рада, притисци и слично, слика стања па и перспектива није баш најбоља. Сви ти и такви проблеми тражили су од нас максимално ангажовање.

У циљу побољшања материјалног и социјалног положаја запослених Републички одбор деловао је кроз

стратегију истицања пољопривреде и прехранбене индустрије као основне гране у Србији посебно у контексту константног пада индустријске производње у осталим привредним гранама.

ОРГАНИЗАЦИОНА И СТАТУТАРНА АКТИВНОСТ - Период иза нас карактеристичан је по организационом и инситуционалном јачању Самосталног синдиката запослених у пољопривреди, прехранбеној, дуванској индустрији и водопривреди Србије у смислу реформи у државној организацији и новим прописима у области привреде и радног законодавства. Суочени са приликама на терену и захтевом чланства усвојили смо нови Статут који се показао врло ефикасним у примени. У организационом смислу Републички одбор је значајну активност усмерио на јачање регионалних организација у свом саставу, при чему је дошло до јачања покрајинских, градских и одбора Самосталног синдиката пољопривреде, прехранбене, дуванске индустрије и водопривреде за више општина. Републички одбор је активно радио и на формирању и организовању нашег чланства те је у складу са нововажећим прописима ускладио и садржај приступнице, формулисао захтеве за утврђивање репрезентативности као и решење које доноси послодавац по усвајању овог захтева. На основу ове активности велика већина синдикалних организација из састава Самосталног синдиката запослених у пољопривреди, прехранбеној, дуванској индустрији и водопривреди Србије је остварила репрезентативност код послодаваца, а и наше територијалне организације су репрезентативне на територији коју покривају. Коначно, и Самостални синдикат запослених у пољопривреди, прехранбеној, дуванској индустрији и водопривреди Србије је репрезентативан.

ПРИВАТИЗАЦИЈА - У протеклом периоду у значајном броју друштвених предузећа завршен је поступак приватизације према одредбама Закона о приватизацији. Све синдикалне организације у поступку приватизације добиле су адекватну стручну помоћ преко Републичког одбора. Ангажовање Републичког одбора код приватизације методом јавног тендера било је вишеструко: израда или сугестије на социјални програм субјекта приватизације, преговори са надлежним у Агенцији за приватизацију и са потенцијалним купцем. Посебна пажња посвећена је закључењу колективног уговора код послодавца и његовој будућој примени у приватизованом предузећу. Код продаје имовине предузећа у стечају Републики одбор је усмерио своју активност према надлежним Трговинским судовима, касније и према Агенцији за приватизацију како би се што правичније и у што краћем року намирили повериоци из радног односа, а предузећа наставила да раде.

КОЛЕКТИВНИ УГОВОРИ - Значајна активност синдиката била је усмерена на закључивање колективних уговора и то првенствено појединачних (каснији термин »код послодавца») али и на припрему терена за усаглашавање Посебног колективног уговора за делатност пољопривреде, прехранбене, дуванске индустрије и водопривреде системом законодавства.

У једном броју предузећа директори као представници послодаваца чинили су све да не дође до закључења нових колективних уговора, односно измене и

допуне постојећих.. Да би олакшао синдикалним организацијама посао око закључења колективних уговора Републички одбор је израдио Огледни примерак Појединачног колективног уговора у складу са Законом о раду из 2001. године и Огледни примерак Колективног уговора код послодавца у складу са Законом о раду из 2005. године. Приликом едукације руководства синдикалних организација даване су одређене сугестије и упутства у циљу његовог успешнијег и повољнијег закључивања.

ПРОТЕСТИ И ШТРАЈКОВИ - Републички одбор и целокупне структуре и чланство Самосталног синдиката запослених у пољопривреди, прехранбеној, дуванској индустрији и водопривреди су активно учествовали у свим протестима и штрајковима које је организовао Савез самосталних синдиката Србије. Осим генералног штрајка из 2003. године активно су подржавани и штрајкови код послодаваца организовани од стране синдикалних организација. Најчешћа сугестија и препорука синдикалним организацијама које су се налазиле у штрајку је била да се дође до споразумног решења насталих проблема како би се очували капацитети привредног субјекта да би исти егзистирао и у будућности а самим тим и запослени примали редовну зараду.

СУСРЕТИ АГРАРА - У току мандатног периода сваке године у мају месецу одржавани су сусрети агара. Ови скупови су као и обично масовни и по броју учесника и по броју такмичења. Победници и екипни и појединачни су адекватно награђивани. За време сусрета агара вођени су билтени у којима је на најопширнији начин публикован комплетан садржај и резултати учесника.

САРАДЊА СА ДРУГИМ СИНДИКАТИМА - Републички одбор је у протеклом периоду осим сарадње нашег синдиката у оквиру СССС са осталим гранским синдикатима и синдикатима на територији посебно интензивирао сарадњу са индустријским синдикатима и то: самосталним синдикатима грађевинарства и ИГМ, хемије и неметала, металаца, енергетике и петрохемије и текстила, коже и обуће.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА - Текући политичко-економски процеси у нашој земљи и читавом окружењу су утицали на интензивирање међународне сарадње нашег синдиката са синдикатима из исте или сличне делатности у страним земљама. На појачану међународну сарадњу утицала је и околност да се као купци – стратешки партнери у приватизацији друштвеног капитала предузећа из делатности пољопривреде, прехранбене, дуванске индустрије и водопривреде појављују страна правна или физичка лица. Међународна сарадња се манифестовала кроз пријеме, посете, размену публикација, активну кореспонденцију путем поште или интернета. Наведени видовима међународне сарадње успостављена је активна комуникација са синдикатима: Румуније, Словачке, Сирије, Белгије, Кубе, Хрватске, Русије, Украјине, Француске, Словеније.

ПОДОДБОРИ - Оба пододбора у оквиру Самосталног синдиката запослених у пољопривреди, прехранбеној, дуванској индустрији и водопривреди Србије и пододбор водопривреде и пододбор шећерана су активно у оквиру својих надлежности допринели целокупном раду и афирмацији овог синдиката.

ИНФОРМИСАЊЕ - У току мандатног периода Републички одбор је публикувао свој рад, истицао проблеме одређених синдикалних организација, проблеме у примени прописа, и афирмисао улогу синдиката путем средстава информисања. У дневној штампи су се оглашавали представници Републичког одбора поводом свих важнијих догађаја у којима је учествовао синдикат. Осим, интезивне комуникације са медијима Републички одбор је ставове Самосталног синдиката запослених у пољопривреди, прехранбеној, дуванској индустрији и водопривреди по одређеним питањима истицао и у синдикалним гласилима.

ЕДУКАЦИЈА ЧЛАНСТВА И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ- У протеклом периоду Републички одбор је наставио и у квалитетном смислу унапредио едукацију и оспособљавање чланства. Едукација и оспособљавање чланства су били усмерени на унапређење синдикалног рада, упознавање са прописима из области радног и привредног права, и на статутарну и организациону едукацију. Самостални синдикат запослених у пољопривреди, прехранбеној, дуванској индустрији и водопривреди Србије је у протеклом периоду још више учврстио свој статус у оквиру Савеза самосталних синдиката Србије. У погледу међународне сарадње сходно опредељењу за афирмацију овог облика деловања учествовали смо у свим видовима ове активности (посете, приједи, кореспонденција, размењивање искуства). У оквиру статутарне активности у Савезу Републички одбор је на најадекватнији начин утицао да одредбе Статута буду примењиване у пракси и константно се залагао за јединство СССС. Проблеми унутар Савеза су анализирани и сугерисан је дијалог да би се исти решили а истовремено очувао углед СССС. Учешћем у државним органима, институцијама и телима (Социјално-економски савет, Национална служба за запошљавање, Фонд ПИО, Фонд солидарности) у којима партиципира синдикат јер су од значаја за положај запослених, преко представника самосталног синдиката захтевали смо најбоља могућа решења појединих питања која су важна за егзистенцију синдиката и положај запослених.

ПОЈЕДИНАЧНА ПОМОЋ ЗАПОСЛЕНИМА - Осим активности везане за целокупан рад гранског синдиката и конкретне помоћи одређеним синдикалним организацијама Републички одбор се ангажовао и на заштити појединачних права запослених чланова синдиката.

СИНДИКАТА РАДНИКА ГРАЂЕВИНАРСТВА И ИГМ СРБИЈЕ

Основ свих активности у Синдикату радника грађевинарства и ИГМ Србије у периоду 2002. – 2006. био је Програм усвојен на Првом конгресу, који је определио правце, приоритете и методе деловања а све у циљу заштите права, слобода и интереса чланства.

ДРЖАВА, ДРЖАВНИ РАЗВОЈ, ПРИВАТИЗАЦИЈА - Синдикат радника грађевинарства и ИГМ-а Србије, артикулишући интересе и потребе чланства, анализирајући проблеме који прате рад грађевинских предузећа, уочавајући недостатак националне политике у области станоградње, индустрије грађевинског материјала и потребе интензивнијег инвестиционог улага-

ња, али имајући у виду и грешке из ранијег периода због којих држава и данас дугује многим предузећима за неспорно изведене радове у земљи и иностранству, предлагао је одређене мере и закључке. Наведени проблеми, као и проблеми у вези са приватизацијом, одсуство слушања за социјални дијалог, низак ниво материјалног положаја запослених у нашој грани као кључни елементи за вредновање рада Владе и државних органа, утицали су да Републички одбор покрене активности на организовању протеста као одговор на оглушавање о бројне захтеве у циљу побољшања материјалног положаја запослених у целини. Синдикат радника грађевинарства и ИГМ-а учествовао је заједно са представницима Синдиката текстила, коже и обуће у протестима 2002. године. То је био знак и позив и осталим Синдикатима као и Савезу самосталних синдиката Србије да наредну, 2003. годину прогласимо годином протеста али и годином у којој су наш синдикат и остали синдикати у оквиру СССС позиционирали себе као незаобилазног чиниоца у решавању великих економских и социјалних проблема.

После доношења Закона о раду, марта 2005. године, веома брзо је уследила иницијатива према Унији послодаваца, сектору који покрива грађевинарство за стварање услова за колективно преговарање, такође успостављен је контакт са удружењем циглара и црепара, и на њихову изражену спремност да се колективно укључе у Унију послодаваца, та асоцијација је одлагала почетак преговора око гранског колективног уговора. Очигледно да Унија послодаваца стоји генерално на позицији максималног опструирања института колективног уговора како на општем тако и на гранском нивоу. Позитивна сарадња Синдиката са Владом Републике Србије која је донекле уродила плодом, остварена је са индустријским сектором Министарства за привреду и приватизацију, посебно са комисијом која одобрава кредите за субвенционисање привреде (Фонд за развој).

Од средине 2004. године наш Синдикат је после низа трагичних догађаја на градилиштима широм Србије иницирао низ акција како би се заштити на раду и сигурности на раду посветила приоритетна пажња. У сарадњи са Министарством за рад и инспекцијским органима произашла је и континуирана акција под називом "Градимо сигурније" по којој је наш Синдикат постао препознатљив. Наша иницијатива и залагање за укључење државе у решавање проблема заштите на раду резултирало је и доношењем новог закона који третира ту материју – у новембру прошле године усвојен је нов Закон о безбедности и здрављу на раду. Активности на овом приоритетном задатку а то је подизање нивоа одговорности свих учесника у радном процесу, а пре свега односа према животу и безбедности радника, позитивно је утицао на укупне односе са Министарством за рад и инспекцијским органима. Синдикат радника грађевинарства и ИГМ Србије је приватизацији друштвене својине пришао као процесу који је неминован, о којем чланство и запослени морају доста знати и о чему се морају стално информисати. Из тих разлога, веома брзо је успостављен контакт са Агенцијом за приватизацију и стручним лицима која су у Агенцији задужена за приватизацију грађевинских предузећа. Организован је низ семинара на ту тему. Од средине

прошле године, установљена је “синдикална школа” нашег Синдиката.

У области грађевинарства и индустрије грађевинског материјала приватизовано је путем аукција 212 предузећа, путем тендера 11 предузећа, а у реструктурирању је три предузећа. До краја законског рока за приватизацију друштвених предузећа из наше гране треба да се приватизује још 122 предузећа. Наше анализе између осталог кажу да се најчешће непоштују купопродајни уговори и појединачни колективни уговори, тешко се успоставља социјални дијалог са новим власницима, велики број запослених губи радно место, а при томе се не исплаћују заостале зараде и отпремнине. Из тих разлога до сада је раскинуто 20 уговора о продаји друштвеног капитала, а у поступку раскида купопродајних уговора налази се пет предузећа из области грађевинарства и индустрије грађевинског материјала. Инспекција за рад најчешће констатује стање без одређивања мера за отклањање утврђених неправилности и пореској управи због неуплаћених доприноса за обавезно социјално осигурање. Одређеним изменама и допунама Закона о приватизацији у марту 2003.г. и јуну 2005.г., за која се залагао и наш синдикат, поједностављена је процедура око раскида купопродајних уговора, па је у неким случајевима Агенција за приватизацију после наших притисака покретала поступак раскида и раскинула укупопродајне уговоре. У протеклом периоду, знатан број радника остао је без посла због приватизације, поједностављења поступка утврђивања вишка запослених кроз Закон о раду, и на друге начине – тзв. програме добровољног и стимулативног одласка из предузећа, па је синдикалним организацијама у конкретним случајевима пружана помоћ, услуга и посредовање и свакако кроз Огледни примерак појединачног колективног уговора дато упутство како да обезбеде што повољније регулисање радноправног статуса запослених. Због тешкоћа у функционисању стручних служби Савеза СС Србије, посебно служби правне помоћи на свим нивоима, Стручна служба Републичког одбора је имала изузетно појачану активност на остваривању радноправне заштите у појединачним случајевима, посебно се ангажујући на захтевима радника из приватизованих предузећа, због којих су остварени бројни контакти са инспекцијама рада, пореском управом, судовима, Министарством за привреду и приватизацију, Агенцијом за приватизацију и Акцијским фондом. Захтеви радника, поводом којих су добили одговарајућу стручну помоћ, односили су се на проблеме у с вези престанком радног односа, утврђивањем вишка, неисплаћивањем зарада, отпремнина и других накнада, неповезаности радног стажа и др. Био је знатан број отказа председницима синдиката због синдикалних активности на заштити права чланства. Републички одбор је на VIII седници усвојио Социјално-економски програм који представља полазиште Синдиката радника грађевинарства и ИГМ Србије и осталих индустријских синдиката у договарању с новом Владом и Скупштином око социјалног и економског положаја запослених.

ОРГАНИЗАЦИОНА ПИТАЊА, МЕТОД РАДА И ОДНОСИ СА САВЕЗОМ СС СРБИЈЕ - Већ од прве

седнице, Републички одбор је паралелно са активностима наведеним у претходном поглављу, интензивно анализирао организациону структуру и проблеме у Синдикату и на предлоге Председништва доносио одговарајуће одлуке и закључке, а све у циљу стварања ефикасније, одговорније и мобилније организације. Републички одбор је у два маха вршио измене и допуне Статута, средином 2003. и средином 2005. године.. Изменама Статута у 2003. години уведена је могућност избора повереника у синдикалним организацијама, именовање лица која врше функцију председника окружних одбора, и у зависности од одређених критеријума (броја чланова Синдиката, прикупљених средстава од чланарине, остваривања заштите и преговарачке функције на одређеној територији). Републички и Покрајински одбор могу у мандатном периоду прилагођавати организовање органа Синдиката на територији. Измене су 2005. године извршене ради прилагођавања Синдиката грађевинарства демократским променама, хармонизацији са европским правом, приватизованим и реструктурираним предузећима, као и у циљу успешних спровођења предстојећих избора. Републички одбор је већ на II седници донео Одлуку о оснивању Штрајкачког фонда и Правила о раду Штрајкачког фонда, на основу чега су синдикалне организације и Републички одбор почели да издвајају средства у Штрајкачки фонд који је строго наменског карактера, а са ближим подацима о пословању Фонда, чланови Републичког одбора биће упознати кроз Извештај о материјално-финансијском пословању.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА - Један од основних програмских циљева на првом Конгресу нашег синдиката био је да се вратимо на светску синдикалну сцену и то смо веома брзо успели. Гости Првог конгреса били су колеге из белгијског и холандског синдиката грађевинарства, уједно и представници Светске федерације радника грађевинарства и дрвета. Већ у јануару 2003. године били смо чланови те светске федерације. Чланство у светској федерацији а од децембра 2005.г. у Интернационали за грађевинарство и дрво (јер су се две највеће светске федерације у области грађевинарства ујединиле) има вишеструк значај. Посебно треба истаћи билатералну сарадњу са белгијским и холандским синдикатима грађевинарства, који су и на организационом, кадровском, финансијском и етичком плану исказали висок степен солидарности са нашим синдикатом и синдикатима путне привреде и шумарства. У извештајном периоду, Републички одбор је имао значајне међународне активности. Представници овог Синдиката учествовали су на семинару Светске Федерације синдиката грађевинарства и дрвне индустрије у Мангалији, септембра 2002, Бањи Херкулане у Румунији 2003. године, на Конгресу ове Федерације у Хофализеу у Белгији, новембра 2003. године и у наставку на семинару у Остендеу, конгресу Светске федерације у Бугарској, конгресу грађевинара Холандије, састанку светског борда у Остендеу, и свакако Конгресу уједињења две светске федерације из области грађевинарства у Аргентини, о чему је извештаје делегација усвојило Председништво.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ТЕКСТИЛА, КОЖЕ И ОБУЋЕ СРБИЈЕ

Републички одбор Самосталног Синдиката текстила, коже и обуће Србије, деловао је у условима за које се претпостављало да ће бити тешки, као што су били и у осталим земљама у транзицији, али ипак се очекивало да ће доћи до оживљавања привреде, покретања производње, да ће у приватизованим предузећима доћи до значајнијег инвестирања. Међутим, очекивања се нису остварила, те је током највећег дела овог четворогодишњег периода производња бележила пад у многим индустријским гранама па и у гранама текстила, коже и обуће.

Суочени са овим проблемима и тешким материјалним положајем запослених, Самостални синдикат текстила, коже и обуће Србије настојао је да се активно-стима, иницијативама и предлозима овако тешко стање превазиђе, побољша или бар донекле ублажи.

Најзначајнија питања на којима су вођене активности су: материјални и социјални положај запослених, оживљавање производње, исплата зарада и накнада зарада, смањење захватања из зарада и по основу рада, израда и примена социјалних програма, проблеми који прате приватизацију, израда колективних уговора, утицај на системске законе било у њиховој изради или иницијатива за измене, оспособљавање синдикалних активиста и чланова органа и друго.

Републички одбор Самосталног Синдиката текстила, коже и обуће Србије, је током целог извештајног периода константно и упорно инсистирао на стварању повољнијег амбијента за покретање и оживљавање производње, олакшице за ове ниско акумулативне и радно интензивне гране – као што је то у многим земљама Европе и света. Указивали смо на проблеме са којима се сусреће грана и у том смислу редовно ресорним министарствима достављали информације о стању у текстилној и кожарско-прерађивачкој индустрији Србије, као и констатације, закључке и захтеве Републичког одбора. Инсистирали смо на доношењу Стратегије развоја текстилне и кожарско-прерађивачке индустрије Србије, али конкретне значајне реакције од стране надлежних није било. Указивали смо и на значај опстанка предузећа примарне производње што се закључењем Споразума о текстилу с Европском унијом, показало као исправно.

Више пута указивано је и на проблем извоза сирове коже, а посебно у периоду када је извоз сирове коже био либерализован.

Једна од мера које је Влада Републике Србије предузимала и која је у великој мери помогла опстанку појединих предузећа јесу средства субвенција за обртна средства.

Проблем заосталих зарада за један број предузећа, односно запослених, решен је конверзијом дуга или преузимањем дуга Фонда ПИО преко Фонда за развој Републике Србије.

Када су закони у питању, Републички одбор је још на самом почетку свог мандата покренуо иницијативу за измену Закона о приватизацији и то члана 45. и 46. овог закона који су се односили на проценат капитала који се дели без накнаде и висину вредности акција за сваку годину стажа – без обзира на рок у коме приватизација буде окончана.

Овај синдикат имао је веома значајну улогу приликом доношења Закона о пензијско-инвалидском осигурању. Уз максимално ангажовање прихваћена су нека решења повољнија за запослене, а посебно је од значаја да је запосленој жени задржано право да са 35 година стажа осигурања оствари право на пензију, а да јој се овај стаж рачуна као пун стаж, односно као мушкарцу коме је као услов потребно 40 година стажа.

У циљу потпунијег информисања и оспособљавања, синдикалним активистима редовно су достављани закони, њихове измене и допуне, а урађен је и «Приручник о приватизацији» који је садржао све потребне информације, законе и подзаконске акте и огледне примерке појединих аката везаних за приватизацију.

У циљу што квалитетнијег обављања послова око припреме програма за приватизацију, убрзање одређених поступака и њихове реализације, више пута су обављани разговори са директорима Агенције за приватизацију, руководиоцима појединих сектора (реструктурирање, тендер и аукције), а посебно са сектором за контролу уговора, као и са Министарством привреде. Овде посебно истичемо коректан однос са Министарством привреде по већини питања тог ресорног министарства.

Код свих предузећа у реструктурирању вођена је жива активност на реализацији социјалног програма, а код неких је овај поступак још у току. Поред предузећа у реструктурирању социјални програми се реализују и у предузећима у припреми за приватизацију, а ова активност је посебно била жива у 2005. години. Од момента доношења Социјалног програма Владе Републике Србије 37 предузећа индустрије текстила, коже и обуће Србије имало је социјалне програме за више од 20.000 запослених.

Путем аукције продато је 67 предузећа, а у различитим фазама поступка припреме за аукцијску продају налази се 132 предузећа.

Постприватизациони ток у неким предузећима у делатности текстила, коже и обуће Србије бременит је проблемима.

Код једног броја послодаваца запослени су били принуђени да ступе у штрајк за остваривање својих права.

Код неких од ових послодаваца вршено је и шиканирање и обрачун са председницима синдикалних организација, члановима одбора и запосленима који су учествовали у штрајковима (давање отказа Уговора о раду, забрана уласка у предузеће итд.) Сви напред наведени проблеми и поремећаји довели су до подношења захтева за раскид купопродајних уговора, а у неким случајевима и до раскида купопродајних уговора.

У решавању бројних проблема који прате поступак пре раскида, раскид и проблеме после раскида купопродајних уговора Синдикат је на свим нивоима свог организовања имао активну улогу.

У циљу пружања што конкретније помоћи у Републичком одбору урађени су огледни примерци Појединачног колективног уговора (по Закону о раду из 2001. године) и колективног уговора код послодавца (по Закону о раду из 2005. године). Огледни примерци колективних уговора достављени су синдикалним организацијама.

У непосредним контактима као и приликом одласка у синдикалне организације и на састанцима одбора синдиката формираним за територију веома често тема разговора и питања била су управо она везана за примену Закона о раду и израду колективних уговора код послодавца.

После доношења Закона о раду (2001. године) Републички одбор је водио активност у правцу стварања услова за закључење Посебног (гранског) колективног уговора. Како Синдикат није имао другу преговарачку страну, односно није било адекватног, репрезентативног удружења послодавца, то се са активношћу око изrade Посебног (гранског) колективног уговора застало, а пажња је усмерена на израду појединачних колективних уговора.

У складу са одредбама Закона о раду донетог марта 2005. године, утврђена је репрезентативност Самосталног синдиката текстила, коже и обуће Србије («Службени Гласник РС» бр. 3/2006).

Када је активност око закључења Посебног колективног уговора у питању, пред нама је још увек исти проблем непостојања друге преговарачке стране, јер Удружење послодавца у делатности текстила, коже и обуће Србије још увек није доказало своју репрезентативност.

Још увек није закључен ни општи, као и ниједан посебан колективни уговор са Унијом послодавца Србије.

Међусобно информисање Републички одбор – синдикална организација најчешће се одвијао преко гранских одбора на територији, али и непосредним обраћањем синдикалним организацијама и њиховим обиласком.

Републички одбор је настојао да одржи контакт и са својим члановима који су остали на Косову и Метохији, а преко председника овог Покрајинског одбора и да им пружи помоћ у складу са својим могућностима.

Самостални синдикат текстила, коже и обуће Србије активно је учествовао и дао значајан допринос протестима које је организовао Савез самосталних синдиката Србије, како у оном од 25. јуна 2003. године, тако и у онима 29. 30. и 31. октобра 2003. године.

Својим контактима и активношћу Самостални синдикат текстила, коже и обуће Србије, у великој мери је допринео оживљавању међународне сарадње и укључивању Савеза самосталних синдиката Србије у Светску конфедерацију рада.

Председници Самосталног синдиката текстила, коже и обуће Србије учествовали су на семинарима које је организовало Веће Савеза самосталних синдиката Србије, Светска конфедерација рада, Центар за солидарност АФЛ-ЦИО, синдикат «Призма Лукс» из Луксембурга и др.

Неке од тема на овим семинарима биле су: Социјални дијалог и искуства земаља европске уније; Процес стратешког планирања о синдикату; Начин финансирања у синдикату; Мултинационалне компаније и европски савет запослених; Остваривање и заштита колективних права запослених; Синдикат као давалац услуга; Пут ка модерној служби и инспекције рада у Србији; Улога и очекивање синдиката у модерном систему заштите на раду.

После формирања Секције жена у Савезу самосталних синдиката Србије представнице овог синдиката у чијим предузећима 80 одсто запослених чине жене, активно су учествовале.

У извештајном периоду Самостални синдикат текстила, коже и обуће Србије водио је живу међународну активност у којој су сви чланови Републичког одбора и председници одбора на територији благовремено информисани и укључивани.

Најзначајније активности у оквиру међународне сарадње биле су оне које су вођене у сарадњи са Међународном федерацијом текстила и конфекције (IFTC) чији смо члан постали 20. априла 2002. године на седници Бироа Међународне федерације одржане у Загребу. Активност се најчешће одвијала организовањем семинара. Одржавање семинара и достављање информација са ових семинара имају значајну улогу у едукацији, размени искустава и упознавању са синдикатима у другим земљама.

Значајни су били билатерални и мултилатерални контакти између представника синдиката са територије бивше Југославије, IFTC-а, шпанских синдиката, холандског синдиката, белгијског синдиката, синдиката ACV-CSC TEXTURA, италијанског синдиката текстила – CISL, и тд., као и посете синдикалних представника скупштинама и конгресима страних синдиката, односно њихове посете нама.

У овом извештајном периоду Самостални синдикат текстила, коже и обуће Србије остваривао је успешну сарадњу и са другим синдикатима у оквиру Савеза самосталних синдиката Србије.

Сарадњу смо имали и са невладиним организацијама када је тежиште њиховог интересовања био положај запослених у текстилу, кожи и обући. Такав је управо била Међународна конференција у организацији Фондације Фридрих Хеберт Штифунг и невладине организације «Фелицитас» на којој се расправљало о будућности текстилне индустрије.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ХЕМИЈЕ И НЕМЕТАЛА СРБИЈЕ

Републички одбор Самосталног синдиката хемије и неметала Србије одржао је 17 седница.

У оквиру Републичког одбора Самосталног синдиката хемије и неметала Србије делује пет пододбора за поједине гране и делатности.

У протеклом периоду, све до 2. септембра 2005. године, у оквиру Самосталног синдиката хемије и неметала Србије деловало је 27 одбора Самосталног синдиката за територију. Одлуком Републичког одбора Самосталног синдиката хемије и неметала Србије од 16. октобра 2003. године, именовано је пет регионалних повереника за Регије, а на седници од 2. септембра 2005. године, донета је Одлука о формирању одбора и повереништава Самосталног синдиката хемије и неметала Србије за територију.

Активности на припреми и спровођењу процеса приватизације -Спровођење приватизације предузећа у грани хемије и неметала Србије представља сталну и интензивну активност свих органа и тела Самосталног синдиката хемије и неметала Србије. Основни циљ активности био је усмерен на оспособљавање запослених и руководства синдикалних организација. Едукација је обављана кроз редовне семинаре, кроз седнице органа синдикалних организација, седнице пододбора, седнице Председништава и Републичког

одбора, као и кроз састанке синдикалним организацијама. Значајна је помоћ пружена руководством синдикалних организација приликом преговарања са представницима Агенције за приватизацију и финансијским саветницима, као и са потенцијалним купцима око коначног утврђивања текста и садржаја социјалног програма (припрема за преговарање, непосредно укључивање у преговоре и сл.). С једним бројем руководства синдикалних организација обезбеђена је перманентна и свакодневна комуникација и консултације у вези с изградом социјалног програма. Посебна активност је посвећена праћењу примене купопродајних уговора. У договору са Агенцијом за приватизацију обезбеђено је да се, на захтев Одбора синдикалне организације, од стране Агенције за приватизацију изврши контрола тока приватизације и поштовање купопродајних уговора.

У грани хемије и неметала по Закону о својинској трансформацији и Закону о приватизацији, приватизовано је 120 предузећа. Од тог броја 50 предузећа је приватизовано уписом акција у првом кругу својинске трансформације, 21 предузеће уписом акција у другом кругу својинске трансформације, путем тендера приватизовано је шест предузећа, аукцијском продајом 37 предузећа а преко тржишта капитала је приватизовано 27 предузећа.

Активности око закључивања и примене колективних уговора - На више седница Председништва и Републичког одбора Самосталног синдиката хемије и неметала Србије разматрана је проблематика у вези с вођењем преговара за закључивање колективних уговора и праћењем њихове примене, уз доношење конкретних закључака.

Самостални синдикат хемије и неметала Србије пружао је непосредну помоћ руководством синдикалних организација око припреме и израде колективних уговора. У том циљу урађени су огледни примери појединачног колективног уговора. У појединим срединама одбори синдикалних организација Самосталног синдиката били су принуђени да ради обезбеђења поштовања одредби закључених колективних уговора организују протесте и штрајкове, као крајње средство синдикалне борбе. Може се констатовати да је донекле обезбеђена квалитетнија заштита запослених, ако се пре приватизације закључе добри и квалитетни колективни уговори код послодавца Код послодавца где су већински власници страна правна и физичка лица изражена је спремност за вођење социјалног дијалога, значајније уважавање синдиката као социјалног партнера, поштовање закључених колективних уговора, па и закључивање нових квалитетних колективних уговора.

До 31. јануара 2006. године од стране послодавца утврђена је репрезентативност код 124 синдикалне организације Самосталног синдиката хемије и неметала Србије.

Код једног броја послодавца, од стране већинског власника и директора вршено је шиканирање и извршен је ригорозан и непримеран на овим просторима обрачун са председницима синдикалних организација, члановима одбора, па и са запосленима који су учествовали у штрајковима и протестима кроз давање отказа уговора о раду, забране уласка у круг послодав-

ца, проглашавање истих за «терористе» и сл. На захтев и обраћање Самосталног синдиката хемије и неметала Србије међународним синдикалним организацијама, поводом непоштовања синдикалних права и слобода утврђених међународним конвенцијама, добијена је непосредна подршка од стране Светске конфедерације рада, као и подршка чланова синдиката ЦНВ из Холандије.

Едукација и оспособљавање синдикалних активиста - У оспособљавању и едукацији синдикалних активиста посебан акценат је дат: на остваривању улоге синдиката у процесу приватизације и изради социјалних програма; на преговарању и закључивању колективних уговора, као и садржини колективних уговора код послодавца; упознавању и примени прописа који се односе на права и обавезе запослених, односно који имају одраза на материјални и социјални положај

У организацији Републичког одбора Самосталног синдиката хемије и неметала Србије укупно је одржано шест семинара. Један број представника Самосталног синдиката хемије и неметала Србије учествовао је на седам семинара које су организовали Светска Конфедерација Рада (СКР) из Брисела, Центар за солидарност AFL – СИО и Синдикат «Призма – Лукс» из Луксембурга. На 15 међународних семинара у организацији Светске Федерације Индустијских Радника (SFIR-a) учествовали су представници Самосталног синдиката хемије и неметала Србије, а који су одржани у Белгији, Аргентини, Румунији, Бугарској, Београду и Новом Саду.

На седници Републичког одбора Самосталног синдиката хемије и неметала Србије, 2004. године, донета је одлука да се формира Центар за едукацију Самосталног синдиката, који би организовао све облике оспособљавања синдикалних активиста и чланова органа Самосталног синдиката, кроз: Синдикалну школу, саветовања и семинаре по одређеним питањима и разне врсте једнократних предавања.

Сусрети «ХЕМИНС» - Традиционални Сусрети Самосталног синдиката хемије и неметала Србије «ХЕМИНС» одржани су у току 2003, 2004. и 2005. године. Сусрети су одржани у Будви, за 15 спортских дисциплина.

Лист Самосталног синдиката хемије и неметала Србије - На седници Републичког одбора. децембра 2004. године, у циљу квалитетнијег информисања чланства, донета је одлука да се приступи издавању листа Самосталног синдиката хемије и неметала Србије «ХЕМИНС». У току 2005. издата су два броја.

Активности преко Савеза самосталних синдиката Србије - Представници Самосталног синдиката хемије и неметала Србије, у оквиру Савеза самосталних синдиката Србије, били су активни чланови радних група социјалних партнера (Влада, синдикат, послодавци), формираних од стране Социјално-економског савета, за припрему преднацрта и нацрта законских пројеката.

Активно се учествовало у свим активностима Већа Савеза самосталних синдиката Србије у организовању протеста и генералног штрајка.

Масовним учешћем, са видним обележјима, чланови Самосталног синдиката хемије и неметала Србије допринели су успешном организовању и спровођењу

протеста «За спас радништва и привреде Србије», како у јуну, тако и у октобру 2003. године.

Сарадња са другим синдикатима - Са индустријским синдикатима у оквиру Савеза самосталних синдиката Србије вођене су одређене заједничке активности, у циљу организованог наступа на састанцима са надлежним државним органима и институцијама.

Међународна сарадња - Период 2002 – 2006. године обележен је врло активном међународном сарадњом. Акцентат је стављен на учлањење у међународне синдикалне организације. После учлањења Савеза самосталних синдиката Србије у Светску Конфедерацију Рада (СКР) наше активности су усмерене ка учлањењу у СФИР (Светску Федерацију Индустриских Радника) чланицу СКР.

Посебан значај је у билатералним односима које је Самостални синдикат хемије и неметала Србије имао са сродним синдикатима: Холандије, Белгије, Румуније, Норвешке, Италије, Бугарске, Словеније, Македоније, Грчке.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ РАДНИКА ЕНЕРГЕТИКЕ И ПЕТРОХЕМИЈЕ СРБИЈЕ

Демократске промене које су се десиле у претходном периоду у нашем друштву имале су свој одраз у Самосталном синдикату радника енергетике и петрохемије Србије. У већем броју синдикалних организација дошло је до расписивања и спровођења ванредних и превремених избора.

Промене је две трећине чланова Републичког одбора, тако да је једна трећина наставила мандат, што је допринело одржавању континуитета рада Републичког одбора.

То је период у којем су се у оштрој форми испољиле последице десетогодишње изолације Србије и последице НАТО агресије, при чему су посебно страдала постројења енергетике и петрохемије, која ни до данас нису у потпуности санирана.

Битна карактеристика дешавања између 12. и 13. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије је почетак успостављања социјалног дијалога. То је и период у којем су се синдикати делили уместо да се удружују, како би били јачи и тако представљали озбиљног и равноправног социјалног партнера.

Републички је у протеклом периоду пратио и учествовао у активностима синдиката НИС-а око примене постојећег колективног уговора и проблематиком у вези са припремом, као и усаглашавањем и доношењем новог Колективног уговора за НИС. Покретана је иницијатива преко Владе Републике Србије и Министарства рударства и енергетике Србије за укидање Уредбе о ограничавању зарада у јавним предузећима, односно у НИС-у.

РОС енергетике и петрохемије се обраћао пословодству НИС-а и захтевао да се настави са усаглашавањем и доношењем Колективног уговора, да се изврши расподела из остварене добити. Инсистирало се на повећању зарада, не само по основу смањења броја запослених, већ и везивања раста зарада за рад и остварене резултате рада.

Нови Колективни уговор за НИС је као и претходни, после протекла од непуне четири године, донет кра-

јем 2005. године са применом од октобра месеца. Доношењем новог Колективног уговора за НИС спремно се ушло у процес реорганизације и приватизације, чиме су обезбеђене основе за заштиту права запослених.

Поред тога, инсистирало је да се радницима НИС-а обезбеди право на бесплатне акције, како би се изједначили у правима са осталим радницима привреде Србије.

Републички одбор енергетике и петрохемије Србије је у континуитету пратио проблематику, токове и начине процеса приватизације у предузећима енергетике и петрохемије Србије.

Приватизован је београдски «Беопетрол» који је продат руском «Лукоилу».

Републички одбор је са своје стране дао пуни стручни допринос колегама из РГП «Врдник» у вези с припремом социјалног програма.

После доношења Закона о енергетици и изменама Закона о НИС-у, предузет је први крак ка дуго најављиваној приватизацији Нафтне индустрије Србије. Извршена је реорганизација, што је довело и до реорганизације синдиката у оквиру бившег НИС-а. Стимулативним отпремницама смањен је број запослених, а и број чланова синдиката за приближно 10 одсто. Изабран је приватизациони саветник за НИС и очекује се предлог решења приватизације. Синдикати треба да се припреме и активно учествују у свим тим процесима.

У протеклом периоду у више наврата Синдикати енергетике и петрохемије Србије активно су учествовали, било самостално или са другим синдикатима, или у оквиру Савеза у протестима и штрајковима. Тако се учествовало у протестима поводом усвајања Закона о раду, протестима јавних предузећа због непоштовања колективних уговора и регулисања зарада уредбама, протестима «За спас радништва и привреде Србије», као и у штрајку радника Рафинерије нафте Панчево, који је као први штрајк у енергетском сектору у новијој историји и сл. Подржани су оправдани захтеви и активно се учествовало у штрајку запослених у ХИП «Петрохемији» Панчево.

Самостални синдикат енергетике и петрохемије Србије, почетком овог мандатног периода постао је пуноправни члан Светске федерације индустријских радника која је у саставу Светске конфедерације рада.

Доста је пажње посвећено едукацији чланова Самосталног синдиката радника енергетике и петрохемије Србије кроз организацију семинара, уз финансијску и организациону помоћ колега из Светске федерације индустријских радника (СФИР) и Нафтне индустрије Србије. На семинарима су обрађиване теме везане за актуелна законска решења, организацију синдиката, како код нас, тако и у окружењу и у Европи.

Заједнички интерес се остварује у оквиру Савеза самосталних синдиката Србије, и зато се мора радити на његовом јачању, реорганизовању и укрупњавању, јер једино јаки синдикати и јак Савез могу обезбедити поштовање закона, пре свега оних који опредељују материјално-социјални положај запослених, колективних уговора, функционисање социјално-економских савета и поштовање социјалних партнера.

СИНДИКАТ ШУМАРСТВА И ПРАРАДЕ ДРВЕТА СРБИЈЕ

У Синдикат шумарства и прераде дрвета Србије организују се чланови Самосталног синдиката и повеzuју синдикалне организације Самосталног синдиката из делатности шумарства (узгој и искоришћење шума), услуге у узгоју и искоришћавању шума); прераде дрвета и производа од дрвета (производња резане грађе, импрегнација дрвета, производња фурнирских листова, шпер плоча, иверица и сличних плоча и табли, производња грађевинске столарије и елемената, производња амбалаже од дрвета, производња осталих производа од дрвета, производња предмета од плуте, производња предмета од сламе, прућа и других плетарских материјала; производње намештаја и других разноврсних производа (производња столица и седишта, производња канцеларског намештаја и намештаја за трговине, производња кухињског намештаја, производња осталог намештаја, производња мадраца, производња шибица).

У Синдикату шумарства и прераде дрвета Србије организовано је и повезано 85 синдикалних организација Самосталног синдиката са преко 12.000 чланова синдиката, од чега су највећа Јединствена организације синдиката ЈП „Србијашуме“, ЈП „Војводинашуме“ и Синдикална организација за више послодаваца („Симпо“ - Врање).

На седницама Републичког одбора, разматрана су основна – кључна питања: стање у предузећима, мере Владе Републике Србије на реализацији економске политике, материјални и социјални положај запослених, заштита статуса и егзистенцијалног положаја чланства, доношење нових законских пројеката, приватизација, протести и анализа спровођења протеста “За спас радништва и привреде Србије”, закључивање Општег и Посебног колективног уговора, закључивање, усаглашавање и примена колективних уговора код послодавца, измене и допуне Статута Синдиката шумарства и прераде дрвета Србије и утврђивање текста новог Статута Синдиката шумарства и прераде дрвета Србије, саветовања, семинари, избори у Синдикату шумарства и прераде дрвета Србије, итд.

По овим основним – кључним питањима, Републички одбор доносио је одговарајуће закључке и ставове и на основу истих упућивао одређене захтеве према синдикалним организацијама Самосталног синдиката, Већу Савеза самосталних синдиката Србије, Влади Републике Србије, Унији послодаваца Србије и другим надлежним органима и телима.

У циљу потпунијег информисања и оспособљавања за процес приватизације, припремљена су одговарајућа упутства и огледни примерци потребних аката, коришћени су други облици сталног и непосредног информисања.

Урађени су огледни примерци колективних уговора код послодавца и то: према одредбама Закона о раду из 2001. године («Службени гласник РС», бр. 70/01 и 73/01) и према Закону о раду од 2005. године («Службени гласник РС» бр. 24/05 и 61/05).

Проблеми који се испољавају у периоду после извршене приватизације своде се на следеће: послодавац не исплаћује зараду више месеци, отпушта запо-

слене са посла без исплате отпремнине, не поштују се обавезе везане за утврђена инвестициона улагања, нови власник диже кредите и ставља хипотеку на имовину фирме иако на то нема право, свим запосленима се пријављује минимална зарада, а евентуална разлика се исплаћује мимо уговора, на руке, без плаћања пореза и доприноса, не поштују се синдикална права, итд.

У оспособљавању синдикалних активиста посебан акценат је дат: изради социјалних програма, преговарању и закључивању колективних уговора, као и садржини колективних уговора код послодавца, упознавању и примени прописа који се односе на права и обавезе запослених (Закон о раду, Закон о приватизацији, Закон о штрајку, Закон о стечајном поступку, Закону о пензијском и инвалидском осигурању и др.).

Законски пројекти који су били предмет разматрања на седницама органа Савеза самосталних синдиката Србије разматрани су и на седницама Републичког одбора. Предмет разматрања били су нацрти и предлози Закона о раду, измене Закона о приватизацији, Закона о стечајном поступку, Закона о пензионном и инвалидском осигурању, као и други закони који су донесени у претходне четири године, а који су имали утицаја на наше чланове.

Синдикат шумарства и прераде дрвета Србије активно је подржавао све активности Већа Савеза самосталних синдиката Србије у организовању протестних активности и генералног штрајка. Учешће и организација ових протеста показали су висок степен солидарности, дисциплинованог и достојанственог учешћа чланова Самосталног синдиката, као јединство и снагу Савеза и самосталних синдиката Србије.

Период 2002 – 2006. године обележен је врло активном међународном сарадњом. Акценат је стављен на учлањење у међународне синдикалне организације. После учлањења СССС у Светску конфедерацију рада (СКР) наше активности су усмерене ка учлањењу у СФГД (Светску федерацију грађевинарства и радника у дрвној индустрији) чланица СКР.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ТРГОВИНЕ СРБИЈЕ

У претходном периоду одржано је осам седница Републичког одбора Самосталног синдиката трговине Србије на којима су разматрана сва питања од битног значаја за материјално-социјални положај запослених, положај трговине као привредне делатности, колективне уговоре и колективно преговарање, организованост синдиката, и.т.д.

У претходном периоду Самостални синдикат трговине Србије је једини репрезентативни синдикат из делатности трговине, тако да у веома малом броју предузећа из области трговине имамо појаву организованости других синдикалних централа, који не успевају да докажу репрезентативност ни у самом предузећу где се организују.

ПОЛОЖАЈ ТРГОВИНЕ И МАТЕРИЈАЛНО-СОЦИЈАЛНО СТАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ – У Србији тренутно има регистрованих 28.419 трговинских предузећа у којима је запослено 96.568 радника.

Најзначајнији проблеми у области трговине су: недовољна обртна средства и неповољни банкарски кредити; уситњеност домаће трговине; улазак страних трговинских ланаца без постојања одговарајуће стратегије и концепције, што доприноси конкуренцији у којој ће велики број домаћих предузећа, недовољно припремљених за тржишну конкуренцију, тешко моћи да опстане; спор процес приватизације (преостало је да се приватизује још 163 предузећа из области трговине); проблем код укњижавања својине у катастар непокретности, због нерешених имовинско-правних односа; уочене су велике неправилности у спровођењу тендера у складу са Законом о јавним набавкама; и даље велико учешће «сиве економије» у укупном обиму промета, кроз продају робе нижег квалитета од прописаног и декларисаног, продаја робе без исправа о набавци и без пореза на додату вредност.

Материјално-социјални положај запослених у трговини је неповољан. У знатном броју предузећа касни се са исплатом зарада и по више месеци, а велики број предузећа исплаћује само минималну зараду.

КОЛЕКТИВНИ УГОВОРИ И КОЛЕКТИВНО ПРЕГОВАРАЊЕ - Колективни уговор представља, у правом смислу речи, стожер синдикалног деловања и активности синдиката у заштити материјално-социјалног положаја и радно-правног статуса запослених, односно чланства.

Сходно одредбама Закона о раду, примена Општег колективног уговора и свих посебних колективних уговора престала је 23. септембра 2005. године, а самим тим и Посебног колективног уговора за делатност трговине Србије. Ова чињеница, свакако, веома неповољно утиче на рад Самосталног синдиката трговине Србије, а представља и велики проблем синдикалним активистима у предузећима приликом закључивања колективног уговора код послодавца.

Републички одбор Самосталног синдиката трговине Србије упутио је иницијативу Унији послодаваца Србије и одредио преговарачки одбор за закључивање Посебног колективног уговора за делатност трговине Србије, али до данашњег дана још нисмо добили одговор и поред више ургенција.

У претходном периоду одвијала се жива активност у закључивању колективних уговора код послодавца или измена и допуна истих. Ово се посебно односило на предузећа из области трговине која су ушла у процес приватизације, а из разлога што је за успех приватизације са аспекта права радника један од најважнијих елемената управо закључен квалитетан Колективни уговор код послодавца.

Републички одбор Самосталног синдиката трговине Србије пружио је сву неопходну помоћ одборима синдикалних организација да би дошли до што квалитетнијих решења у својим колективним уговорима, а која се огледала у давању огледних примерака колективних уговора и пружању стручних савета и сугестија како би се дошло до најбољих решења.

СВОЈИНСКА ТРАНСФОРМАЦИЈА – ПРИВАТИЗАЦИЈА - Процес приватизације у Србији траје већ више од 15 година, почев од Закона о трансформацији још за време старе Југославије, па преко више републичких закона, до доношења Закона о приватизацији 2001. године. Са жаљењем морамо констатовати да

овај веома важан посао, за све земље у транзицији, код нас траје веома дуго, што је омогућило, да у овом периоду дође доста изражена нелегална трансформација друштвене својине.

Процес приватизације у трговинским предузећима иде веома споро, имајући у виду чињеницу да је остало да се приватизује још 163 предузећа из области трговине. У досадашњем процесу приватизације, огромна већина трговинских фирми приватизована је методом аукцијске продаје, а у току је приватизација само две фирме путем тендерске продаје.

У претходном периоду Републички одбор Самосталног синдиката Србије веома се ангажовао на пружању стручне помоћи одборима синдикалних организација предузећа која су прошла кроз процес приватизације.

У претходном периоду дошло је до појаве да је извешан број синдикалних активиста, на разне начине, био шиканиран од стране пословодства због свог синдикалног деловања. У оваквим случајевима Републички одбор је предузео сва расположива средства да се председници синдикалних организација максимално заштите и несметано обављају своју функцију.

Самостални синдикат трговине Србије је у претходном периоду учинио значајан напор да све синдикалне организације, организоване у Самосталном синдикату трговине Србије закључе квалитетан колективни уговор код послодавца.

Оспособљавање синдикалних кадрова, представља перманентан задатак Републичког одбора Самосталног синдиката трговине Србије. У том циљу у претходном периоду била је пракса да се одржавају седнице одбора Синдиката за територију, где се председници синдикалних организација предузећа и други синдикални активисти упознавају са изменама законских прописа од значаја за социјално-материјални положај запослених, као и са положајем и улогом синдикалне организације у предузећу и о свим другим питањима значајним за синдикалну активност. У циљу оспособљавања синдикалних кадрова, Самостални синдикат трговине Србије организовао је семинаре, а у складу са материјалним могућностима настојаће да их и у наредном периоду организује што више.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА - У претходном периоду успостављена је добра међународна сарадња. Представници Светске федерације службеника (WFCW) боравили су у Београду и том приликом се састали са представницима Синдиката трговине. Самостални синдикат радника трговине Србије (по гранском принципу) постао је рвноправан члан WFCW која је у оквиру WCL (Светске конфедерације рада). У Мађарској, на Скупштини синдикалаца Аустрије, Мађарске, Чешке, Румуније, Хрватске и Србије одржано је саветовање о структури и развоју мултинационалних компанија и резултирајућим последицама за запослене.

Републички одбор Самосталног синдиката трговине Србије наставио је веома коректну сарадњу са Министарством за трговину, туризам и услуге. Резултат ове сарадње је и формирање Комисије за отклањање поремећаја у пословању субјеката из области трговине.

Републички одбор Самосталног синдиката трговине Србије је у претходном периоду успоставио добру сарадњу са Агенцијом за приватизацију, почев од руководилаца пројеката приватизације појединих предузећа па све до директора аукцијске и тендерске продаје.

Сарадња се огледала у вођењу преговора са представницима Агенције за што бољи положај и остваривање права радника у процесу приватизације (социјални програми, колективни уговори, исплата заосталих зарада и друга значајна питања).

СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У КОМУНАЛНО-СТАМБЕНОЈ ДЕЛАТНОСТИ СРБИЈЕ

Период иза нас карактеристичан је по организационом и институционалном јачању нашег синдиката на Статуту Синдиката запослених у комунално-стамбеној делатности Србије.

Повереници-синдикални председници одбора синдиката на свим нивоима организовања дали су свој пуни допринос, како развоју нашег синдиката, тако и непосредног рада на терену. Они су постали права окосница рада и деловања у нашем синдикату.

Измене и допуне Статута и Правилника о материјално-финансијском пословању нашег синдиката у потпуности заокружују наш синдикат, као модерну реформисану синдикалну организацију, у свему у складу са Законом о раду и Правилником о упису синдиката у регистар.

КОЛЕКТИВНИ УГОВОРИ - Активност на изградњи и функционисању система колективних уговора била је перманентно у средишту пажње и ангажовања нашег синдиката.

Тежиште активности било је да систем колективних уговора повећа степен заштите запослених, а значајан део нормативне регулативе, посебно у делу цене рада и зарада, одредио је њихов други, економски аспект.

Одбор за праћење и спровођење Посебног колективног уговора за комуналне делатности Србије иновирао је и усагласио наш Посебан колективни уговор са Законом о раду – („Службени гласник РС“ бр. 24/05) и социјалним партнерима предложио да га усвоје и потпишу. Наш социјални партнер био је и остао Одбор за комуналне делатности Привредне коморе Србије. Иако потписан 2005. године, наш Посебан колективни уговор од стране Министарства за рад, запошљавање и социјалну политику Владе Републике Србије није регистрован и објављен у „Службеном гласнику РС“. Овај проблем због ћутања администрације – ресорног министарства али и Социјално-економског савета Републике Србије је интернационализован и обратили смо се за помоћ Интернационали јавних служби - PSI и Међународној организацији рада. Од ових међународних институција добили смо подршку и помоћ – тако што су интервенисале дописима надлежним институцијама и органима Републике Србије.

Замрзавањем средстава за исплату зарада у значајној мери суспендује се систем колективних уговора и социјални дијалог.

Општи колективни уговор у Србији није донет, а старом је по сили закона престала важност, јер није усаглашен са одредбама новог Закона о раду.

СОЦИЈАЛНИ ПРОГРАМ - Везано за наше чланство, активности су биле усмерене, пре свега, на решавању питања од битног значаја за социјални и материјални положај запослених, перманентно указивање на неопходност доношења свеобухватног социјалног програма.

На нашем Првом конгресу, али и све ове четири године широм Србије, у свим нашим колективима иницирали смо доношење социјалних програма, на бази донете Резолуције о формирању Социјално-економског савета у свим локалним самоуправама. Ове социјалне програме са нивоа Републичког одбора иницирали смо на основу Социјалног програма Владе Србије.

Проблем је и што је укинута и престао да важи Закон о заштити на раду, који је садржавао одредбе о бенефицираном радном стажу. Сада када је доношен нови Закон о заштити здравља и безбедности на раду, указивали смо да би бенефицирани стаж институционално требало сачувати и преиспитивати, па могуће и проширити и на нова радна места, која постојећим Законом нису обухваћена.

ПРОТЕСТИ - Наш синдикат донео је одлуку о учешћу у генералном протесту Савеза самосталних синдиката Србије, под називом „За спас радништва и привреде Србије“.

Указали смо да тржимо да се исти реализују кроз институције система и да се бесплатне акције могу уписати и у јавним предузећима, и то како за раднике и пензионере у нашем синдикату, тако, по Уставу, и свим грађанима Србије.

ПРИВАТИЗАЦИЈА - Опредељени смо за реформе, развој и власничку трансформацију које ће бити предуслов рада, материјално-социјалне сигурности и развоја комуналних система и запослених у њима.

Залагали смо се да се трансформација спроведе у оквиру донете стратегије и добијеног статуса наше комунално-стамбене делатности Владе Србије, али доследно на законима и Уставу ове земље.

Поводом најаве приватизација ЈАВНИХ КОМУНАЛНИХ СИСТЕМА У СРБИЈИ, а најнепосредније предузетих радњи у највећем ЈКП „Београдски водовод и канализација“ о припреми за приватизацију истог – Републички одбор Синдиката запослених у комунално-стамбеној делатности Србије на својој редовној седници одржаној јула 2004. године разматрао је положај наших система, али и запослених у њима. Овај синдикат се залаже за реформе, развој и власничку трансформацију, која ће бити предуслов рада, материјално-социјалне сигурности и развоја комунално-стамбених система и запослених у њима. Предмет приватизације не могу бити природна богатства и добра у општој употреби, као и добра од општег интереса по Уставу државе Србије. Због тога се не могу приватизовати: изворишта, магистрални водоводи и цевоводи, еколошке депоније, гробља, топлане, шинско-трамвајско-тролејбуски саобраћај. Да би се након добијеног статуса могло говорити о приватизацији у комуналним системима – неопходно је донети закон о денационализацији имовине, којим би се и наша имовина комуналних система денационализовала и вра-

тила нашим оснивачима – нашој локалној самоуправи. То значи да локалне власти коначно морају предузети *de facto* и *de jure* целокупне надлежности и одговорности за функционисање комуналних система, како би се коначно почео остваривати прокламовани концепт Владе Србије о децентрализацији власти, под условом да се донесе тако неопходна НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЈА ТРАНСФОРМАЦИЈЕ КОМУНАЛНИХ СИСТЕМА, којом ће се штитити глобални јавни интереси.

Везано за цене комуналних производа и услуга, оне су годинама биле депресивне, нису покривале трошкове и заправо свих ових година биле социјална категорија, речју, све до сада власти су преко наших система кроз депресивне цене штитиле социјални мир грађана и њихов стандард. Веома је важно да се обезбеди аутоматизам за раст наших цена. Како расту инпути на улазу (електрична енергија, нафта и деривати као и енергенти), тако да се и ове наше услуге и производи за толико усаглашавају обезбеђујући функцију рада наших система.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ УГОСТИТЕЉСТВА И ТУРИЗМА СРБИЈЕ

Органи и чланови органа Самосталног синдиката угоститељства и туризма Србије своје активности обављали су у складу са статутарним правима и обавезама, водећи рачуна о коректном и благовременом извршавању постављених задатака.

ЗАШТИТА МАТЕРИЈАЛНИХ И СОЦИЈАЛНИХ ИНТЕРЕСА ЧЛАНСТВА И ЗАПОСЛЕНИХ - Да би се побољшао и бар донекле стабилизовао и онако изузетно тежак материјални и социјални положај запослених и осигурало право на рад радника, жива активност Републичког одбора одвијала се на више планова.

Републички одбор је посебно указивао на то, да Синдикат забрињава што се однос друштва према овој грани, као целини, споро мења, истицао да угоститељско туристичка привреда, ако јој се пружи потребна подршка, има велику будућност, да је значајна грана у привредном систему и да њен развој мора да има приоритет.

Републички одбор је успео да се наметне као озбиљан партнер у спречавању појава које су претиле да туристичку привреду доведу до економског колапса, а запослене до потпуног осиромашења. На многа отворена питања као што су: процес приватизације, непоштовање социјалног положаја за запослене, нерешени имовино - правни односи, неадекватан третман ове гране у кредитној политици, неприхватљива оптерећеност ове привреде по основу пореза, других намета и дажбина, и лош систем школовања кадрова, овај Самостални синдикат је својим деловањем имао одговоре.

ПРИВАТИЗАЦИЈА – СВОЈИНСКА ТРАНСФОРМАЦИЈА - Републички одбор Самосталног синдиката угоститељства и туризма Србије је константно и у континуитету пратио и прати проблематику, такође и резултате процеса приватизације у угоститељско туристичким предузећима. Организације и органи Синдиката били су укључени у процес приватизације предузећа.

Републички одбор посебно врши праћење и процену рада контроле у приватизацији, и колика је контролна функција, која има за циљ да благовремено спречава аномалије и негативне појаве у понашању нових власника оправдала своје постојање, посебно у домену непоштовања Уговора о откупу и масовних појава кршења права запослених.

На масовне појаве и аргументованих приговора из приватизационих предузећа, о притисцима и непопуларним мерама нових власника према запосленима, и тиме што се умањују њихова стечена и текућа права, посебно на плану исплата заосталих и текућих зарада, доприноса и пореза, избегавања обавеза у свежа и инвестициона улагања, непоштовање колективних уговора, уз масовну појаву да колективне уговоре отказују не поштујући правила обавезе преговарања и закључивања нових. Понашање већине нових купаца је такво да на најгрубљи начин шиканирају, прогањају и противзаконито отпуштају запослене са посла, тражећи при томе да запослени да сагласност на документа која су противзаконита, сагласност на одрицање од отпремнине, годишњег одмора, па чак и зарада за дужи временски период.

Представници Републичког одбора и стручне екипе Самосталног синдиката угоститељства и туризма Србије посебно су се заложиле да се у овим предузећима донесе социјални програм, као саставни део програма приватизације, да се потпишу појединачни колективни уговори, и на терену имали посебну активност у циљу едукације руководства синдикалних организација на питањима приватизације.

Републички одбор је посебно пажњу усмеравао на приватизацију великих туристичких система и настојао да интервенцијама код Агенције и надлежних министарстава спречи распродају у такозваној кампањи «Убрзане аукцијске» приватизације. У том смислу захтевали смо да држава осмисли такав модел приватизације, који ће заштитити туристичко национално богатство и кроз улагања обезбедити развој у коме ће се сачувати интереси запослених.

Закључно са првим кварталом 2006. године, приватизовано је 78 угоститељско туристичких предузећа. У већини ових предузећа, како је и напред речено, присутно је хаотично стање, посебно на питањима заштите запослених.

КОЛЕКТИВНИ УГОВОРИ, ЊИХОВА ПРИМЕНА И СИСТЕМСКА ПИТАЊА – Републички одбор је, полазећи од значаја колективних уговора, који су основ за побољшање и стабилност материјалног и социјалног положаја запослених, упорно инсистирао на њиховом поштовању и доследној примени. Остварили смо процес сталне контроле спровођења и примене колективног уговора и позвали смо запослене да га подрже у томе. Републички одбор је дао пуни стручни допринос и непосредно пружао правну и сваку другу помоћ у изради појединачних колективних уговора у предузећима и стварао услове са синдикатима у предузећу да се ова материја уважава и примењује.

Први смо самостални синдикат који је успео да у 2002. години, после доношења нових прописа о раду, помогне оснивању Удружења послодаваца, да изради Посебан колективни уговор и исти закључи и потпише. То је колективни уговор, који је међу првима усклађен са новим Законом о раду.

Организације и органи Самосталног синдиката угоститељства и туризма Србије били су активно укључени у разматрање законских прописа којима се опредељује материјално-социјални положај запослених, међу којима су: Закон о раду, Закон о пензијском и инвалидском осигурању, Закон о безбедности и здрављу на раду, Закон о штрајку, Закон о туризму и стратегија развоја туризма Србије. Републички одбор је разматрао и друге законе из ове области као што су: Закон о мирном решавању спорова и Закон о социјално-економском савету. Када се ради о односу предлагача закона на примедбе, предлоге и сугестије дате од стране Синдиката, има позитивних помака, али то још увек није довољно.

АКТИВНОСТИ НА ЗАШТИТИ ПРАВА И ЖИВОТНОГ СТАНДАРДА ЗАПОСЛЕНИХ – Нису били мали примери шиканирања запослених и синдикалних радника који су се стављали у одбрану права запослених. Тамо где се штрајковало, Републички одбор је стручно помогао синдикалним организацијама, да се благовремено реагује кроз могућа средства синдикалне борбе, уз запажене резултате одбране права и оправданих интереса радника у тим предузећима, како би се настали проблеми решили. Посебно је значајно да се истакне упорност Републичког одбора да се превентивно делује у заштити права запослених, да се врше обзирљиве оцене када су у питању програми вишкова запослених, да се пре свега тако утврђени вишкови решавају путем посебних програма ангажовања, као и да се обезбеди обавезно учешће синдиката у поступку утврђивања и решавања проблема вишкова запослених.

САРАДЊА СА САВЕЗОМ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ, ДРЖАВНИМ ОРГАНИМА, ДРУГИМ СИНДИКАТИМА И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ – У минулом мандатном периоду, може се рећи да је сарадња са Већем Савеза самосталних синдиката Србије, већима савеза самосталних синдиката општина, Покрајинским већем, осталим самосталним синдикатима, Привредном комором, Удружењем «Хорес», одборима синдиката градова и синдикалним организацијама и синдикатима у другим централама, била на заводољивајућем нивоу.

Самостални синдикат угоститељства и туризма Србије је однедавно постао и члан Светске федерације радника пољопривреде, прехранбене индустрије и хотелијерства у Бриселу, што указује да уживамо и у свету «добар глас», и тежићемо да остваримо добру и корисну сарадњу у наредном периоду.

Сарадња са Министарством туризма Србије може се оценити позитивном. Посебну сарадњу и велику помоћ пружило нам је Министарство за туризам кроз финансијску и сваку другу подршку као покровитељ радно - производног такмичења угоститељских и туристичких радника Србије.

Републички одбор Самосталног синдиката угоститељства и туризма Србије полазећи од значаја акције под називом «Преживети стоту», којом је после дужег протека времена Савез самосталних синдиката Србије, покренуо је расправу о даљим правцима реорганизације и реформе у синдикатима и Савезу самосталних синдиката Србије.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ЗАНАТСТВА, УСЛУГА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА СРБИЈЕ

Републички одбор Самосталног синдиката занатства, услуга и предузетништва Србије – РОС – у мандатном периоду 2002-2006. године, на основама свога Програма рада и деловања одржао је 14 седница РОС-а и 23 седнице Председништва РОС-а. У саставу РОС-а као Одбор делатности ради и Одбор инвалидских предузећа који је на основу својих програмских опредељења у свом мандатном периоду одржао осам проширених седница Одбора о актуелним питањима која су нам наметала економско-друштвена превирања у Србији и њеној привреди, а односили су се на више активности.

Активност у правцу јачања и организационе изградње Синдиката – од Самосталног синдиката занатства, услуга и предузетништва Србије захтевало се да се посвети првенствено синдикалном организовању чланства, његовом омасовљењу у циљу постицања репрезентативности кроз синдикалне организације по предузећима, али и на формирању синдикалних организација на нивоу општина за запослене код малих предузетника.

Формирање одбора синдиката општина захтевао је много труда, али резултати нису онакви какви су се очекивали, јер савези синдиката општина и даље не схватају значај синдикалног организовања радника запослених у самосталним радњама и малим предузећима услужног занатства.

Евидентно је да је приватизација преполовила број запослених у делатности занатства, услуга и предузетништва кроз отпуштања, технолошке вишкове и затварање већег броја предузећа (најдрастичније у Београду).

Активност у периоду 2004-2005. усмерена је према запосленим у малим услужно занатским радњама и предузећима, објашњавајући запосленима улогу синдиката и важност припадности синдикату.

Интересантна је и анализа која је урађена на основу рада већег дела савеза синдиката општина које имају стални раст броја нових предузетника а немају синдикално чланство.

Једноставно, лакше је седети и чекати прилив чланарине синдикалних организација јавних комуналних предузећа, просвете, управе и пољопривреде, издати вишак пословног простора и важити за успешно општинско веће, не схватајући да се и у буџетским установама смањују запослени а самим тим и њихови приходи.

Радно - правну заштиту кроз колективно преговарање и колективне уговоре – пошто немамо из познатих разлога у Србији ни општи, а ни посебан грански колективни уговор које Унија послодаваца Србије избегава – покренута је у 2005. години акција «Свако предузеће синдикална организација - Колективни уговор код послодавца» - која и даље траје, јер је то једини начин да се заштите права и интереси запослених, чланова и ублажи удар на запослене и синдикат од стране послодаваца у погледу кршења права по основу рада и Закона о раду. Колективни уговори код послодавца су добра заштита, посебно у предузећима која, пролазећи кроз приватизацију, отпуштају раднике.

Афирмација синдиката у односу на дрштвене и економске промене у Србији – које су пратиле Синдикат занатства, услуга и предузетништва, захтевала је да се највећим делом бави питањем приватизације предузећа у делатности, покретањем неколико иницијатива за растерећење привреде, са јасним циљем бржег развоја занатско услужних малих предузећа и запошљавање радника.

Наведене иницијативе имале су подршку дела послодаваца и Уније послодаваца Србије, Удружења занатлија и предузетника. Влада Србије, претходна и садашња, није имала разумевање за овакве иницијативе синдиката.

У прошлом мандату потписан је Протокол о сарадњи са 24 Удружења занатлија и предузетника у општинама и градовима који подразумева сарадњу по питањима економско социјалног дијалога развоја услужно занатских радњи и предузећа и односа локалне самоуправе према њима. Ови потписани протоколи створили су простор за активнију сарадњу Синдиката и Удружења а код неких је покренута иницијатива да због пасивности савеза синдиката општина у склопу Удружења буде формирана и синдикална организација њихових чланова и запослених.

Питање заштите на раду и рад одбора предузећа за рехабилитацију и запошљавање инвалида у Србији – водила се кроз рад Одбора делатности инвалидских предузећа и заштитних радионица у Србији који је захтевао пуну ангажованост, јер су предузећа и заштитне радионице у којима раде инвалиди у јако тешком положају. Одржано је више састанака у Министарству за рад и социјална питања, покренута су одређена питања која треба да успоставе праве односе у овим предузећима и политици запошљавања инвалида кроз очекујући Закон о инвалидским предузећима и Закон о запошљавању инвалида.

Сарадња РОС-а са осталим синдикатима и Савезом самосталних синдиката Србије остваривала се кроз заједничке акције и наступе према послодавцима и Влади Републике Србије, од којих је захтевано доношење одговарајућих закона који би били подстрек за запошљавање и покретање производних циклуса у Србији.

У циљу што боље размене искустава и информација синдикалног рада и деловања остварени су позитивни контакти сличним синдикатима из Бугарске, Македоније, Немачке покрајине Северне Вестфалије, а потписани су и протоколи о сарадњи са Синдикатом занатства услуга и обртништва Хрватске, са напорима да се ова сарадња дефинише и на републичком нивоу.

Информативна делатност и маркетинг Синдиката - је важан фактор у раду РОС-а, посебно у раду синдикалне школе.

Синдикална школа одржава тематске семинаре на којима се чланство упознаје са најважнијим областима рада и деловања синдикалне организације и појединца.

За потребе синдикалних председника и повереника издате су пригодне публикације. По питању маркетинга схватило се да се кроз разне манифестације на којима синдикат помаже радна такмичења, спортске и културне манифестације добија афирмација синдиката, а сваке године у октобру већ 12 година

традиционално, одржава се Сабор културног и радног стваралаштва и спортски сусрети запослених у занатству, услугама и предузетништву Србије.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У ДРУМСКОМ И ГРАДСКОМ САОБРАЋАЈУ СРБИЈЕ

Између 12. и 13. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије, активност Републичког одбора Самосталног Синдиката запослених у друмском и градском саобраћају Србије одвијала се у складу са Програмским задацима Синдиката, Статутом Синдиката и документима 12. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије.

Од конститутивне седнице Републичког одбора Синдиката, одржано је 18 седница Републичког одбора и 23 седнице Секретаријата Републичког одбора запослених у друмском и градском саобраћају Србије.

Питања која је Републички одбор, у овом периоду, ставио у центар пажње била су: израда Посебног колективног уговора за запослене у друмском и градском саобраћају Србије, услови рада, заштита на раду, зараде, накнаде и друга примања запослених, стандард запослених, ефекти примене системских закона, оспособљавање чланства и синдикалних кадрова за успешнији синдикални рад као и друга питања из надлежности рада овог синдиката.

Одбор се бавио питањима услова и резултата пословања, када је сагледавао материјални и социјални положај запослених, ниво и редовност исплата зарада, накнада и других примања запослених, стандард запослених, услове рада, заштиту на раду у складу са појединачним и гранским колективним уговором. Разматране су и усвојене Измене и допуне Статута синдиката и извршено његово усаглашавање са Статутом Савеза Самосталних синдиката Србије.

Настављено је реучлањавање чланова синдиката, сходно утврђеној обавези Законом о раду, у циљу утврђивања репрезентативности синдиката, путем приступница. Ваља истаћи да у већини предузећа запослених у друмском и градском саобраћају, чланство се определило за Самостални синдикат. Из тих разлога Републички одбор још није извршио издавање чланских карата својим члановима, тако да још немамо податак о тачном броју чланова.

Посебна активност вођена је поводом новог Закона на раду, давани су предлози, мишљења и сугестије и на Републичком одбору су разматране примедбе и ставови Председништва Већа Савеза Самосталних синдиката Србије, припремљених и презентираних Социјално-економском савету које је Републички одбор у целисти подржао.

Током примене раније важећег Закона о раду, уочена је потреба да се поједина питања прецизније и ближе уреде као и неопходност увођења нових решења о одређеним питањима која се односе на потраживање запослених у случају стечаја и права запослених код промене послодавца.

Четири месеца након усвајања Закона о раду извршене су његове прве измене и допуне, које су се односиле на: увођење ноћног рада, за који више није потребно мишљење Министарства рада и Министарства

здравља; дане плаћеног одсуства по основу добровољног давања крви који су смањени са три на два дана; поново је утврђено право на одсуство с рада у трајању од две године за рођење трећег и четвртог детета; смањено је увећање зараде по основу “минулог рада”; утврђено је да ОКУ није пропис којим се одређују услови за уговарање минималне зараде; топли оброк и регрес су обавезни од 2006. године; смањен је заштићени износ отпремнина запосленима проглашеним вишком; дужи је отказни рок; право на повратак на рад може се компенzirати накнадом штете.

Републички одбор је констатовао да је новим Законом о раду и његовим изменама уназађен систем колективних уговора и заустављен развој и унапређење посебних и појединачних колективних уговора давањем пословодним органима право избора да се одређена питања, која су предмет регулисања колективних уговора, могу регулисати Правилником о раду (који доноси Управни одбор, односно директор), Уговором о раду и колективним уговорима. Осим наведеног, констатована је неадекватна позиција синдиката, јер нема заштите представника синдиката.

Поводом питања примене Закона о приватизацији, Републички одбор је заузимао ставове и закључке који су обавезивали одборе синдикалних организација да се непосредно и конкретно укључе у припреме за приватизацију предузећа и да редовно на одговарајући начин обезбеде благовремено информисање запослених о суштини приватизације, њиховим правима у овом процесу, поседовању акција и начину њиховог промета и другим питањима значајним за акционарство.

У протеклом извештајном периоду, одбори синдикалних организација имали су веома интензивне и садржајне активности поводом приватизације предузећа. Вршене су измене и допуне и закључени нови појединачни колективни уговори и усвајани социјални програми. Извршена је приватизација у већини фирми које се баве друмским и градским превозом путника на територији Републике Србије.

Када су се вршиле статусне промене предузећа, при овом веома сложеном и значајном послу, били су активни одбори и председници синдикалних организација, а у свим фазама се укључивао и Републички одбор синдиката, да би пружио потребну подршку и помоћ.

Самостални синдикат запослених у друмском и градском саобраћају Србије је Министарству за рад, запошљавање и социјалну политику, упутио Резолуцију против предлога измена Закона о раду.

Министарству за капиталне инвестиције, упућен је захтев за хитно реаговање ради спречавања нелегалног превоза путника и омогућавања нормалног рада легалним превозницима. Повод за обраћање министарству је експрес који се догодио марта ове године када је ситуација кулминирала јер су нерегистровани и нелегални комби-превозници блокирали аутобусе ЈКП АТП. Панчево и нису им дозволили обављање превоза путника на целој територији општине Панчево.

У свим протестима и штрајковима које је организовао Савез самосталних синдиката Србије, учествовали су чланови овог синдиката, извршни одбори синдикалних организација и Републички одбор.

Републички одбор је био ангажован на организовању радничко - спортских сусрета запослених у друмском и градском саобраћају Србије, који су одржавани сваке године.

На позив Републичког одбора Самосталног синдиката запослених у друмском и градском саобраћају Србије, 2004. године, у времену од 25. до 29. априла, гостовала је у Београду, делегација Синдиката возача Грчке из Атине. Током ове посете размењена су искуства о синдикалном организовању и раду, и вођени разговори о будућој сарадњи.

Руководство Синдиката запослених у друмском и градском саобраћају Грчке, 2005. године позвало је Самостални синдикат запослених у друмском и градском саобраћају Србије да учествује на 25. редовном конгресу Савеза запослених у друмском саобраћају Грчке.

О активностима Самосталног синдиката запослених у друмском и градском саобраћају Србије редовно су информисане самосталне синдикалне организације из ове делатности.

У Републичком одбору су примљени сви запослени и представници самосталних синдикалних организација друмског и градског саобраћаја Србије, који су желели да остваре своја појединачна и колективна права која су им закинута, којом приликом им је пружена адекватна стручна помоћ.

У протеклом извештајном периоду је афирмисан рад и постојање Самосталног синдиката запослених у друмском и градском саобраћају Србије, иако се његов рад одвијао уз одређене отежавајуће околности и проблеме везане за раскид са прошлосту и мењање друштвено-економског система, процес трансформације друштвене својине, веома рестриктивно радно законодавство, штрајкове на нивоу Републике Србије и појединих предузећа у делатности друмског и градског саобраћаја Србије, аутобуских станица и шпедиције.

Чланови Републичког одбора су били присутни на састанцима синдикалних организација и пружали своју помоћ када су то захтевале околности, постављена проблематика пред синдикалну организацију и радни, материјални и социјални положај чланства.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У ГРАФИЧКОЈ, ИЗДАВАЧКОЈ, ИНФОРМАТИВНОЈ ДЕЛАТНОСТИ И КИНЕМАТОГРАФИЈИ СРБИЈЕ

Самостални синдикат запослених у графичкој, издавачкој, информативној делатности и кинематографији Србије чине чланови у преко 290 самосталних синдикалних организација. Од укупног броја запослених преко 650дсто су чланови Самосталног синдиката. Због прилика делатности највећи број самосталних синдикалних организација има од 10 до 50 чланова. У односу на број запослених у претходном периоду дошло је до процентуалног повећања броја чланова Самосталног синдиката. У складу са Законом о раду утврђена је апсолутна репрезентативност на нивоу Србије. Истичемо да у свим предузећима, установама, јавним предузећима и јавним сервисима, где постоје

организоване синдикалне организације, Самостални синдикат има репрезентативност.

У протеклом периоду рад Самосталног синдиката одвијао се у складу са програмским опредељењима, планом рада и дневном решавању проблема који се јављају у реалном животу, а који су од интереса за наше чланство.

Поред Републичког одбора значајан допринос нашем раду дају облици организовања Самосталног синдиката на територији. Остварена је значајна корисна и конструктивна сарадња са територијом на свим нивоима њеног организовања.

Имајући у виду промене у укупној структури, начина организовања и његовог функциониса, Самостални синдикат прилагођава и усклађује свој начин и метод рада.

У протеклом периоду започели смо процес организовања Самосталног синдиката и ван места рада посебно кад у оним срединама где се у више малих предузећа налазе запослених без могућности синдикалног деловања и организовања. Оцењено је то као добро искуство за рад у наредном периоду.

Престанак важења и недоношења новог општег колективног уговора и немогућност доношења гранског колективног уговора умногоме је усложнила рад на најзначајнијем синдикалном послу – колективном преговарању. Због тога смо наше деловање усредсредили на закључивање уговора код послодавца, јер је то једини начин заштите социјалних и материјалних права запослених. Великом броју средина пружили смо непосредну помоћ у изради потписивању и праћењу примене колективних уговора код послодавца. Овај рад је континуиран процес и биће још интензивније настављен у наредном периоду. Заједнички проблем свих синдиката је непотпуна, нејасна и необавезујућа законска регулатива.

Поједине одредбе Закона о раду су декларативне и конвенционалне и није им место у закону. Тиме се социјални дијалог своди на пуку форму, а не на право и обавезу социјалних парнтера.

Процес приватизације, овако како се одвија и, посебно, извршавање приватизационих уговора, непоштовање колективних уговора и социјалних програма заузело је велики део наших активности на свим нивоима синдикалног организовања. Велики је број приватизованих предузећа где настају проблеми и где чинимо све да истерамо обавезу поштовања уговора, тражећи од Агенције за приватизацију интервенције, које по својој функцији мора сам остваривати. О суделовању у овој области не треба трошити много речи – све је познато. Цех плаћају запослени.

Сматрамо да преко Савеза самосталних синдиката Србије морамо много ефикасније и одлучније деловати у наредном периоду. Не смемо дозволити да процес транзиције, како је то до сада, сносе искључиво радници. Тешко је синдикалним деловањем и радом заштитити запослене у условима неолиберализма без стратегије привредног развоја, дозвољене заштите привреде и без енергичног искорењивања корупције и мита.

Републички одбор је у претходном периоду посебну пажњу посветио едукацији руководства самосталних синдикалних организација. Чинило се све да их

оспособимо да што успешније извршавају функције које носе. Организовано је преко 80 едукативних семинара и других облика синдикалног образовања кроз које је прошло преко 500 чланова.

Значајна пажња је посвећена приватизацији медија чији су оснивачи органи локалне самоуправе, а који је преко 240 у Србији. Циљ нам је да колективним уговорима и социјалним програмима у што већој мери заштитимо запослене у свим тим јавним предузећима са реалативно малим бројем запослених.

Континуирано се одржавају традиционални сусрети графичких радника Србије, познато под називом СИГРАФ. У протеклом периоду одржана су четири сусрета са преко 3.500 учесника. Сусрети се одржавају са разноврсним програмом, од спортских и радних такмичења до едукативних и стручних семинара.

Сви напори у претходном периоду у Самосталном синдикату су били окренути ка јачању места и улоге синдиката, заштити чланства и организацији Савеза самосталних синдиката и његовом функционалном деловању.

СИНДИКАТ ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Републички одбор је одржао 19 седница. По последњим извештајима у Синдикату образовања Србије се налази око 38.750 запослених, на свим нивоима образовања. Чланарину редовно уплаћује 650 школа, 50 предшколских установа и 50 установа вишег и високог образовања. Дакле, преко 750 установа се налазе у чланству Синдиката образовања Србије.

За протекле четири године Синдикат образовања Србије је преговарао са три министра просвете и два министра финансија.

Синдикат образовања Србије је активно учествовао у изради закона у области образовања. Посебно истичемо наше предлоге на Закон о основама система васпитања и образовања (кровни закон). У вези са Предлогом закона о изменама и допунама Закона о основној и средњој школи тражили смо да се понуђена решења везана за секретаре и шефове рачуноводства школа, побољшају како не би 1.888 запослених са средњом и вишом стручном спремом остало без посла после школске 2003/2004. године. Синдикат образовања Србије је подржао предлог Закона о штрајку којим се запосленим у образовању даје стварно право на штрајк.

У вези са увођењем веронауке и алтернативног предмета у школе став Синдиката образовања Србије је био да увођење нових предмета не би смело да додатно оптерети ученике.

Веома важно поље активности Синдиката образовања Србије је био рад на закључивању и потписивању посебних колективних уговора за запослене у просвети.

Крајем 2003. одржани су парламентарни избори и дошло је до промене власти и, наравно, постављен је и нови министар. То је довело до тога да читава 2004. година прође без иједног озбиљнијег покушаја да се уговор закључи.

Успели смо да заштитимо запослене у случајевима престанка потребе за радом, утрђивањем критеријума и мерама за запошљавање, затим да обезбедимо ис-

плату божићне награде, јубиларне награде, право на штрајк и заштиту синдиката у установи. Потписници Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика су Синдикат образовања Србије и ГСПРС „Независност“, док је Посебни колективни уговор за више и високо образовање потписан од стране само нашег синдиката, јединог репрезентативног у овој области.

У циљу модернизације синдиката и јачања организације, извршили смо измене и допуне Статута. Формирањем Одбора делатности, регулисана су питања организовања запослених у предшколским установама, вишем и високом образовања, као и запослених у студентском и ученичком стандарду. Омогућено је да члан синдиката може бити свако ко попуни приступницу и редовно плаћа чланарину, без обзира на то да ли у установи постоји синдикална организација или не. Статутарни одбор је постао орган Скупштине Синдиката образовања Србије.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА - Организован је семинар који је у сарадњи са Интернационалом образовања одржан крајем 2002. године у Аранђеловцу на тему «Колективно преговарање и колективни уговори у процесу децентрализације», на коме су поред представника нашег синдиката, учествовали и представници синдиката Црне Горе и Македоније. Успостављена је сарадња са холандским синдикатом АОБ и федерацијом синдиката ФНВ. У периоду реализације програма (2003-2004) су периодичне информације за чланство преко листа «Синдикално перо». Набављена је комуникациона опрема за централу СОС и компјутерска опрема за регионалне центре у Новом Саду, Нишу, Шапцу, Лесковцу и Зајечару.

СЕМИНАРИ ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ - Почетком 2004. године у Новом Саду је организован семинар за руководства синдикалних организација у високом и вишем образовању, на којем су учествовали и представници Интернационале образовања задужени за високо образовање, а било је речи о Болоњском процесу и задацима синдиката. Крајем јануара ове године у Крагујевцу је организован семинар за синдикална руководства. Средином 2005. године Синдикат образовања Србије учествовао је у раду семинара који је Интернационала образовања и Студентска унија ЕСИБ организовала у Новом Саду. У Београду је почетком октобра одржан међународни семинар о току Болоњског процеса после Бергена, на којем су учествовали представници 28 европских земаља потписница Болоњске декларације.

УЧЕШЋЕ У РАДУ ОРГАНА ИНТЕРНАЦИОНАЛЕ ОБРАЗОВАЊА - Представник СОС учествовао је у раду Светског конгреса Интернационале образовања одржаном 2004. године у Порто Алегреу у Бразилу, на којем је озваничено чланство СОС у Интернационали образовања. Реорганизацијом органа Интернационале образовања формирана је Пан-европска структура као тело. Председник Синдиката образовања Србије изабран је за члана овог тела.

УЧЕШЋЕ У АКТИВНОСТИМА КОЈЕ ЈЕ ОРГАНИЗОВАЛА ИНТЕРНАЦИОНАЛА ОБРАЗОВАЊА - Активно учешће наших представника на скуповима посвећеним Болоњском процесу пре и после Бергенске конференције резултирало је позивом да Србија има

представника у Сталном комитету за високо образовање (ХЕРСЦ). Представници СОС су учествовали и у осталим активностима ИО намењеним и нашој земљи.

БИЛАТЕРАЛНА САРАДЊА - Успостављени су билатерални контакти са представницима португалског синдиката ФЕНПРОФ, а са грчким синдикатом ОЛМЕ је успостављена слична сарадња. Започети су контакти и са талијанским синдикатом знања. Делегација нашег синдиката учествовала је у раду Конгреса турског синдиката образовања Егитим Сен. У контактима и са другим синдикатима образовања, углавном европских земаља, створени су основи за унапређивање сарадње и размену искустава.

Посебно блиска сарадња се одвија између синдиката образовања у државама насталим на територији бивше Југославије – представници СОС су учествовали у раду македонског синдиката образовања СОНК. СОС је такође подржао иницијативу о заједничком деловању синдиката из земаља насталих распадом бивше земље.

ИНФОРМИСАЊЕ У СОС - У извештајном периоду информисање у Синдикату образовања Србије је знатно унапређено. Поред редовног месечног информисања руководства и чланова синдиката путем листа «Синдикално перо», чланови се могу информисати и преко веб – сајта, а шира јавност је била упозната са радом и активностима СОС кроз конференције за штампу.

УЧЕШЋЕ У РЕАЛИЗАЦИЈИ РЕФОРМЕ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА - Представници СОС су учествовали у активностима на реализацији реформе стручног образовања.

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТИ, „ДЕЛТА ОСИГУРАЊЕ“ – Потписан је уговор са Учитељским факултетом у Јагодини и у Београду о дошколовавању чланова Синдиката образовања Србије. Синдикат образовања Србије је потписао уговор са „Делта осигурањем“ о доброволном здравственом

ФОНД СОЛИДАРНОСТИ - Републички одбор Синдиката образовања Србије је донео одлуку о формирању и раду Фонда солидарности.

ОДБОРИ ДЕЛАТНОСТИ - Синдикат образовања Србије је формирао четири одбора делатности: Одбор делатности предшколских установа (2002. год.), Одбор делатности универзитета и виших школа (2003. год.), Одбор делатности ученичког и студентског стандарда (2005. год.) и Одбор делатности основних и средњих школа, који је до сада функционисао кроз Републички одбор.

Међу најважнијим резултатима, издвајамо редовно праћење економских и привредних кретања и незаостајање зарада за реалном инфлацијом, што је ранијих година био случај. Цена рада углавном прати планирану инфлацију, а када инфлација прекорачи планове, приступа се преговорима и ванредним повећањима цене рада.

Велики успех нашег синдиката је у истрајности и упорности да се закључе посебни колективни уговори за запослене у нашим делатностима. Закључени су колективни уговори за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика и вишем и високом образовању.

СИНДИКАТ КУЛТУРЕ СРБИЈЕ

Синдикат културе Србије је 19. марта 2002. године изашао из састава РОС универзитета, виших школа, науке, културе, физичке културе и студентског стандарда, што верификује Веће Савеза самосталних синдиката Србије. У том тренутку овај синдикат је имао 52 синдикалне организације које плаћају чланарину делатности културе, а данас има 131 организацију.

За територију округа и већа за једну и више општина формирана су окружни и општински одбори Синдиката културе. Седишта окружних одбора је у седишту округа (Мачвански – Шабац, Пиротски – Пирот, Расински – Крушевац, Пчињски – Врање, Јабланички – Лесковац, Тимочки регион – Бор, Моравички – Чачански окружни одбор за општине Рашка. Нови Пазар и Тутин – Рашка).

Од времена оснивања овог одбора, одржано је 20 седница Републичког одбора и 24 Председништва. Организована су два штрајка. Најпре је 19. новембра 2002. године најављен генерални штрајк, јер запослени у култури нису добили повећање коефицијента као остале друштвене делатности. Министарство културе одмах реагује и са нашим синдикатом потписује Споразум о условима за прекид штрајка, да би Влада 21. новембра донела и Одлуку о доношењу Уредбе о изменама Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у јавним службама.

Почетком 2003. године Синдикат постаје члан међународне Федерације запослених у јавним службама EUROFEDOP.

У другој половини септембра 2003. године Синдикат културе Србије доставља Министарству културе и медија предлог Посебног колективног уговора на усаглашавање.

Како у преговорима није било задовољавајућих резултата, 4. октобра 2004. у времену од 12 – 13 часова у свим установама културе одржавају се једночасовни штрајкови упозорења, а 5. октобра 2004. на тргу Николе Пашића и испред зграде Министарства културе протест запослених у култури, коме се придружује велики број еминентних уметника (музичари, сликари, глумци) што је имало великог одјека у медијима. У овом штрајку на протесту био је присутан и председник Савеза самосталних синдиката Србије, проф. Миленко Смиљанић.

Штрајк је прекинут 11. октобра 2004. године, уз договор о даљем току преговора са ресорним министарством. Какав је био ток преговора и који су резултати, говори одлука РО Синдиката културе о поновном ступању у генерални штрајк од 21. фебруара 2005. године.

Почетком марта повучена је одлука о генералном штрајку, јер је процењено да би нови штрајк донео штету самим установама културе. Народна библиотека Србије остала је у једночасовном штрајку, који је трајао све до почетка нових преговора о ПКУ, средином октобра 2005. године.

Најновији преговори о ПКУ (поново на наш предлог текста), почели су 12. октобра 2005. године. Поред нашег Синдиката учествују и представници УГС «Независност» и Министарства: културе, финансија и за рад. Преговори су завршени средином децембра и очекује се, најскорије, потписивање.

Синдикат културе је, поред текућих активности, заједно са ансамблом «Коло» успешно организовао и Прве РСИ запослених у установама културе у Паралији (Грчка).

СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У УПРАВИ, ПРАВОСУЂУ И ДРУШТВЕНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА СРБИЈЕ

Синдикат запослених у управи, правосудју и друштвеним организацијама Србије је у периоду од четири године одржао 23 седнице Републичког одбора. Организације и органи синдиката највише су се ангажовале на ПРОБЛЕМИМА МАТЕРИЈАЛНОГ И СОЦИЈАЛНОГ ПОЛОЖАЈА ЗАПОСЛЕНИХ У ОВИМ ДЕЛАТНОСТИМА. Синдикат се небројано пута обраћао Влади Републике Србије и ресорним министарствима и захтевао побољшање материјалног положаја запослених, као и да се питање зарада и других примања уреди Законом и Посебним колективним уговором, а не, како је то сада пракса, уредбама и закључцима.

У току 2002-2003. године Комисија за нормативно-правна питања синдиката израдила је четири верзије Посебног колективног уговора и усагласила текст предлога са представницима Министарства за државну управу и локалну самоуправу и предложила допуну Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица запослених у државним органима, која је имала за циљ смањење распона између плата именованих и постављених лица и запослених радника. У току 2005. године израђен је нови Предлог посебног колективног уговора за запослене у државним органима који је усаглашен са репрезентативним синдикатима, представницима Владе, ресорним министарствима и Секретаријатом за законодавство Владе Републике Србије и као предлог упућен на усаглашавање и потписивање. Влада Републике Србије је увела праксу доношења Закључка о утврђивању основице за обрачун и исплату плата изабраних и постављених лица и запослених у службама Владе, министарствима и посебним организацијама, увек у децембру месецу (2003, 2004. и 2005. године). Прве године Влада је утврдила три основице за обрачун плата (05-011-7603/03, 05-120-7827/03 и 121-3436/03) друге године Закључак (121-8431/04) је у пракси било тешко применити јер је недовољно разумљив, па је на иницијативу синдиката Влада морала да донесе нови Закључак у коме је тачно прецизирано на које субјекте се примењује, а 20. децембра 2005. године. Наведено доводи до тога да обрачун и исплата аконтација зарада касне, што запослене у овим делатностима доводи у још тежи социјални и материјални положај.

Републички одбор је имао велику активност у решавању проблема запослених у Републичком геодетском заводу Србије, са циљем да исплате зарада буду редовне, да се пренос средстава за зараде обезбеђује на време, да се повећа цена рада, а све у циљу да се побољша материјални и социјални положај запослених. Захтев синдиката за запослене у РГЗ односио се на примену Закона о ратификацији споразума о кредиту за развој између Србије и Црне Горе и Међународног удружења за развој („Сл. лист СЦГ, Међуна-

родни уговори број 15/04“). Активност је била усмерена на решавање Захтева за пружање помоћи у изради предлога за измену и допуну Појединачног колективног уговора Националне службе за запошљавање, као и изједначавања у основицама и коефицијентима запослених у овој служби са осталим запосленим у грани, који је ступио на снагу у децембру месецу 2005. године, после 18 месеци борбе.

У посматраном периоду тражена су решења за запослене у Управи царина, Комори, Лутрији Србије, Управи за јавна плаћања (сада Управа за трезор), Министарству одбране, Пореској управи, Заводу за здравствено осигурање, Републичком фонду ПИО запослених, запосленим у друштвеним, хуманитарним организацијама, у циљу побољшања зарада, редовности исплата зарада или омогућавања доделе помоћи запосленим радницима са циљем да се ублажи тежак социјални и материјални положај запослених. Констатујемо да су у овом периоду у тешком материјалном положају и запослени у органима државне управе и локалне самоуправе, односно запослени чије се зараде и друга примања финансирају директно из буџета Републике Србије или из буџета општина. У најтежем материјалном и социјалном положају налазе се чланови нашег синдиката који су запослени у органима Косова и Метохије. Запослени у локалној самоуправи на овој територији остварују зараду са шест месеци закашњења и без повећања основице у последње две године. Синдикат је са представницима запослених на Косову и Метохији водио разговоре у Министарству за државну управу и локалну самоуправу о материјално - економском стању запослених, недостатку средстава за рад органа и тежином ситуације у циљу да се постигне редовност исплате зарада, да се исте увећају и обезбеде средства за материјалне трошкове органа у којима су запослени чланови нашег синдиката.

СОЦИЈАЛНО-ЕКОНОМСКИ САВЕТ - На седницама Социјално-економског Савета разматрана су питања: развоја и унапређивања колективног преговарања, утицаја економске политике и мера за њено спровођење на социјални развој и стабилност, политике запошљавања, политике зарада и цена, конкуренције и продуктивности, заштите радне и животне средине, образовања и професионалне обуке здравствене и социјалне заштите и сигурности. Социјално-економски Савет заузима ставове о питањима која разматра и доставља их Влади Републике Србије. Сходно члану 5. Закона о Социјално економском Савету, члан истог је председник овог Синдиката. Синдикат је активно учествовао у доношењу системских закона, примени закона и других прописа од интереса за запослене у делатностима. У току 2005. године активно смо учествовали у доношењу Закона о раду; измена и допуна Закона о радним односима у државним органима; Закона о државним службеницима; Закона о мирном решавању спорова; Нацрта закона о штрајку (да се запосленима у државним органима, органима унутрашњих послова, Министарству одбране и правосудним органима омогући право на штрајк); Закона о локалној самоуправи; Закона о буџетском систему; Закона о радним односима у државним органима (увео ревидирани систем оцењивања и створио предуслове за настанак новог система оцењивања и награђивања); Закона о

јавним набавкама; Закона о пензијско - инвалидском осигурању, Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих, постављених и запослених у државним органима; Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама; Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата за постављена лица и запослене у Управи за извршење заводских санкција.

РЕФОРМА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ - Републички одбор је успоставио социјални дијалог са надлежним министарствима и руководиоцима органа у циљу дефинисања критеријума за утврђивање вишкова запослених са потребом да овај процес мора да прати одговарајући социјални програм. Програм за решавање вишкова запослених (садржи два Закључка Владе Републике Србије и Правилник о решавању вишкова запослених) усвојила је Влада Републике Србије.

ЕДУКАЦИЈА је била и остала важна активност Синдиката која се одвијала путем: семинара, конференција, округлих столова и информисања.

Семинари и конференције су били са темама из области законодавства и јавне управе.

Округли столови су одржавани уз учешће домаћих и страних партнера. Одржано је осам састанака са представницима Светске банке и Међународног монтерног фонда на тему: „Реформа државне управе у Србији“ и „Анализа система плата и награђивања“. Овај синдикат је учествовао као чланица Еурофедопа у раду Светске и Европске конфедерације државних службеника, на конференцијама које је организовао Еурофедоп у Бечу, Бриселу, Будимпешти, Луксембургу и Даблину.

Синдикат запослених у управи, правосуђу и друштвеним организацијама Србије је организовао у претходном периоду велики број конференција за штампу којима су присуствовали представници из већег броја средстава информисања и медијских кућа, путем којих смо упознавали наше чланство са активностима које је Синдикат водио.

ОРГАНИЗАЦИОНЕ АКТИВНОСТИ - Синдикат је у претходном периоду формирао више јединствених организација синдиката.

РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ СИНДИКАТА – Министарство за рад, запошљавање и социјалну политику утврдило је репрезентативност Синдиката запослених у управи, правосуђу и друштвеним организацијама Србије које је објављено у „Службеном листу“ Републике Србије.

ПРАВНА И ФИНАНСИЈСКА ПОМОЋ – Члановима синдиката и организацијама синдиката које су тражиле правну или било који вид помоћи, Синдикат је изашао у сусрет захтеву. Синдикат је у протеклом периоду деловао као јединствена организација на подручју Републике Србије и као чланица Савеза самосталних синдиката Србије. Синдикат запослених у управи, правосуђу и друштвеним организацијама Србије је све материјале које је упућивао организацијама синдиката достављао и председницима Већа Савеза синдиката на терену ради упознавања и пружања помоћи чланству на територији. Време у коме живимо, богато променама свих врста, захтевало је велику мобилност и ефикасност у раду и решавању бројних питања која су од животног значаја и интереса за запослене. Таквим

променама прилагођавао се и Републички одбор и настојао да у активностима буде конкретан, а на путу је ишао ка изградњи модернијег, ефикаснијег и Европи ближег синдиката. Нису сва наша залагања, и поред великих напора, дала жељене резултате, али то нас није обесхрабрило, већ ојачало и помогло да истрајемо на овом заједничком задатку.

ОДМОР И РЕКРЕАЦИЈА РАДНИКА - Републички одбор организовао је радничко спортске игре и претходне четири године, два пута у Соко бањи, а по једном у Будви и на Златибору. Број учесника и дисциплина су доказ да ови сусрети заслужују посебно признање. Све послове око организације сусрета обављао је Републички одбор.

РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР ЗДРАВСТВА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ СРБИЈЕ

Незадовољство начином и динамиком спровођења промена, спори привредни развој, погоршање укупне социјалне ситуације, све веће материјално и социјално раслојавање, пораст сиромаштва, афере, корупција део су слике о условима у којима се одвијао и рад у нашем синдикату. Основна карактеристика рада Владе Републике Србије, Министарства здравља, Министарства рада и Министарства финансија је владавина уредбама, одлукама, закључцима и мерама без сагласности Синдиката, што је утицало на погоршање материјалног и радно-правног положаја запослених. То је изазивало сталну неизвесност и незадовољство, а што је имало за последицу доношење одлука о разним врстама синдикалне борбе.

Сумирајући све те активности можемо да констатујемо да су оне вођене због:

- погоршања материјалног и радно правног положаја запослених у здравству и социјалној заштити Србије;

- изигравања и негирања демократских принципа социјалног дијалога;

- одбијања реализације договорене целовите корекције коефицијената за обрачун и исплату плата ради успостављања односа плата 1 : 2 : 4;

- непоштовања права утврђених колективним уговором, законом и међународним конвенцијама;

- ускраћивања права запосленима да зараде уређују колективним уговором.

Од доношења Закона о платама у јавним службама и државним органима и Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама (против којих смо и организовали протесте) инсистирали смо на успостављању односа у платама који су до тога били утврђени Посебним колективним уговором.

Иако споро, тражени односи се успостављају, а процес је и даље у току. На жалост, корекције су парцијалне. Крајем марта 2002. године у установама здравства Србије, а на основу одлуке Републичког одбора, одржан је штрајк упозорења, а јула исте године, испред Владе Републике Србије, Јавни синдикални састанак у знак протеста због умањења плата и непоштовања права из колективног уговора.

Крајем јуна 2003. године остварено је значајно учешће представника нашег синдиката у протестима “За

спас радништва и привреде Србије” у организацији Савеза самосталних синдиката Србије.

У 2004. години организовани су протести и прикупљане петиције и јавно затражена оставка министра здравља због парцијалне корекције коефицијената и без сагласности Синдиката.

Нови Закон о раду значио је смањење права запослених. Поред тога, био је у појединим одредбама нејасан и недоречен, а тумачења Министарства за рад по истим питањима конкредикторна. Тенденција је настављена.

Синдикат је активно учествовао и у јавној расправи о нацртима Закона о здравственој заштити, здравственом осигурању и о коморама здравствених радника. Ставови Синдиката изнели смо владином одбору за јавне службе као и Одбору за здравље и породицу Народне скупштине Србије.

Законом о здравственој заштити и Законом о здравственом осигурању знатно су смањена права корисника која се финансирају из средстава доприноса, али о томе министар није обавестио грађане Србије.

Републички одбор синдиката није учествовао у утврђивању Програма мера рационализације у здравству, али је подржао принцип добровољног одласка запослених али уз обезбеђивање потребног кадра за нормално функционисање здравствених установа у остваривању услуга здравствене заштите.

Министарство здравља наставља спровођење реформи у здравству, али по устаљеној пракси - без учешћа синдиката, кроз тзв. подзаконска акта и “пилот” пројекте, као и другим поступцима. Указивали смо и инсистирали на поступности у реформи, захтевали доношење одговарајућих стандарда.

Још 2003. године радна група нашег синдиката припремила је измене и допуне Посебног колективног уговора за здравствену делатност, које су прихватили и други синдикати организовани у здравству, али Уговор није потписан.

Одбор за заштиту права и унапређење положаја жена, конституисан 2001. године активно је почео са радом 2002. године формирањем мреже на целој територији Србије.

А) Републички одбор је обезбедио у 2004. години хуманитарну помоћ синдикалним организацијама за запослене у здравственим установама Косовско-митровачког округа, Грачанице и Штрпца, због мартовског терора над неалбанским становништвом овог краја. Помоћ је реализована уз свесрдно ангажовање колега из КЦ Ниш и синдикалне организације Здравственог центра Краљево.

Републички одбор је донео и реализовао одлуку о додели солидарне помоћи за ублажавање последица од поплава на територији Средњебанатског округа у 2005. години.

Лош материјални положај запослених у здравству али и све већи број оболелих у установама здравства и чланова породица, утицали су да Републички одбор донесе Правилник о материјално-финансијској помоћи члановима Синдиката из средстава Републичког одбора.

Б) У циљу обезбеђивања готовинских кредита, под повољним условима нашем чланству, Синдикат је закључио у периоду 2002-2005. године уговоре и анексе

уговора о пословној сарадњи, чиме је обебеђено око 14.000 готовинских кредита за наше чланство. Преко ових банака, обезбеђени су краткорочни готовински кредити чланству, под условима да су уговорили допунско здравствено осигурање.

В) И у овом мандантом периоду настављено је са функционисањем синдикалног солидарног осигурања, али са повећаним бројем полиса. Закључивањем уговора са ДДОР обезбеђени су услови за даље функционисање овог осигурања.

Г) Колективно осигурање запослених у здравству закључено 2001. године као право из Посебног колективног уговора, настављено је и у протеклом периоду.

Из средстава осигурања 30 одсто се издвајало за превентивно-рекреативне одморе.

Финансирање рада Синдиката вршено је углавном из прихода од чланарине, а поједине активности су финансиране из средстава установа и спонзорства на свим нивоима.

Д) Под најповољнијим условима обезбеђено је левовање за чланство Синдиката.

У протеклом периоду информисање чланства одвијало се континуирано, по утврђеном систему, при чему је лист «Здравље» имао посебно место. У току 2005. године Синдикат је повезан у електронску мрежу Савеза самосталних синдиката Србије, чиме је омогућен бржи приступ информацијама.

Формирање и учешће других синдиката у здравству на жалост није допринело бољем положају запослених. Потписивањем лошег Протокола струковни Синдикат медицинских сестара и техничара чини штету свим запосленима и синдикалом покрету, па није могуће ни замислити на чему и око чега бисмо могли да сарађујемо.

У складу са новим Законом о раду, трећег новембра 2005. године поново смо добили решење о репрезентативности, тако да смо сада једини репрезентативни синдикат организован у здравству.

У 2005. години прослављен је и мали али леп јубилеј - Десети сусрети здравља, као једна од најлепших манифестација дружења, спорта, рекреације, размене синдикалних искустава.

Са становништа укупног функционисања Синдиката формиран је Синдикат групације друштвених делатности Србије и Црне Горе.

У циљу масовне едукације чланица Синдикат је организовао округли сто са темама: «Реформа у друштвеним делатностима» и «Безбедност и заштита здравља на раду».

У протеклом периоду међународна сарадња са другим синдикатима одвијала се углавном у оквиру регионалних и подрегионалних синдикалних састанака чланица ПСИ.

Највећу и конкретну сарадњу имали смо са Синдикатом здравства и социјалне заштите Словеније, а повремене контакте са синдикатима Грчке, Републике Српске, Македоније, Босне и Херцеговине.

Посредством ПСИ учествовали смо као једини представници Србије и Црне Горе на заједничком заседању Међународне организације рада (послодавци и представници синдиката) на тему социјалног дијалога у здравственим установама.

Учествовали смо и на Конгресу ПСИ, где смо имали прилике да се упознамо и са представницима синдиката здравства и социјалне заштите са других континената, да сазнамо њихове проблеме и искуства у синдикалном раду.

Раду Републичког одбора одбора допринела је и добра организованост и рад Стручне службе Синдиката. Запослени у Стручној служби су и наши непосредни сарадници, нису само извршиоци. Својим дугогодишњим искуством и знањем давали су иницијативе и непосредно радили на остваривању наших циљева, а пре свега у заштити права запослених.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У БАНКАМА, ОСИГУРАВАЈУЋИМ ДРУШТВИМА И ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА СРБИЈЕ

ОСНИВАЊЕ И ОРГАНИЗОВАНОСТ - Оснивачка Скупштина Самосталног синдиката запослених у банкама, осигуравајућим друштвима и другим финансијским организацијама Србије (у наставку текста: СС БОФОС), одржана је у Београду 21.јуна 2002. год. СС БОФОС је нестраначки, самосталан и независан синдикат. Представља једини синдикат у финансијском сектору који је профилисан грански (банке, осигуравајућа друштва и друге финансијске организације) и територијално (на републичком, покрајинском, градском, међуопштинском и општинском нивоу) што је од суштинског значаја за запослене у грани јер своје интересе могу остварити иу грани и на територији. На тај начин стичу бољу заштиту и већа права.

ОСНОВА НАШЕГ ДЕЛОВАЊА – Визија: јак и ефикасан синдикат, препознатљив у земљи и Европи, са уређеним односима унутар организације и са окружењем; синдикат способан да предвиди и управља променама; кроз социјални дијалог обезбеђени највиши стандарди економске и социјалне правде за све чланове уз очување њиховог личног интегритета и достојанства; задовољство чланства и руководства Синдиката који су односе изградиле уз међусобно поштовање и поверење. – Мисија: едукација чланства ируководства, подизање преговарачког капацитета; остваривање права и заштита професионалних, економских и социјалних интереса чланства путем добрих колективних уговора; подизање нивоа пружања услуга и увођење нових услуга чланству; ефикасно финансијско управљање чланарином, фондовима, изналажење нових могућности за финансирање, буџетско планирање и ефикасан систем контроле. – Вредности: знање, креативност, одговорност, поштење, доследност, истрајност, поверење, поштовање и интегритет.

УСЛОВИ У КОЈИМА СМО ДЕЛОВАЛИ – Политички: политичка нестабилност, мањинска влада, непостојање дугорочног концепта и стратегије развоја, већина банака и осигуравајућих друштава у већинском или мањинском државном власништву, влада поставља генералне директоре и челнике државних институција по партијској припадности, па свака промена на политичкој сцени доводи до промене руководећег кадра. – Економски: реструктурирање и приватизација у финансијском сектору-отпуштања-пад животног стан-

дарда, стабилнија и боља зарада него у другим гранама. Друштвени: мањкавост законске регулативе, недовољна изграђеност институција, лоша политика запошљавања.

АКТИВНОСТИ И РЕЗУЛТАТИ - Ради решавања проблема и остваривања постављених циљева, али и превентивног или проактивног деловања, руководство СС БОФОС је у центар својих активности ставило потребе свог члана и основну пажњу посветило значају људског фактора.

СОЦИЈАЛНИ ДИЈАЛОГ - У настојању да са пословодством изградимо партнерски и сараднички однос, стално смо указивали на потребу стварања таквог радног амбијента који ће обезбедити развој иновативног, креативног и предузетничког потенцијала свих запослених. Стварање амбијента у којем ће запослени бити мотивисани, задовољни и посвећени свом послу доводи до дугорочно успешног пословања и задовољства пословодства, клијената и акционара. У данашњем свету, у доба глобализације и наглог развоја технике, комуникационих система, аутоматике и информатичких технологија, људи су постали примарни фактор којим се може остварити компаративна предност. На жалост, у већини случајева пословодство не сматра да су управо људи наш највреднији капитал у организацији. Упркос томе, имајући стално у виду да је опстанак и просперитет организације најзначајнији заједнички циљ и пословодства и синдиката, увек смо били искрени у жељи и намери да изградимо однос међусобног поверења и разумевања поштујући свој део обавеза и одговорности.

ЗАКОНСКА ЗАШТИТА - Законска заштита запослених, као важан фактор социјално-економске сигурности, у протекле четири године била је на веома ниском нивоу. Одговорност за то сноси држава и правосуђе. У примени су била два Закона о раду. Први (донет незаконито) је у потпуности деградирао положај запослених, укидајући им готово сва стечена права и стављајући их у положај најамног радника. Други је, захваљујући усвајању амандмана, покушао исправити ту неправду, али је одмах после доношења претрпео измене које су послодавца ставиле изнад судства, а изменама које се припремају права запослених се покушавају додатно редуковати. У таквој ситуацији, колективни уговор је незамењив инструмент уређивања међусобних односа запослених и послодавца.

КОЛЕКТИВНО ПРЕГОВАРАЊЕ - Оно што је готово незамисливо и недопустиво и што сигурно не служи на част ни Влади ни Унији послодавца, јесте чињеница да у овом тренутку не постоји општи колективни уговор. Што се тиче гранског колективног уговора, СС БОФОС је припремио текст истог, али на жалост нема са ким да преговара, с обзиром на то да не постоји репрезентативно удружење послодавца у грани. СС БОФОС нема проблем за своје чланице, јер смо код свих закључили добре колективне уговоре код послодавца (појединачне КУ). Данас са поносом истичемо да смо једина грана у којој све чланице имају закључене квалитетне колективне уговоре код послодавца. Пратећи промене законске регулативе, међународних норми, стандарда и конвенција, препоруке МОП-а, упоређујући наша решења са решењима у колективним уговорима истих грана из земаља у окружењу и

Европи, континуирано смо радили и радићемо на квалитетним изменама и допунама садашњих колективних уговора.

ПРИВАТИЗАЦИЈА - Реформа у финансијском сектору Србије започела је 2000. године, а прва законска регулатива донета је 2001. године. После тога је започето реструктурирање у банкарском сектору у циљу припреме банака за приватизацију. Најбољња последица тог процеса било је утврђивање вишка запослених и њихово отпуштање. Захваљујући изузетном залагању руководства синдиката на свим нивоима, од Републичког до нивоа синдикалне организације, које је у веома тешким преговорима са послодавцима, успело испреговарати релативно високе отпремнине и друге стимулативне мере, тако су последице увелико ублажене. Чињеница је да СС БОФОС делује проактивно и предузима све што је потребно како би обезбедио поштовање права и адекватно заштитио интересе свог чланства у току и након приватизације, односно промене власника. У те своје активности је активно укључио и међународне синдикалне асоцијације и ауторитете. Оно што очекујемо јесте да у сваком новом власнику добијемо послодавца који ће бити спреман на успостављање и поштовање основних етичких принципа, тј. људских и радничких права и обавеза, да добијемо партнера са којим ћемо моћи успоставити сарадничке односе, који ће поштовати колективне уговоре и кодексе понашања.

ЕДУКАЦИЈА - Да бисмо постали равноправан социјални партнер послодавцу и Влади, морамо бити професионални и стручни. Истовремено тежимо да сваки наш члан постигне исти ниво едукованости како бисмо, свако у својој организацији и сви заједно радили тимски и били успешнији. У том погледу СС БОФОС је у протеклом периоду, а то намерава и у наредном, посебну пажњу посветио едукацији. Едукацију смо спроводили на разне начине: предавања, трибине, округли столови, часописи, стручна литература и семинари.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА - СС БОФОС је од 2003. године пуноправан члан Светске конфедерације рада Светске федерације службеника. Од самог почетка активно смо се укључили у рад ове угледне светске синдикалне централе, посебно у оквиру европског одбора. Својим знањем, начином комуникације и оствареним резултатима достојно смо репрезентовали не само наш синдикат, него и нашу земљу. Крајем 2004. године наши представници су учествовали на 30. конгресу Светске федерације службеника под називом "Сектор услуга суочен са процесом глобализације". Председник СС БОФОС имала је излагање на тему "Да ли смо робови рада". Изузетно признање и част нашем синдикату је указана тиме што је на Конгресу, председница овог синдиката изабрана за члана Европског одбора у којем представља синдикате источне и централне Европе. Као члан Европског одбора учествовала је и на Конгресу Светске конфедерације рада крајем 2005. године. У знак подршке БОФОСУ 6. јуна 2005. године у Београду је одржана седница Европског одбора Светске федерације службеника на којој је усвојена и потписана Декларација о безрезервној подршци СС БОФОС-у за све активности којима остварује, штити и унапређује професионалне, економске, социјалне и друге интересе и права

својих чланова. То је јединствен случај да су сви чланови Европског одбора дошли у Србију како би пружи­ли подршку синдикалном чланству СС БОФОС, посебно у тренутку спровођења процеса приватизације. Посебно успешна сарадња остварена је са данским син­дикатом ДКФ. Исто важи и за ЦНВ Интернешенел, Синдикат финансијских организација Црне Горе и Синдикат банака и осигурања Румуније. Пре кратког времена успоставили смо сарадњу и са Синдикатом финансијских организација Словеније, а упућена нам је и иницијатива од стране Синдиката финансијских организација Македоније.

ИНФОРМИСАНОСТ И КОМУНИКАЦИЈА - Један од веома битних сегмената је и подизање нивоа интерне и екстерне информисаности и комуникације. Уз финансијску подршку ЦНВ Интернешенел, уложили смо много енергије и са ентузијазмом неколико месеци радили на креирању и изради веб сајта СС БОФОС. Иако свесни чињенице да увек све може бити боље, поносни смо на оно што смо урадили.

БОФОСИЈАДА - Упркос бременитом времену чије последице носимо, успели смо остварити жељу чланства Самосталног синдиката запослених у банкама, осигуравајућим друштвима и другим финансијским организацијама Србије да се сваке године окупимо на једном месту у великом броју, са циљем развијања другарства и пријатељства међу учесницима, међусобног информисања и размене радних искустава, спортских такмичења и културних надметања, боље пословне сарадње међу чланицама и учвршћивања свести о припадности СС БОФОС-у. Радно-спортски сусрети су дани спорта, опуштања и дружења, али и озбиљних разговора о будућим активностима, идејама и иницијативама за изналажење решења за проблеме који нас све притискају. Комуникација, повезивање и размена информација чине Сусрете успешнијим. Наша одлучност да будемо инвентивни, осећај обавезе и одговорности, вера у успех на основу удруженог напора, рад, упорност и истрајност, оно је што нас одржава и чини да трајемо. Инвестиција у ове сусрете јесте инвестиција у хуманизацију живота и рада, подизање радних, стваралачких и креативних способности запослених.

СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОЈ ДЕЛАТНОСТИ СРБИЈЕ

Републички одбор синдиката науке између 12. и 13. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије, углавном се ангажовао на следећим областима рада:

I. АКТИВНОСТИ РОС НА ОЦЕЊИВАЊУ, РАНГИРАЊУ И ПРИХВАТАЊУ ПРОЈЕКТА ОД СТРАНЕ МНТРС - Прве активности по организовању Синдиката науке, као самосталног правног субјекта, су биле усмерене на отклањање неправилности МНТРС по питању спровођења конкурса за основна истраживања и технолошки развој (мај 2001 - мај 2002.).

Како су сви рецензенти били само из једног универзитета, у Болоњи, сматрали смо да је немогуће, без обзира на величину тог универзитета, да се у њему могу наћи рецензенти компетентни за све области науке. Наша предвиђања су се остварила и у читавом

низ случајева стране рецензије су биле неодговарајуће, што је довело да великих проблема у рангирању пројеката.

У том смислу од МНТРС смо захтевали: да се отклоне последице ангажовања страних рецензента за оцењивање пројеката.

Иако смо се у преговоре око оцењивања, рангирања и прихватања пројеката укључили тек при крају, били смо једина организована снага која је вршила константан и аргументован притисак, како на министра тако и на одговорне представнике у Влади Србије (неколико састанака са министром, велики број дописа њему, премијеру и ресорном потпредседнику владе) што је имало за последицу да упркос првобитним мишљењу министра да број пројеката треба значајно редуковати, ипак готово сви буду финансирани. Оваква наша активност нас је афирмисала као равноправне и принципијелне преговараче, тако да је министар представнике нашег синдиката укључио у рад комисија и радних тела МНТР за доношење закона и др. Исто тако МНТР је организовало низ семинара на којима су се истраживачи обучавали у припреми пројектне документације и писање извештаја за исте.

Сем тога, посебна активност Синдиката је била на информисању чланова Одбора и председника синдикалних организација о конкурсима МНТР, правима истраживача, висини зараде, ДМТ и режијских трошкова. Ово је било од великог значаја, јер је са пројектним периодом 2002-2006. почео нови начин рада, са којим су истраживачи били релативно слабо упознати. Указали смо министру на низ конкретних проблема у механизмима реализације пројеката и научног рада (проблеми у електронском приступу часописима и др) што је имало за резултат њихово правовремено решавање од стране МНТРС.

Посебну пажњу смо посветили борби да се не усвоји униформан критеријум за оцењивање свих пројеката, већ да се приликом дефинисања ових критеријума узму у обзир специфичности различитих области, што је и прихваћено приликом расписивања текућег пројектног периода.

II. АКТИВНОСТИ РОС НА ПОБОЉШАЊУ МАТЕРИЈАЛНОГ ПОЛОЖАЈА ЗАПОСЛЕНИХ - Важно питање са којим смо се суочили на почетку нашег рада било је питање цене рада у науци и плата запослених у институтима. Наиме, цена рада у науци у 2002. години била је испод цене рада у свим другим друштвеним делатностима. Као последица наших активности ова диспропорција је исправљена, а свакако је највећи успех био када је непосредно после преговора синдиката и министарства остварено повећање плата за октобар 2003. године од 30 одсто.

Поред тога већ у првој половини 2002. године постигнута је и редовна динамика исплате личних доходака, што је било резултат нашег упорног обраћања Министарству финансија.

Резултат свих наших активности ја тај што смо успели да цену рада и коефицијенте истраживача у институтима изједначимо са ценом рада и коефицијентима одговарајућих звања на универзитету.

III. АКТИВНОСТИ РОС У РАДУ ФОНДАЦИЈЕ ЗА ИЗГРАДЊУ СТАНОВА ЗА МЛАДЕ НАУЧНЕ КАДРОВЕ - У периоду смене власти (одласком социјалиста и до-

ласком демократа) рад Фондације је био у стагнацији. У складу са својим могућностима РОС науке се са осталим чиниоцима укључио у акцију покретања рада Фондације (формирање органа Фондације). Будући да је ово изузетно важно питање за опстанак младих истраживача у земљи, успели смо да наши представници буду изабрани у УО Фондације и комисију за расподелу станова. Нашим конкретним предлозима и сугестијама успели смо да побољшамо услове и критеријуме конкурса. О питањима обезбеђивања средстава и динамици изградње станова, као и о условима конкурса редовно смо извештавали чланство РОС-а.

IV. АКТИВНОСТИ РОС НА ИЗРАДИ ЗАКОНА О НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОЈ ДЕЛАТНОСТИ - Изузетно смо били активни у свим фазама доношења новог Закона о научноистраживачкој делатности и то од самог почетка. Нашим примедбама утицали смо на побољшање текста Закона. Побољшан је и читав низ техничких решења везаних за изборе и реизборе у звања.

Посебно смо били активни и упели смо да зауставимо приватизације неких института (Геозавод-ГЕМИНИ, Геоинститут, ИМТС и др.). У Закон је унето да ће се институти, чији је оснивач Влада Републике Србије, приватизовати по посебном програму.

V. АКТИВНОСТ РОС НА ИЗРАДИ ТЕКСТА ПОСЕБНОГ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА ЗА НИД - Влада Републике Србије је јуна 2001. године донела Закон о платама у државним органима и јавним службама, а на основу тог закона, јула месеца исте године донела је Уредбу о коефицијентима за обрачун и исплату плата у јавним службама у којој су наведене све јавне службе сем науке. Зараде истраживача ангажованих на пројектима Министарства науке обрачунавају се на основу интерних аката министарства. У вези са тим постигли смо договор са министром Поповићем да се питања зарада и дривжугих права из радног односа за запослене у институтима регулишу ПКУ. По ступању на снагу Закона о раду из марта 2005. у РОС-у науке сачинили смо текст ПКУ и доставили га министарству. На седници РОС-а одржаној маја 2005. одредили смо преговарачку групу нашег синдиката, али до званичних преговора још није дошло из разлога што су у министарству били ангажовани на изради Закона о НИД и конкурса за пројектни период 2006-2010.

VI. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА И ЕДУКАЦИЈА ЧЛАНСТВА - Годину дана после формирања Синдиката науке упутили смо апликацију за пријем у Светску конфедерацију наставника (WCT), која је грана Светске конфедерације рада у коју је учлањена наша централа. На састанку Светског борда WCT, августа 2003. године донета је одлука о нашем пријему у чланство. Одржан је читав низ важних семинара са учешћем владиних, научних и синдикалних институција. Почетком 2004. Синдикат науке је, као члан Светске конфедерације наставника, постао члан Интернационале образовања (EI), што је потврђено на IV конгресу EI у Порто Алегреу. Септембра исте године смо постали чланови Европског комитета једнаких права и Комитета сталног заседања високог образовања и науке. Априла 2005. је делегација РОС науке присуствовала Конгресу Националне синдикалне федерације "Алма Матер" у Трговишту, Румунија. У оквиру Конгреса одржан је семинар на тему "Болоњска декларација и синдикати".

ЕДУКАЦИЈА ЧЛАНСТВА - У оквиру нашег програма едукације одржали смо у јуну 2002. саветовање на тему: "Закон о раду и положај запослених". На ово саветовање смо позвали председнике синдикалних организација и стручне службе института које раде на директној примени Закона. У току фебруара 2003. одржали смо једнодневни семинар на тему: "Заштита права запослених према Закону о раду и колективним уговорима".

У марту 2004. такође смо одржали једнодневни семинар на тему: "Колективним преговарањем градимо синдикат". Циљ овог семинара је био да се синдикални председници, учесници у колективном преговарању са послодавцем, упознају са неопходним методама, техником и вештинама у процесу колективног преговарања. Наведени семинари су били добро посећени и према мишљењу учесника које су изнели у упитницима општа је оцена била да су семинари били корисни, да су добро организовани и припремљени, као и да су предавачи, односно инструктори, наведене теме добро стручно обрадили. Све трошкове организовања припреме и реализације семинара је у целости сносио РОС науке.

VII. АКТИВНОСТИ РОС НА ОБЕЗБЕЂИВАЊУ И УНАПРЕЂИВАЊУ ТЕХНИЧКИХ УСЛОВА РАДА - С обзиром на то да смо мали синдикат, са врло скромним приливом чланарине, сматрамо да смо обезбедили пристојну просторно-техничку основу за даљи рад синдиката науке.

СИНДИКАТ РАДНИКА АЕРОДРОМСКОГ САОБРАЋАЈА СРБИЈЕ

Синдикат радника аеродромског саобраћаја Србије, између 12. и 13. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије, је своју активност усмерио првенствено на радно правну заштиту својих чланова због оспоравања синдикалних права запослених.

Поднет је већи број захтева инспекцији рада за одлагање од извршења спорних решења директора предузећа, до доношења правоснажне судске пресуде као и поднесака суду, пословодству предузећа, управном одбору и директорима сектора, у циљу заштите интереса запослених.

Само у протекле две године, иако је синдикалној организацији забрањен рад, овај одбор је писао преко 120 тужби надлежном Четвртом општинском суду у Београду због разних незаконитих решења које су радници Аеродрома „Београд“, добили од свог генералног директора, које се огледа у давању решења и отказу уговора о раду раднику - наводном одласку у пензију по сили закона пре навршених 65 година живота запосленог, писање тужби због престанка рада и отказа уговора о раду због статусних промена предузећа, а да није испоштована процедура престанка рада са запосленим, проглашења запосленог за технолошки вишак, а да нису примењени критеријуми предвиђени важећим колективним уговором. Било је, такође, и повреда права запослених које се огледа у престанку радног односа а да раднику са даном престанка радног односа није уручено нити исплаћено оно што му и припада, а то је отпремнина која је законом пред-

виђена у овим случајевима. Било је доста и отказа уговора о раду због наводно учињених повреда радних обавеза од стране запослених за које су такође благовремено писане тужбе надлежном суду у Београду, као и за неискоришћени годишњи одмор од стране запосленог кривицом послодавца, за које су писане тужбе за накнаду штете. Било је случајева да се запослени обрати пословодству за споразумни престанак радног односа, и да тражи сходно општим актима предузећа исплату новчане накнаде - а пословодству му једнострано уручи решење о престанку радног односа.

Посебно је интересантно напоменути да је пословодство јануара 2005. године донело одлуку да се Синдикална организација проглашава нелегитимном, да се забрањује одбијање запосленим синдикалне чланарине и уплата чланарине синдикату, да се печате канцеларије синдикалне организације запослених на Аеродрому „Београд“, да се председник Синдикалне организације упућује на друго радно место, јер по мишљењу пословодства Синдикална организација не постоји - није легитимна.

Генерални директор Аеродром Београд - дана 2. фебруара 2005. године подноси надлежном суду у Београду тужбе против десет запослених, због наводно извршеног кривичног дела злоупотребе права на штрајк из члана 167. Кривичног законика, што представља врхунац шиканирања представника запослених и Синдикалне организације. Након подношења ове кривичне пријаве надлежни истражни судија је појединачно позивао и саслушавао наведене чланове штрајкачког одбора.

У првом кварталу 2006. године, одржана су два састанка Синдикалне организације на Аеродрому „Београд“, са намером да се поново, колико је то у овом тренутку могуће, активира рад и ажурирају спискови чланова Синдикалне организације, тако да очекујемо, да ће се тешкоће у раду ове Синдикалне организације превазићи и да ће она моћи несметано да ради.

СИНДИКАТ ПРАВОСУЂА СРБИЈЕ

Почетком 2003. године Синдикат правосуђа Србије званично је примљен у Међународну конфедерацију рада. Исте године, у фебруару, донета је одлука о увећању коефицијената на чему је Синдикат месецима уназад инсистирао. Приликом преговора увек се улагало много труда и само упорност и принципијелност преговарача успевала је на једном месту да споји министре правде и финансија. Велики проблем у преговорима увек нам је представљало поређење са здравством и просветом, где смо упорно тврдили да пуко пресликавање није природно и могуће. Ипак, успех овог синдиката је што се успео изборити за повећање зарада од 30 одсто и 11.700 динара једнократне помоћи, као и делимично финансирање спортских игара. Као успех сматрамо и то што смо избегли довођења чланства у ситуацију да обуставља рад и страхује да ли ће остати без посла због протествовања. За све године рада овог синдиката ни један члан није добио отказ.

Крајем 2003. године одржани су парламентарни избори и дошло је до промене власти. То је успорило наставак преговора.

Средином марта 2004. године дошло је до трагичних догађаја на Косову и Синдикат правосуђа Србије одреаговао је слањем хуманитарне помоћи у виду хигијенских пакета за породице свих запослених чланова нашег синдиката са територије Косова у вредности од 200.000 динара. Доласком новог министра успостављена је писмена комуникација а приступило се и директним преговорима. Нови министар је изједначио коефицијенте на целој територији Србије тако што их је смањено. Ипак, било је и незнатно повећања зараде. Исплаћиване су јубиларне награде и материјална помоћ запосленима у складу са Посебним колективним уговором за државне органе. Одржане су и Треће спортске игре у Сокобањи које је делимично финансирало Министарство правде Србије. Биле су успешне.

Као и Министарство правде Србије, и Републички одбор Синдиката исплаћивао је помоћ члановима на име материјалне помоћи за хируршке интервенције, набавку лекова, случај смрти чланова породице итд. Поред овога, Синдикат је закључио уговор на основу којег су запослени у правосуђу ишли у Бијелу на рекреативни одмор, под повољним условима. Крајем 2004. године потписан је Протокол са министарствима правде и финансија о повећању зарада за 9,1% и измењен Правилник о бенефицијама за запослене у затворима, којим је нанета штета запосленима и била је очигледно учињена негативна селекција.

Потписан Протокол из новембра 2004. био је обавезујући, али није испоштован до краја. У разговорима са министром правде инсистирали смо на поштовању Протокола и тражили повећање зарада.

Иако смо аргументовано указивали да проценат повећања зарада не покрива ни реално већу инфлацију од планиране, нису остварени очекивани резултати. Међутим, остао је договор да се поново састанемо, како бисмо наставили преговоре око зарада, посебно имајући у виду чињеницу да је урађена анализа стања у правосуђу, којом је утврђено да српско правосуђе у раду има близу милион и по предмета (анализа из 2004) и да се 60 одсто укупног броја предмета обрађује у Београду. Ове године Синдикат је добио решење о репрезентативности, што је веома важно за будуће преговоре. Због свега претходно наведеног, већ смо упутили министарствима правде и финансија захтев за повећање зарада у висини од 50 одсто и то 30 одсто на име увећаног обима посла, а 20 одсто на име изједначавања основица за обрачун зарада у правосуђу са основицом за обрачун зарада у Скупштини Србије.

У периоду између две скупштине, Синдикат правосуђа Србије је имао активности у неколико праваца: континуирана борба за побољшање материјалног и социјалног положаја запослених у правосуђу, активности на изради посебног колективног уговора, изградњи и функционисању организације, активности на нивоу међународне сарадње, побољшање информисаности, едукацији чланства, као и на међусобном уважавању.

Важно је напоменути да се чланство од првог дана када их је било око 7.000 увећавало и на доказивању репрезентативности, установљено је да Синдикат правосуђа Србије сада броји око 12.000 чланова.

Правосуђе је зависно од Владе Србије и зараде се уређују уредбама и закључцима.

У циљу модернизације Синдиката и јачања организације, извршили смо измене и допуне Статута почетком 2006. године. Члан синдиката може бити свако ко попуни приступницу и редовно плаћа чланарину, без обзира на то да ли у установи постоји синдикална организација или не.

Додајемо и то да је усвојен нови Закон о државним службеницима који ступа на снагу 1. јула 2006. године, а као подзаконски акти донете су уредбе о звањима, намештеницима, као и о оцењивању државних службеника. У складу са тим законом и наведеним уредбама, сви правосудни органи обавезни су да саставе нове правилнике о систематизацији радних места.

Важно је напоменути да запослени у правосуђу и даље немају право на штрајк, да су у неповољнијем положају, јер не могу као други радници у Србији да штрајком изврше притисак на власт.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ЛУКА И ПРИСТАНИШТА СРБИЈЕ

Активност Републичког одбора Самосталног синдиката радника лука и пристаништа Србије између 12. и 13. конгреса, одвијала се у складу са Програмским задацима Синдиката, Статутом Синдиката и Документима Дванаестог конгреса Савеза синдиката Србије. Тежиште ангажовања било је о питањима која су од посебног значаја за социјални и материјални положај запослених.

Основна питања која су у овом периоду била у центру пажње и ангажовања Републичког одбора и о којима је вођена стална активност јесу: израда Посебног колективног уговора лука и пристаништа Србије, услови рада, заштита на раду, зараде, накнаде и друга примања запослених, стандард запослених, ефекти примене системских закона, а посебно Закона о раду којим су регулисана основна права и обавезе из рада и поводом рада, организованост синдиката, оспособљавање чланства и синдикалних кадрова за успешнији синдикални рад као и друга питања из надлежности рада овог синдиката.

Полазећи од чињенице да од економског положаја предузећа умногоме зависи материјални положај запослених, Републички одбор се бавио и питањима услова и резултата пословања када је сагледавао материјални и социјални положај запослених, ниво и редовност исплата зарада, накнада и других примања запослених, стандард запослених, услове рада, заштите на раду у складу са појединачним и гранским колективним уговором.

Републички одбор је разматрао и усвојио Измене и допуне Статута синдиката којима је вршено његово усаглашавање са Статутом Савеза самосталних синдиката Србије.

У протеклом четворогодишњем периоду вођене су интензивне активности на припреми, изради и доношењу Посебног колективног уговора лука и пристаништа Србије. Надлежна комисија је припремила радни текст уговора, који је разматран на Републичком одбору. Утврђен је Нацрт и дат на јавну расправу.

Преговарачки тим пословодства и синдиката разматрао је Предлог колективног уговора. Преговори су били изузетно тешки, јер су од стране преговарачког

тима послодаваца оспоравана сва она решења којима су утврђена већа права запослених у односу на одредбе закона. Преговори нису дали очекиване резултате. Стога је Републички одбор од свих послодаваца (у грани) тражио да се изјасне о тексту Предлога уговора и иницирао да се сходно члану 140. Закона о раду, испита могућност да послодавци и синдикати закључе споразум о удруживању ради учествовања у закључивању посебног колективног уговора и да формирају преговарачки тим послодаваца. Остало је, међутим, отворено питање приступања Унији послодаваца односно формирања удружења послодаваца, мада је било наговештаја да ће се ово питање решити Изменама и допунама Закона о раду.

Посебна активност вођена је поводом новог Закона о раду, давани су предлози, мишљења и сугестије и на Републичком одбору су разматране примедбе и ставови Председништва Већа Савеза самосталних синдиката Србије припремљених и презентираних Социјално-економском савету које је Републички одбор у целости подржао.

Овим законом је утврђена целина система радног односа у Републици Србији у циљу даље реформе радног законодавства, стварања могућности за инвестициона улагања, бржи развој и реструктурирање привреде, као и бољу заштиту запослених, а нарочито приликом утврђивања вишкова запослених у случају стечаја.

Четири месеца након усвајања Закона о раду извршене су прве (његове) измене и допуне. Измене се односе на следећа питања: да за увођење ноћног рада више није потребно мишљење Министарства рада и Министарства здравља; дани плаћеног одсуства по основу добровољног давања крви смањени су са три на два дана; поново је утврђено право на одсуство с рада у трајању од две године за рођење трећег и четвртог детета; смањено је увећање зараде по основу "минулог рада"; утврђено је да ОКУ није пропис којим се одређују услови за уговарање минималне зараде; топли оброк и регрес су обавезни од 2006. године; смањен је заштићени износ отпремнина запосленима проглашеним вишком; дужи је отказни рок; право на повратак на рад може се компензирати накнадом штете.

И поред позитивних решења, на Републичком одбору је констатовано да је новим Законом о раду и његовим изменама уназађен и расточен систем колективних уговора и заустављен развој и унапређење посебних и појединачних колективних уговора давањем пословодним органима право избора да се питања (која су предмет регулисања колективних уговора) могу регулисати Правилником о раду (који доноси Управни одбор односно директор), Уговором о раду и колективним уговорима. Осим наведеног, констатована је неадекватна позиција синдиката јер нема заштите његових представника.

И даље је присутна неизвесност закључивања гранског колективног уговора лука и пристаништа Србије, јер не постоји адекватан репрезентативни преговарачки синдикат.

Поводом питања примене Закона о приватизацији, Републички одбор је заузимао ставове и закључке који су обавезивали одборе синдикалних организација да се непосредно и конкретно укључе у припреме за

приватизацију предузећа и да редовно, на одговарајући начин, обезбеде благовремено информисање запослених о суштини приватизације, њиховим правима у овом процесу, поседовању акција и начину њиховог промета и другим питањима значајним за акционарство.

У извештајном периоду одбори синдикалних организација имали су веома интензивне и садржајне активности поводом приватизације предузећа. Вршене су измене и допуне и закључени нови појединачни колективни уговори и усвајани социјални програми. Извршена је приватизација шест лука, а за четири се припремају за приватизацију.

Републички одбор је разматрао Закон о мирном решавању радних спорова којим је утврђено да се могу водити колективни радни спорови поводом закључивања измена и допуна или примене колективних уговора, остваривање права на синдикално организовање и штрајка; и индивидуални радни спор поводом отказивања уговора о раду и исплате минималне зараде.

Разматран је и Закон о привредним друштвима којим се уређују питања оснивања привредних друштава и предузетника, управљање друштвима, права и обавезе оснивача, ортака, чланова и акционара, повезивање и реорганизација (статусне промене) престанак предузетника и ликвидација привредних друштава.

Организована су два тематска саветовања на којима су разматрана актуелна питања колективних уговора, приватизације, права мањинских акционара, примена права у области рада и питањима организовања и деловања синдиката.

У свим протестима и штрајковима које је организовао Савез самосталних синдиката Србије, учествовали су чланови овог синдиката, извршни одбори синдикалних организација и Републички одбор.

Остварена је међународна сарадња са Међународном конфедерацијом рада, извршено је учлањење Синдиката лука и пристаништа Србије у ту организацију. Ова организација је организовала тематске семинаре у Бриселу и Паризу на којима је активно учествовао председник Републичког одбора.

Републички Одбор је био ангажован на организовању радничко - спортских сусрета лука и пристаништа Србије, који су одржавани сваке године.

Активност Одбора, односно његових чланова, огледа се и у учествовању у раду на састанцима синдикалних организација, општинских већа, Већу и Председништву Савза самосталних синдиката Србије, на којима су разматрана питања значајна за материјални и социјални положаја чланства.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ

Синдикат запослених у установама предшколског васпитања и образовања формиран је крајем 90-тих година, а 2002. године је конституисан и регистрован као Самостални синдикат предшколског васпитања и образовања Србије. У периоду између 12. и 13. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије, овај синдикат се ангажовао на укупној синдикалној проблемати-

ци, афирмацији стручних и професионалних вредности, на заштити интереса запослених у својој градњи и делатности и остваривању њихових синдикалних и социјалних права. Од резултата који су постигнути, на овом месту износимо најзначајније.

Активно се учествовало у свим расправама вођеним при доношењу Закона о предшколском васпитању и образовању, а велики број састанака је и сам организовао, са жељом да струка буде укључена.

С обзиром на то да се финансира на нивоу локалне самоуправе, тражило се решење у Министарству просвете и спорта око регулисања зарада запослених у предшколским установама на нивоу Србије.

Остварени су контакти са Министарством просвете и спорта, у делу који се тиче предшколског васпитања и образовања као и са другим министарствима која су надлежна за наведену проблематику.

Урађен је Предлог колективног уговора за предшколске установе Србије који је предат Министарству, уз захтев да се исти потпише.

Активно се учествовало у преговорима председника синдикалних организација предшколских установа Србије и Градског одбора Београда око повећања зарада.

Водила се активност на изради и уједначавању Статута Самосталног синдиката предшколског образовања и васпитања Србије, водећи рачуна да се дефинишу кроз Статут обавезе и одговорности у раду синдикалних активиста.

У контактима између чланова Самосталног синдиката запослених у предшколским установама Србије решавали су се проблеми појединих колектива који су се односили на статус председника синдикалне организације, синдикалну сарадњу, као и сарадњу са пословодством установа, на бирање управних одбора, избор инокосног органа установе, итд.

У појединим случајевима, пружана је помоћ у остваривању радно-правне заштите запосленим.

О свим наведеним активностима обавештавано је чланство.

Било је интензивно ангажовања на образовању чланства, како би се исто упознало са добрим и лошим решењима у законима који регулишу област предшколског образовања и васпитања. Организован је тродневни семинар на тему: «Радно-правни прописи».

И поред тога што су претходно морали да се разреше проблеми постојања Синдиката, јер исти, као такав није био пуноправни члан ССС Србије, повећан је укупан број чланова Самосталног синдиката предшколског васпитања и образовања.

Радило се на остваривању материјалних услова за рад и функционисање Синдиката, а финансијске обавезе према вишим органима су уредно извршаване, упркос малим средствима којима располаже Синдикат.

Самостални синдикат предшколског васпитања и образовања учланио се у Синдикат друштвених делатности Србије и Црне Горе.

Поднет је захтев Међународној синдикалној централу у Бриселу ради укључивања Самосталног синдиката предшколског васпитања и образовања у Интернационалу образовања.

Самостални синдикат предшколског васпитања и образовања Србије, редовно је присуствовао седницама Већа и Председништва ССС Србије, на које је позиван, а посебна пажња је била посвећена активностима које су везане за доношење закона из радно-социјалних области.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ПУТАРА СРБИЈЕ

Републички одбор Самосталног синдиката путара Србије одржао је 17 седница.

АКТИВНОСТИ НА ПРИПРЕМИ И СПРОВОЂЕЊУ ПРОЦЕСА ПРИВАТИЗАЦИЈЕ - Спровођење приватизације у предузећима путне привреде Републике Србије представља једну сталну и интензивну активност свих органа и тела Самосталног синдиката путара Србије. Едукација је обављана кроз редовне семинаре, кроз седнице органа синдикалних организација, седнице Републичког одбора Самосталног синдиката путара Србије, као и кроз састанке синдикалних организација. Непосредна помоћ око припреме за приватизацију пружена је руководством синдикалних организација, кроз консултације, сугестије и предлоге за побољшање одређених елемената социјалног програма. Урађен је огледни пример садржаја социјалног програма, који је достављен руководством синдикалних организација. Од укупног броја 1.308 приватизованих субјеката у периоду 2001-2005. године, по Закону о приватизацији, раскинут је 101 купопродајни уговор, од чега један у делатности путне привреде Републике Србије. У Републици Србији, по Закону о својинској трансформацији и Закону о приватизацији, укупно је приватизовано 2.638 (2.115 без тржишта капитала) друштвених предузећа, од чега 24 у делатности путне привреде Републике Србије.

Према Закону о својинској трансформацији:

- у првом кругу својинске трансформације, на нивоу Републике Србије, упис акција извршен је код 10 предузећа из делатности путне привреде Републике Србије,

- у другом кругу својинске трансформације, на нивоу Републике Србије, упис акција извршен је у једном предузећу из делатности путне привреде ("Војводинапут" Панчево)

По Закону о приватизацији укупно је приватизовано 13 предузећа из делатности путне привреде Републике Србије и то:

- путем аукције је приватизовано пет предузећа из делатности путне привреде Републике Србије,
- путем тендера приватизовано је осам предузећа из делатности путне привреде Републике Србије
- путем тржишта капитала, на нивоу Републике Србије укупно је даље приватизован шест предузећа из делатности путне привреде Републике Србије.
- С друге стране, Републичка дирекција за путеве трансформисана је у Јавно предузеће.
- Из делатности путне привреде није приватизовано 6 предузећа.

АКТИВНОСТИ ОКО ЗАКЉУЧИВАЊА И ПРИМЕНЕ КОЛЕКТИВНИХ УГОВОРА - На више седница Председништва и Републичког одбора Самосталног синдиката путара Србије разматрана је проблематика и мере и активности које треба предузети у вези с вођењем преговара за закључивање колективних уговора и праћења њихове примене, уз доношење конкретних закључака везаних за доследно ангажовање представника синдикалних организација:

1. Посебан колективни уговор за путну привреду Републике Србије («Службени гласник РС», бр. 27/98, 21/00, 46/00, 24/01 и 31/01)

Посебан колективни уговор за путну привреду Републике Србије престао је да важи по сили закона. Самостални синдикат путара Србије више пута је иницирао разговоре са једним бројем директора из предузећа путне привреде Републике Србије, предлажући да се послодавци организују и формирају посебно удружење послодаваца путне привреде Србије, које би било партнер за преговарање и закључивање посебног колективног уговора у складу са Законом о раду. Од стране Самосталног синдиката путара Србије дата је пуна логистичка подршка за формирање удружења послодаваца путне привреде Србије, те је почетком 2004. године, урађен текст Уговора о оснивању и Статут Удржења послодаваца, сагласно тада важећем Закону о удружењима грађана. Директори предузећа путне привреде, и поред јавног декларисања да желе да формирају посебно удружење, из разних разлога нису реализовали формирање удружења. После доношења Закона о раду, од марта 2005. године, од стране Самосталног синдиката путара Србије поново је иницирано формирање удружења послодаваца, што је и прихваћено од једног броја представника послодаваца, али убрзано спровођење процеса приватизације једног броја предузећа, и промена власника капитала, успорило је активности на формирању истог.

2. Колективни уговори код послодаваца из делатности путне привреде Србије

У свакодневним контактима, Самостални синдикат путне привреде Србије, преко својих органа и тела, пружао је непосредну помоћ руководством синдикалних организација око припреме и израде колективних уговора. Приликом едукације руководства синдикалних организација и анализе текстова нацрта и предлога колективних уговора код послодаваца, сугестије су даване у правцу да се колективним уговорима обезбеде већа права од оних које нуди Закон. У циљу пружања што конкретније помоћи, у Самосталном синдикату путара Србије урађени су огледни примери појединачног колективног уговора и колективног уговора код послодавца.

ЕДУКАЦИЈА И ОСПОСОБЉАВАЊЕ СИНДИКАЛНИХ АКТИВИСТА - Потреба обезбеђења што потпуније и квалитетније едукације и оспособљавања синдикалних активиста за успешно обављање својих функција, значајно је определила активност Самосталног синдиката путара Србије.

Едукацијом су превасходно обухваћени председници и чланови одбора синдикалних организација Само-

сталног синдиката, као и чланови виших органа Самосталног синдиката.

Едукација је реализована кроз семинаре, на седницама органа синдикалних организација, Самосталног синдиката и Републичког одбора, као и на састанцима синдикалних организација Самосталног синдиката.

БИЛТЕН САМОСТАЛНОГ СИНДИКАТА ПУТАРА СРБИЈЕ "СИНДИКАЛНИ ПУТ" - На седници Републичког одбора Самосталног синдиката путара Србије од 19. марта 2003. године, ради квалитетнијег информисања чланства, донета је одлука да се приступи издавању билтена Самосталног синдиката путара Србије - "Синдикални пут". Лист излази по потреби, три до четири пута годишње. Билтен се дели бесплатно. Финансира се од реклама и средстава Републичког одбора Самосталног синдиката путара Србије. До сада је издато 12 бројева.

СУСРЕТИ "ПУТАРИЈАДА" - У складу са Програмом активности Самосталног синдиката путара Србије за период 2002 – 2006. године и Планом рада Републичког одбора, организовани су традиционални Сусрети Самосталног синдиката путара Србије "Путаријада".

У 2004. години по први пут је званично почело обележавање путарске славе Видовдан.

ДЕЧИЈИ КАМП "ИГРАЈ СЕ И УЧИ"- Самостални синдикат путара Србије већ две године организује бесплатан камп за децу чланова Самосталног синдиката путара Србије узраста од девет до 14 година, под називом "Играј се и учи". Програм рада Кампа сачињен је у сарадњи са Факултетом за физичку културу и спорт из Београда. Поред спортских, предвиђени су и образовни, културни и забавни програми.

АКТИВНОСТ ПРЕКО САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ - Представници Савеза Самосталних синдиката Србије непосредно су се укључивали заједно са представницима Самосталног синдиката путара Србије и дали значајан допринос у посредовању ради разрешавања одређених питања и проблема.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА - Период 2002 – 2006. године обележен је врло активном међународном сарадњом. Акцент је стављен на учлањење у међународне синдикалне организације. После учлањења Савеза Самосталних синдиката Србије у Светску Конфедерацију Рада (СКР) наше активности су усмерене ка учлањењу у WFBW (Светска Федерација грађевинарства и дрвета) чланица СКР. Самостални синдикат путара Србије постао је члан Светске Федерације грађевинарства и дрвета, (WFBW) у јануару 2003. године. На Конгресу уједињења две светске синдикалне федерације грађевинарства и дрвета, који је одржан у Буенос Аирсу, Аргентина, трећег децембра 2005. године, један од оснивача нове Интернационале грађевинарства и дрвета је и Самостални синдикат путара Србије. Посебан значај је у билатералним односима које је Самостални синдикат путара Србије имао са сродним синдикатима: Холандије, Белгије, Румуније, Бугарске, Македоније и Грчке.

ПРОТЕСТИ И ШТРАЈКОВИ - У току 2005. године Републички одбор Самосталног синдиката путара Србије донео је Одлуку о организовању генералног штрајка у делатности путне привреде Републике Ср-

бије због тешког материјалног и социјалног положаја у коме су се нашли запослени у путној привреди, јер предузећа нису могла да наплате доспела потраживања од државе по основу окончаних раније изведених радова на изградњи и одржавању путева. После најаве штрајка, одржани су преговори са представницима Владе Републике Србије односно Министарства финансија, који су успешно окончани, јер је држава обезбедила део средстава предузећима путне привреде Републике Србије.

САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ЕСТРАДНИХ УМЕТНИКА И ИЗВОЂАЧА СРБИЈЕ

Самостални синдикат естрадних уметника и извођача Србије основан је 17. октобра 1990. године и као такав деловао је у оквиру тадашњег Републичког одбора Синдиката образовања, науке и културе као Пододбор. Међутим, то није било право решење из разлога свеукупне специфичности естрадно-музичке делатности, а пре свега због непостојања тзв. радног односа, као и због посебних закона из области културе и финансија, те је учињен додатни напор који је резултирао добијањем статуса Републичког одбора. Тако је Одбор организовао хуманитарну акцију «ПЕСМОМ ЗА ЛЕК», највећу такве врсте, када је одржано 25 концерата, на којима су учествовала највећа имена наше естраде, при чему је остварен чист приход од милион немачких марака, које су употребљене за куповину, у то време дефицитарних лекова за здравствене установе у градовима где су концерти и одржани.

Синдикат се од тада, па до данашњег дана, непрекидно бори за остваривање синдикалних права својих чланова.

Остварени су значајни резултати залагањем код одређених министарстава, Привредне коморе, Уније послодаваца, односно Одбора Пословног удружења хотелско угоститељске привреде Србије, познатог под именом «ХОРЕС». Они се огледају у допуни Закона о радним односима, закључивању Посебног колективног уговора (ПКУ), за радно ангажовање естрадних уметника и извођача у угоститељству, дискографији и у концертној делатности. Важност тог уговора је истекла 2005. године. Колективни уговор готово да и није примењиван, што је пре свега одговорност државних органа.

ПКУ није наишао на адекватну примену због чега смо се у више наврата обраћали надлежном Министарству рада, запошљавања и социјалне политике, односно Сектору инспекције рада, где смо и наишли на одређено разумевање, поготову од помоћника министра и начелника Сектора инспекције рада. Међутим, није се ту много учинило, с обзиром на то да је то била и година (2005) када је истицала важност колективних уговора закључених пре 2001. године.

У време новогодишњих празника спроведена је кампања од стране сектора Инспекције рада у угоститељским објектима и том приликом је Инспекција захтевала на увид неовлашћено лиценце, односно уверења која издаје Савез естрадно-музичких уметника Србије, јер је престала важност ПКУ за радно ангажовање естрадних уметника и извођача, па самим тим и одредба члана 4. ПКУ по којој је естрадно-музички изво-

ђач морао да поседује уверење о утврђеном својству у складу са Законом о самосталном обављању уметничке или друге делатности у области културе. Након наше интервенције, акција је обустављена, а са надлежним органима постигнут договор да органи контроле приликом инспекцијског надзора неће од музичара тражити тзв. лиценце, односно уверења, већ само уговоре о делу за радно ангажовање музичара у угостиољском објекту.

Изузетно је значајно истаћи чињеницу да је Самостални синдикат естрадних уметника и извођача Србије успео да оствари укупно смањење дажбина на ауторске хонораре, извођачке и то кроз признате нормиране трошкове у висини од 40 одсто, први пут у историји естраде у оволиком проценту и да са 95,6 одсто укупне дажбине сведе на 48,3 одсто, уз напомену да је то на зараде лицима која остварују права на социјално осигурање по другом основу, а да на хонораре лицима којима је то једино занимање, односно да су осигурана на пензионо и социјално осигурање код Републичког фонда ПИО самосталних делатности, послодавац плаћа само порез по стопи од 20 одсто, умањен за признате нормиране трошкове.

Посебно треба нагласити да је сарадња са Савезом естрадно-музичких уметника Србије (СЕМУС) у последње време све лошија, да би у 2005. години потпуно престала и то кривицом председника СЕМУС-а, који је оспоравао утврђену репрезентативност.

Решење је нађено, тако што је наш синдикат затражио спискове евидентираних музичара од Републичког фонда ПИО самосталних делатности који су испостављени Одбору за утврђивање репрезентативности који је прихватио да се утврди репрезентативност по том основу.

У међувремену је остварен контакт са Одбором Пословног удружења хотелско-угостиољске привреде Србије – „ХОРЕС“ ради закључења новог ПКУ који је разматран на њиховој седници и одбијен а да није наведен ни један разлог за то. Без обзира на то, Синдикат је наставио да ради на проблематици у циљу закључивања колективног уговора, што је резултирало сазнањем да је закључивање уговора у обостраном интересу, тако да се очекује потписивање новог ПКУ са Самосталним синдикатом.

Током 2005. године Републички одбор Самосталног синдиката естрадних уметника и извођача Србије је извршио и значајне измене и допуне Статута Самосталног синдиката, на основу којих се синдикалне организације трансформишу у синдикалне подружнице и уводе се повереништва за одређене територије, што је апсолутно у складу са начином организовања синдиката у Европи.

Самостални синдикат је упутио допис Министарству културе са захтевом да се предузму одређене мере према СЕМУС-у. У истом допису је дат и предлог Министарству културе за доношење системског закона у естрадно-музичкој области, односно да се изврше измене и допуне постојећег Закона о самосталном обављању уметничке или друге делатности у области културе. Самостални синдикат ће наставити активности према Министарству културе са

надом да ће се постићи резултат уз подршку Савеза самосталних синдиката Србије. Председник Савеза самосталних синдиката Србије упутио је захтев амбасадама, односно конзулатима одређених земаља са молбом да се приликом издавања радних виза естрадно-музичким извођачима уважи ПОТВРДА којом се потврђује да члан Синдиката обавља естрадно-музичку делатност као инструментални, односно вокални извођач, за што гаранције преузима Самостални синдикат. Резултат тога је да су на основу издатих потврда од стране Самосталног синдиката естрадних уметника и извођача Србије добијене и прве радне визе у аустријском конзулату.

Самостални синдикат естрадних уметника и извођача Србије је за предстојећи период усвојио програм рада под називом «Радимо и пјевајмо подједнако», којим предвиђа да се у наредном периоду реше кључна питања: закључивање новог Посебног колективног уговора за делатност естрадних уметника и извођача Србије, доношење системског закона, односно измене и допуне постојећег Закона о самосталном обављању уметничке или друге делатности у области културе, смањење пореске стопе са 20 на 14 одсто, чиме би се пореска стопа изједначила са стопом на зараде лица која су у радном односу, успостављање међународне сарадње са сродним синдикатима и организацијама, поготову у земљама бивших југословенских република, радити на едукацији естрадно-музичких уметника, па и послодаваца, при чему посебно треба да буду ангажовани синдикални повереници да би се у што већој мери закључивали уговори о делу за радно ангажовање естрадно-музичких извођача под условима прихватљивим за обе стране, што би допринело да музичари буду заштићени од паушалног опорезивања, а послодавци од високих казни.

Да би се наведено спровело потребно је, пре свега, избећи инертност и схватити да се ради о сопственој заштити интереса који су толико угрожени да су на ивици најамног односа (типично за либерални капитализам 19. века) и да од нас у пуној мери зависи степен остварења наших радних права, као и њихова заштита.

СИНДИКАТ РЕЧНОГ, ЈЕЗЕРСКОГ И МОРСКОГ САОБРАЋАЈА СРБИЈЕ

У периоду између 12. и 13. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије, Републички одбор је на својим састанцима у потпуности сагледавао и анализирао економски положај запослених у области речног и језерског саобраћаја Србије, а све у циљу побољшања услова рада и материјалне и социјалне сигурности запослених.

Републички одбор је узео активно учешће у изради појединачних колективних уговора, а нарочито код уговарања најниже цене рада, редовности исплата зарада и других примања.

Током 2004. године, Републички одбор је интензивирао своје контакте са Унијом послодаваца, у циљу међусобне сарадње и израде новог гранског колективног уговора за делатност речног саобраћаја.

ја. Од ресорног министарства тражене су субвенције за гориво, признавање бенефицираног радног стажа, као и да се омогући добијање повољних кредита за ревитализацију целе флоте. Републички одбор је инсистирао код надлежних органа да је неопходно урадити проспект делатности од стране свих предузећа речног саобраћаја, као и то да треба направити јединствену стратегију наступања по том питању.

Одбор је имао и активности око оснивања Савске комисије, те је у том смислу имао и веома успешне контакте са ресорним министарством.

Одбор је инсистирао на најповољнијим решењима у процесу својинске трансформације, за запослене у бродарским предузећима која су приватизована и то у Пожаревцу, Апатину и Београду, те је овим предузећима од стране Одбора пружена сва неопходна правна помоћ, односно помоћ око формирања удружења малих акционара, регистрације акција у Централном регистру и израде модела и упутства за даљи рад, што је неопходно за нормално функционисање ових предузећа.

Битно је напоменути да су сви запослени којима су у предузећима повређена права из радног односа, добили сву неопходну правну помоћ у овом одбору, која се огледала у пружању правних савета, писања тужби надлежном Општинском суду, писања захтева инспекцији рада за одлагање од извршења решења послодавца до доношења правоснажне судске пресуде, писања разних поднесака суду као и редовних правних лекова вишем – окружном суду.

Председник Републичког одбора, је у више наврата присуствовао и узео активно учешће на синдикалним састанцима и зборовима радника, који су одржани у предузећима из делатности речног саобраћаја, на којима су била разматрана питања од значаја за рад ових предузећа.

Републички одбор је после писмених обраћања запослених их ове делатности, додељивао и материјалну помоћ запосленима због тешке материјалне ситуације, болести и других оправданих разлога. Такође је узео активно учешће у изради појединих социјалних програма у предузећима из ове делатности, те је и у једном случају и закључен споразум о сарадњи са репрезентативним синдикатом „Независност“, а све ради заштите угрожених права радника и опстанка тог предузећа.

Због активног деловања на заштити свог чланства и интереса запослених, као и због показаних позитивних резултата у последње време је примећена и заинтересованост других предузећа и запослених из гране делатности речног, језерског и морског саобраћаја да приступе овом синдикату и постану чланови Републичког одбора синдиката речног, језерског и морског саобраћаја Србије.

РЕПУБЛИЧКИ ОДБОР СИНДИКАТА ЖЕЛЕЗНИЧАРА СРБИЈЕ

Положај запослених у процесу транзиције и својинских промена значајна је и у последње време најсложенија област синдикалног деловања, а поготову у области реструктурирања предузећа у коме

синдикат тражи своје место и преговарачку позицију.

Синдикат железничара Србије је у свим својим активностима захтевао од оснивача - Владе Републике Србије да се поштује потписани Споразум са Владом РС у марту месецу 2002. године поводом генералног штрајка железничара Србије, који подразумева технички-технолошко оспособљавање железнице, финансијску консолидацију као и место, улогу и значај железнице на лествици државних јавних предузећа, а то кроз доношење Закона о железници (који је донет тек у овој години и по нама није дао одговоре на суштинске проблеме већ је донео поделу железнице на више организационих делова што искуствима развијених железница Европе није случај), како би исте биле ефикасније, технички, технолошки и економски биле оспособљене за пуну интеграцију у европске железничке пројекте а поготову за потребе коридора X. Да ли ће нова организација и систематизација дати одговоре на многа питања као на пример број запослених, структуру запослених и нову пословну политику ЈП „Железнице Србије“, велика је непознаница.

Познато је да још увек нису почели преговори за доношење новог колективног уговора за ЈП „Железнице Србије“, као и то да послодавац не поштује Закон о раду и ставља се изнад истог када су у питању одредбе закона које се не примењују и не поштују.

Важно је споменути да и на нивоу државе, репрезентативних синдиката, Уније послодавца или привредне коморе није донет нови општи колективни уговор као претпоставка и основа за доношење посебних и појединачних КУ.

Желимо да истакнемо да смо настојали преко својих представника у Већу СССС да се успостави социјални дијалог и на тај начин решавају најважнија питања синдикалног покрета и света рада.

Свет рада данас доживљава отказе којих, на срећу, на железници није било, захваљујући активностима синдиката и разумевању Владе РС и пословодства ЈП „Железнице Србије“ да се питања решавања вишка запослених решавају такозваним механичким методама, које су вам познате али их треба споменути, а то су добровољни одласци запослених из предузећа разним стимулативним мерама и јасно дефинисаним и осмишљеним социјалним програмима), социјалну несигурност, лоше и нерегуларне услове рада, висок степен експлоатације, болест и друго.

ЈСО, СО, председништво и РО СЖС морали су готово дневно да разрешавају актуелне проблеме и питања материјалне и социјалне заштите и да свој рад прилагођавају датим приликама.

Неопходно је истаћи да смо у претходном периоду били приморани да организујемо штрајкове упозорења, најаве генералног штрајка, организовали генерални штрајк. Лако је закључити да су сва настојања РО СЖС била усмерена у непрестаном и сталном инсистирању да се свеукупно стање у ЈП „Железнице Србије“ поправи, а то у интересу свих запослених.

Као најзначајније теме у којима је РО СЖС расправљао биле су колективни уговор, реструктури-

рање предузећа, безбедност и уредност железничког саобраћаја, службена и заштитна одећа, радно правна заштита запослених, зараде запослених, стамбена проблематика, друштвени стандард, и као најзначајније многобројни штрајкови упозорења као и генерални штрајк који смо организовали марта 2002. године.

Овај извештајни период посебно карактерише генерални штрајк железничара Србије, као и обавеза да под измењеним условима привређивања преговарамо, закључујемо и отказујемо Колективни уговор.

Успон неолибералне доктрине довео је у питање бројне тековине синдикалне борбе. Синдикат железничара Србије нити разуме нити може подржавати такав неолиберални концепт.

Сви ми, синдикални активисти и синдикално чланство, морамо у потпуности ослободити, заборавити и одбацити сва размишљања о повратку на концепт бившег синдиката, а то опет значи: прихватити све оно што је најбоље у моделима организовања европских синдиката, јер смо у претходном периоду постали пуноправни чланови ИТФ-а и ЕТФ-а а преко савеза самосталних синдиката Србије и чланови најбројније синдикалне централе у свету „СКР“ – Светске конфедерације рада.

Претходни период исто тако карактерише стално настојање СЖС-а да се настави борба за побољшање материјалног и социјалног положаја запослених.

Као резултат свих ових активности (били смо принуђени да потпишемо нови Колективни уговор), оспораван и хваљен уз општу констатацију да се у том тренутку није могло ни више ни боље, имајући у виду целокупан политички, економски и синдикални амбијент у коме су се одвијали преговори и Колективни уговор потписан, а поготову у оквиру новог Закона о раду за који смо констатовали да није и да је у великој мери исти као такав суспендује елементарна права света рада и синдикалног покрета.

У таквим условима и упркос свему, и овакав КУ је представљао добру основу за даље преговарање и покушај да се одговарајућим изменама и допунама остваре најповољнија решења у интересу свих запослених, али је наше право да се овакав КУ и откаже, што смо и учинили.

Синдикат железничара Србије је настојао да прати примену и спровођење КУ као и активности у вези с отказивањем и стално врши притисак да се све потписано и договорено доследно примењује, на шта су се обавезали сви потписници Споразума и КУ.

Нов, модеран Статут СЖС је усвојен крајем октобра 2005. године. Тим Статутом СЖС је још више учврстио своја реформска опредељења којима свака организација мора пратити кретања у друштву, у економији, у предузећу и у окружењу. Новим Статутом у СЖС су почели да живе и да раде Секција жена и Секција младих. Носиоцима синдикалних функција наметнути су већа одговорност и веће обавезе, уз јасно дефинисање свих задатака и ко је за њих одговоран.

Значајан сегмент рада СЖС је и информисање чланства о свим активностима у СЖС кроз посете синдикалним срединама и одборима, као и кроз личне контакте са члановима организација.

Активности су вођене и на побољшању информисања између органа и организација синдиката путем информативног листа СЖС „СИЖЕ“, као и других облика најнепосреднијег упознавања синдикалног чланства о активностима Синдиката железничара Србије путем саопштења и телеграма, као и на самим седницама Републичког одбора Синдиката железничара Србије.

Велики број радника је остварио права из Фонда солидарности, Фонда за превенцију и рекреативни одмор радника у бањама и на мору, а такође смо преко комисије за друштвени стандард узели активно учешће у организовању одмора запослених на црногорском приморју и у Бугарској по повољним ценама и уз могућност отплате на 12 месечних рата.

Традиционално и успешно смо организовали бројне културне, спортске и духовне манифестације и све то организовали на нов начин и уз нове садржаје, чиме смо оплеменили пре свега прославу славе железничара Србије „Свети цар Константин и царица Јелена“.

Очували смо своју организацију, коју смо интегрисали у све европске и светске организације синдиката као и традицију међународне синдикалне сарадње, позивали наше пријатеље из синдиката других земаља који су својим присуством увеличали готово све наше манифестације.

Морамо да истакнемо да смо добили организацију и врло успешно организовали конференцију ЕТФ-а у октобру 2003. године и ЕКОСОК-а у новембру исте године са аспекта пре свега коридора Х и интеграције европских железница као и стабилности земаља југоисточне Европе у контексту Пакта за стабилност.

У суштини, СЖС има скоро све атрибуте, програмске, статутарне и све друге предуслове једне модерне и савремене организације примерене амбијенту у коме се живи и ради. Истичемо оно најзначајније: аутономна и критичка позиција према социјалним партнерима, политичким странкама, невладиним организацијама и другим политичким актерима; демократско уређење унутрашњих односа у СЖС-у, поштовање Програма, Статута и других демократских аката, као и финансијске дисциплине; остваривање неопходног и нужног степена међусиндикалне сарадње. Синдикална сцена СЖС-а мора да се окреће ка јединству, солидарности, толеранцији и разумевању. Без међународне синдикалне легитимације, подршке и солидарности СКР-а (Светске конфедерације рада) ИТФ-а и ЕТФ-а, посебно из европских земаља, свако наше настојање да модернизујемо железницу и Синдикат, не може дати праве резултате. Без јаких фондова нећемо моћи да функционисемо на прави начин и одговоримо на све атакe уперене против синдикалног покрета и света рада.

АКТИВНОСТИ САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА НА ТЕРИТОРИЈИ

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА ВОЈВОДИНЕ

У извештајном периоду одржано је укупно 16 седница Већа СССВ и 29 седница Председништва ВСССВ, и настављена пракса одржавања радних договора са председницима и секретарима Већа СССО, више општина и града Новог Сада, као и са председницима покрајинских одбора синдиката.

Савез самосталних синдиката Војводине је у периоду између 12. и 13. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије деловао у условима сложене политичке ситуације у земљи, изузетно динамичне законодавне активности, неефикасности институција система, сталних афера, сиромашења огромног дела становништва и богаћења појединаца, раста трошкова живота и цена на мало, приватизације великог броја предузећа, реформе и рационализације образовања, повећања броја незапослености, неликвидности предузећа, бројних стечајева, недовољно успостављеног и функционалног социјалног дијалога (посебно на локалном нивоу), тешког положаја највећег броја грана и делатности, антисиндикалног деловања послодавца и драстичног кршења радних права запослених.

Активности на заштити материјалног и социјалног положаја чланства самосталних синдиката, су се огледале у низу предузетих корака и акција чије је тежиште било усмерено на покретање рада социјално-економских савета и унапређење социјалног дијалога, заштиту положаја запослених кроз притиске да се усвоје нови, односно измене и допуне системски закони од интереса за свет рада, да се пружи непосредна помоћ у закључивању колективних уговора, помоћ у поступку приватизације, стечајним поступцима, едукацији чланства и благовременом информисању.

- Приступило се организовано протестима који су прекинути увођењем ванредног стања, а након њега настављени у смањеном обиму, са циљем да се заштити чланство у условима ванредног стања и злоупотреба и неоправданог умањења синдикалних права.
- Веће и чланство Савеза самосталних синдиката Војводине укључило се у припреме и организовање протеста у организацији Савеза самосталних синдиката Србије, који се водио под слоганом «За спас радништва и привреде Србије», у другој фази у организацију и учешће у протестима под називом “Србија на улицама” и “Посланике пред раднике”

1. Успостављање суштинског **економско-социјалног дијалога** на свим нивоима, био је континуиран вишегодишњи захтев Савеза самосталних синдиката Војводине. У јулу 2003. године, потписан је **Споразум о оснивању, деловању и начину покрајинског Социјалног савета**. Приоритетне теме у раду Савета, су се односиле на анализу стања у области запошљавања, заузимање ставова о предлозима закона из обла-

сти рада, анализу закључених колективних уговора, анализу ефеката приватизације, разматрања стратегије развоја пољопривреде, итд. На локалном нивоу, значајна пажња посвећена је формирању локалних социјално-економских савета. У јануару 2006. године утврђена је репрезентативност Савеза самосталних синдиката Војводине на нивоу територије аутономије. Успостављена је коректна сарадња са Извршним већем АПВ и Секретаријатом за рад и равноправност полова, Покрајинском службом за запошљавање, Фондом за пензијско и инвалидско осигурање, инспекцијским и другим органима.

2. Од почетка примене новог Закона о **приватизацији**, продато је укупно 462 предузећа, од којих 18 путем тендера а 444 на аукцијама. Проблеми који су доминирали у приватизацијама предузећа, односили су се на права запослених и положај синдиката, неприхватање социјалног дијалога, неисплаћивање заосталих и текућих зарада, умањења зарада, непоштовање и незаконључивање колективних уговора, шиканирање и отпуштање запослених и представника синдиката, као и други проблеми који су карактеристични за укупан процес приватизације у Републици Србији. Поред упорних захтева да се измени Закон о приватизацији, као и пратећи подзаконски акти, предузећима која улазе у приватизацију и у приватизованим предузећима пружана је помоћ у припреми за приватизацију и изради социјалних програма пре почетка и колективних уговора са новим послодавцем по завршеној приватизацији, помоћ у отклањању уочених неправилности ургенцијама и разговорима у Агенцији за приватизацију, укључујући раскид купопродајних уговора, помоћ у праћењу појединих фаза процеса приватизације и контроли купопродајних уговора итд.

3. Број обраћања **синдикалних организација ради пружања помоћи** енормно је порастао у односу на претходни мандатни период. За помоћ су се највише обраћале за помоћ синдикалне организације приватизованих предузећа, као и предузећа у стечају. Код организовања штрајкова, чији је број такође порастао, помоћ се односила на пружању помоћи у припреми штрајка у складу са законом, на помоћ у преговорима и на правну заштиту учесника у штрајку. Помоћ се пружала у свим видовима деловања синдиката, као што је закључивање колективних уговора, социјални програми, социјални дијалог, заштита запослених, утврђивање уговора у процесу приватизације, итд. Појединачно обраћање чланова синдиката највише се односило на неисплаћивање зарада и других примања, на отказивање уговора о раду, суспензије, на премештај на друге послове, на повреду права код утврђивања вишка запослених, на повреду права у вези са радним временом, права на годишњи одмор и остала права из рада и радног односа.

4. Основно залагање Савеза самосталних синдиката Војводине у области **радног и социјалног законодавства** у расправама поводом нацрта и предлога

закона, било је да се у што већој мери уравнотежи позиција света рада и света капитала, да се садржина закона усклади са ратификованим конвенцијама Међународне организације рада и да се очува што виши ниво стечених права радника. Расправе су се водиле уз давање сугестија, примедби и предлога на Закон о изменама и допунама Закона о раду и Закон о раду, као једном од најважнијег прописа који се тиче запослених, на Закон о приватизацији, Закон о изменама и допунама Закона о приватизацији, Закон о пензијском и инвалидском осигурању Србије, Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености, Закон о стечајном поступку, Закон о Социјално-економском савету, Закон о мирном решавању радних спорова, Закон о уплатама доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за поједине категорије осигураника, Закон о безбедности и здрављу на раду, Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање, као и поводом других прописа који се тичу ове проблематике. Органи Савеза самосталних синдиката Војводине били су активно укључени у расправу поводом две предложене радне верзије Закона о синдикатима и удружењима послодаваца, које су у целини одбачене, уз оцену да су супротне Уставу, начелу слободе синдикалног организовања и ратификованим конвенцијама МОР-а и да им је основни циљ подела имовине Савеза самосталних синдиката Србије.

5. Веће Савеза самосталних синдиката Војводине је марта 2004. године, донело одлуку о **приступању реформама** у Савезу самосталних синдиката Војводине. Именована је радна група са задатком да на основу анализе постојеће организованости и уочених проблема, припреми правце активности на спровођењу реформе. На тој основи припремљен је материјал «Предлог правца даљих активности на спровођењу реформе у Савезу самосталних синдиката Војводине». У материјалу је дата потпуна критичка оцена о стању у Синдикату. Међутим, расправе су указале на недовољну спремност за радикалније промене. У односу на организованост у претходном периоду, ипак су извршене промене. Повећан је број повереништава. Одређен број покрајинских одбора конституисан је у заједнички одбор. Уважена је чињеница да сви покрајински синдикати имају својство правног лица, а побољшана је и техничка опремљеност.

6. **Едукација синдикалних кадрова** је један од основних услова за успешно синдикално деловање. У складу са измењеном позицијом синдиката у транзицији, овом задатку је посвећена стална пажња. Организован је низ једнодневних семинара са темама: заштита права запослених у поступцима приватизације, закључивање појединачних колективних уговора, промет акција на берзи и заштита права мањинских акционара, примена Закона о раду, примена Закона о стечајном поступку као и примена Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Ради пружања помоћи синдикалним активистима сачињени су кратки приручници у с вези с израдом појединачног колективног уговора, социјалног програма, могућности оснивања конзорцијума, заштите права мањинских акционара, начина остваривања права на партиципацију, промета акција на берзи, положаја запослених у синдикалној

организацији у стечајном поступку, права из пензијског и инвалидског осигурања, права при Националној служби запошљавања, идр. Уведени су нови облици оспособљавања који подразумевају дуже трајање семинара, рад у мањим групама и активнији однос учесника. Активно се сарађивало са више иностраних централа, међународним фондацијама и невладиним организацијама. Организован је низ округлих столова, трибина и семинара, на тему: организованост и структура синдиката, реформа синдиката, организовање синдиката, а посебна пажња посвећена је социјалном дијалогу. Организована је дводневна радионица на тему коришћења програма Европске уније за рад у општинама, као и трибина о реформи пензијског система.

7. У оквиру **међународне сарадње**, одржан је континуитет раније успостављене сарадње уз њено проширивање. Настављена је сарадња у оквиру Еуро-регије «Дунав-Криш-Мориш-Тиса», у региону АП Војводина, Република Мађарска и Република Румунија. Настављена је сарадња са Уједињеном федерацијом Данских синдиката. Учествовало се у сарадњи Синдиката пољопривреде, метала, грађевинара и саобраћаја југоисточне Европе. Успостављена је сарадња са Савезом слободних синдиката Словеније. Основни циљеви међународне сарадње били су размена искустава у транзиционим процесима, као и едукација синдикалних активиста.

8. **Информисање** је претежно вршено достављањем докумената, усвојених ставова и закључака већима Синдиката, а инсталирана је Web страна (www.ssss.org.yu) и уведено интерно гласило «Информатор» у коме се објављују најзначајније активности у организацији Савеза самосталних синдиката Војводине. Систем информисања је знатно унапређен. Активистима у синдикалним организацијама и предузећима обезбеђене су актуелне информације о активностима целине синдиката, а информисање јавности вршено је путем одржавања конференција за штампу, издавања саопштења за јавност, позивања представника медија на седнице.

9. У Бачкој Тополи је 2003. године успешно завршена традиционална манифестација «**Осма спортска олимпијада радника Војводине**» и отпочете су припреме за наредну 9. СОРВ, која ће се одржати у Ади, 2007. године.

10. Успостављена је дугорочна пословна **сарадња са осигуравајућим друштвом**, у вези са презентацијом добровољног допунског пензијског и инвалидског осигурања. Од почетка мандатног периода, када је било укупно 35 лица у радном односу, број запослених у Стручној служби је смањен на 27, од којих су 6 носиоци функција. У складу са могућностима Већа Савеза самосталних синдиката Војводине, пружана је хуманитарна и солидарна помоћ, где се посебно истиче помоћ поплављеним поручјима у Банату.

ВЕЋЕ СИНДИКАТА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

Веће Савеза синдиката Косова и Метохије је у сарадњи са Канцеларијом у Београду, Правном службом Координационог центра за Косово и Метохију, Сектором за економску реконструкцију и адвокатском кан-

целаријом Николе Радосављевића, ушло у озбиљан пројекат прикупљања појединачне документације од радника који су радили у друштвеним предузећима на територији Косова и Метохије, а који су сада у процеси приватизације у Покрајини.

Како би омогућило свим радницима да доставе своју документацију, Веће Савеза синдиката Косова и Метохије је организовало више пунктова за прикупљање документације. Поред Београда, отворене су канцеларије у Краљеву, Нишу, Лесковцу и Врању. Поред тога, у Црној Гори су канцеларије у Сутомору, Каменову и Херцег Новом. На територији Косова и Метохије организовано је прикупљање докумената у Штрпцима и Косовској Митровици. Резултат овог ангажовања је прикупљена документација за више од 20.000 запослених, а како је акција у току, очекује се још већи број прикупљених комплета докумената. О наведеној акцији радници су обавештени преко Радио-телевизије Србије, у главним терминима, преко ТВ дневника, као и преко локалних ТВ станица у Крагујевцу, Куршумлији, Новом Саду, преко ТВ «Јесењина», као и преко радио-станица. Информације су дате и новинама «Јединство», «Новости» и «Глас јавности».

Председник Владе Републике Србије, Војислав Коштуница, информисан је и упознат са овом акцијом 12. августа 2004. године и од њега је затражена помоћ. Међутим, до данашњег дана од стране Кабинета председника Владе није стигао никакав одговор, нити је упућена очекивана помоћ.

Резултат ове акције и учешће представника Синдиката са Косова и Метохије у Радној групи Владе, огледао се у решавању радно-правног статуса за 25.000 запослених са територије Косова и Метохије и примањем минималне зараде, као и повезивањем радног стажа за период од када наведени запослени примају ову надокнаду.

Веће Савеза синдиката Косова и Метохије на терену није било у могућности да има већих активности из више разлога. Први се огледа у познатој ситуацији статуса покрајине Косова и Метохије, а други у недостатку просторија у којима би радили, пошто су из својих матичних просторија избачени, док је трећи разлог немогућност прикупљања чланарине од чланова који примају плату из буџета Републике Србије, као што су: образовање, здравство, локална управа. Овде наводимо да чланство плаћа чланарину, али да она иде директно у републичке одборе, док територијални органи не примају никаква средства.

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА БЕОГРАДА

Савез самосталних синдиката Београда, у протеклом четворогодишњем периоду, деловао је у условима транзиције и приватизације и свих тешкоћа и проблема које ти процеси носе. Започете реформе, економска криза, реструктурирање, стечаји и ликвидације предузећа, довеле су до масовног отпуштања радника, без адекватних и праведних социјалних програма и новог запошљавања. Синдикат је деловао и у условима ванредног стања, које је уведено после убиства председника Владе Републике Србије Зорана Ђинђића. Били су парламентарни избори и промена

Владе Републике Србије, чему је Самостални синдикат допринео масовним протестима.

У овом периоду промењено је преко 200 закона, а само Закон о раду мењан је три пута, а социјални дијалог није суштински заживео и дао очекиване и неопходне ефекте.

Данас Савез самосталних синдиката Београда има преко 208.000 чланова који су организовани у 1.019 синдикалних организација, предузећа и установа, 17 синдиката и 16 општинских одбора, при чему се мора нагласити да је услед процеса приватизације, стечаја и ликвидације предузећа, смањен број запослених, као и због нестатутарног иступања синдикалних организација.

У Већу Савеза самосталних синдиката Београда, након 12. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије, покренута је активност на **изради Статута** Савеза самосталних синдиката Београда, како би се дефинисале одређене промене од значаја за његов статус, рад и деловање, који је усвојен крајем 2002. године.

Утврђивањем репрезентативности, Савез самосталних синдиката Београда је постао легитимни субјект за закључивање Споразума о оснивању Социјално-економског савета града Београда, за колективно преговарање и друге активности које су у интересу чланства и запослених у Београду.

У Већу Савеза самосталних синдиката Србије у неколико наврата су иницирана **питања реформе**, па је у том смислу припремљен и материјал «Преживети стоту», који је упућен на јавну расправу у синдикалне организације. У циљу свеобухватних реформи у Савезу самосталног синдиката Београда била је покренута и иницијатива за одржавање ванредног конгреса.

У области **организационих, развојних и статутарних питања**, за потребе синдикалних организација, општинских одбора и градских одбора самосталних синдиката, припремани су одређени правилници, одлуке, пословници о раду, давана тумачења и мишљења везана за статутарна питања.

Радно-правна заштита била је усмерена на што ефикаснију и свеобухватну заштиту и остваривање права из радног односа чланова синдиката чија су права била угрожена. Многобројне измене прописа извор су додатне несигурности код запослених у предузећима и установама. Честа је самовоља послодавца, а разлози обраћања су најчешће због неисплаћивања зарада и других примања, отказивања уговора о раду, суспензије, премештаја на друге послове, повреде права код утврђивања вишка запослених и осталих права из радног односа.

Везано за **колективне уговоре**, усвајањем најновијег Закона о раду из марта 2005. године, превазиђени су бројни недостаци претходних закона. Међутим, престали су да важе колективни уговори на нивоу Републике Србије, појединих грана и делатности. Веће Савеза самосталних синдиката Београда, имало је учешће у изради и доношењу новог текста Општег колективног уговора. У зависности од специфичности сваког предузећа, чланови синдиката који су се обраћали Стручној служби – тиму за колективне уговоре, пружана је стручна помоћ. Градски одбор комуналаца се посебно ангажовао и успео да са Скупштином града Београда закључи Посебан колективни уговор за

јавна предузећа. Закључен је колективни уговор за установе културе и за запослене у предшколским установама Београда.

Према подацима Министарства за привреду и приватизацију, у претходне четири године, у Београду је приватизовано укупно 354 предузећа са 41.089 запослених. Највећи број предузећа, укупно 213, приватизовано је путем аукцијске продаје, затим следе 138 предузећа приватизована преко тржишта капитала и 3 предузећа која су приватизована путем тендерске продаје. Јасно испољени проблеми у области приватизација су најчешће следећи: послодавац смањује број запослених мимо утврђених и договорених критеријума; нови власник обмањује запослене тако што исплаћује минималне зараде свим радницима, а евентуалну разлику исплаћује мимо уговора; производња није достигла захтевани обим, или је чак и мањи у односу на период пре продаје предузећа; запослени све чешће захтевају раскид купопродајног уговора по којима надлежни државни органи споро доносе одлуке; има појава промене делатности (најчешће напуштање производње) мимо одредаба купопродајног уговора; нови власник не поштује обавезе везане за утврђена инвестициона улагања; купац се кредитно задужује и ставља хипотеку на имовину фирме, иако на то нема право, и нови власник не поштује синдикална права (странци-купци имају више разумевања за синдикално деловање у односу на домаће власнике). Са аспекта запослених, најтеже је стање у случајевима приватизације из тзв. стечајног поступка, јер се у таквој ситуацији углавном не раде социјални програми, те су радници једини ненамирени повериоци.

Од Владе Републике Србије тражено је да Скупштини Републике Србије предложи текст закона којим би се из државне и друштвене својине изузели објекти за одмор радника и исти пенели синдикату, како не би делили судбину матичних предузећа, јер су за исте запослени одвајали средства из својих зарада.

Почетак 2002. године, карактерише смањење броја запослених у Београду за 9.000, увећање незапослености за три одсто, раст цена на мало за преко 20 одсто, раст трошкова живота за 18 одсто и чињеница да је скоро 40 одсто од 340.000 запослених имало зараду мању од износа потребног за подмирење егзистенцијалних потреба. Синдикалне организације су усмериле своју активност према послодавцима, са захтевом да се повећа упосленост производних капацитета, дефинишу међусобни односи потписивањем појединачних колективних уговора, уговора о раду и социјалних програма. Иако је у четири године постигнуто побољшање показатеља материјалног и социјалног положаја запослених, то је још увек недовољно, што подразумева наставак и интензивирање синдикалних активности због израженог раслојавања запослених на већинско сиромашно и мањинско богатије становништво.

Наведено лоше стање у области социјалне сигурности, животног стандарда и привредне активности, иницирало је да Веће Савеза самосталних синдиката Београда донесе одлуку о учешћу у генералном протесту Савеза самосталних синдиката Србије, под називом «За спас радништва и привреде Србије». Ови протести су били у одбрани синдикалних права, али и

у функцији притисака на Владу и Парламент да донесу неопходне одлуке за излазак земље из свеукупне економске, социјалне и политичке кризе. Градски одбори самосталних синдиката, општински одбори, Веће Савеза самосталног синдиката Београда и његова Стручна служба, активно су били укључени у све протестне активности.

Савез самосталних синдиката Београда, заједно са Савезом самосталних синдиката Србије, највећи део свог ангажовања усмерио је на разматрање радних верзија и Нацрта закона из радно-социјалне области које је Влада настојала да у оквиру реформи и транзиције и усаглашавања са европским законодавством, донесе по брзом поступку, уз знатно рестриктивнија решења.

У центру пажње ових активности били су: Закон о раду и измене и допуне Закона о раду; Закон о пензијско-инвалидском осигурању са изменама и допунама; Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености; Закон о приватизацији са пратећим прописима (о изменама и допунама Закона о акцијском фонду; о изменама и допунама Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената); Закон о стечају; Закон о социјално-економском савету; Закон о мирном решавању радних спорова; Закон о повезивању доприноса за пензијско-инвалидско осигурање; Закон о допунском пензијском осигурању; Закон о повезивању пензионог стажа за период од 1991. до 2003. године; Закон о безбедности и заштити живота и здравља на раду, и др.

Основно настојање Самосталног синдиката било је да се кроз примедбе, предлоге и преговоре са ресорним министарствима обезбеди да се новим законским решењима не погоршава материјални и социјални положај чланства и запослених и да се спрече екстремно-рестриктивна решења.

Веће ССС Београда је, протеклих година, неколико пута покретало иницијативу и заједно са представницима УГС «Независност» и Удружењем послодавца – упућивало Скупштини града Београда предлоге Споразума за оснивање Социјално-економског савета Града, али до реализације није дошло.

Услед измењених прописа смањена су издвајања средстава у Фонд за изградњу станова солидарности. У периоду од 2001. до 2005. године, програмом је предвиђено да се изгради 1.765 станова солидарности. До децембра 2005. године изграђено је и усељено 1.144 стана на локацијама Бежанијска коса, Нови Београд, Раковица, Камендин и Земун Поље. Очекује се још изградња 209 станова на локацији Борча-Греда. Како је укинута законска категорија пореза на фонд зарада из кога се финансијска изградња станова солидарности, након 30 година постојања, запослени ће остати без могућности да добију станове из Фонда солидарности.

У посматраном периоду, 31.139 радника је користило могућност одласка на седмодневне рекреативне и летње одморе преко Савеза самосталних синдиката Београда. У циљу стварања што повољнијих услова за организовање радничких одмора, Веће Савеза самосталних синдиката Београда је тражило од Владе Републике Србије да укине порез на седмодневне рекреативне одморе радника који се финансирају из синдикалне чланарине.

Програмом рада Савеза самосталних синдиката Београда предвиђена су разна **спортска такмичења**. На овим такмичењима учествовало је укупно 13.325 чланова синдиката. Поред ових такмичења, одржавају се и Мајски сусреди раника «РСИ Чањ», а две године узастопно организују се и спортски сусрети радника Београда у Грчкој.

У циљу заштите најугроженијих чланова Савеза самосталних синдиката Београда, формиран је **Фонд за солидарну материјалну помоћ**, у који се издваја месечно 0,6% од укупно уплаћене чланарине. Ова помоћ је одобрена за 4.487 члана.

Ради бољег упознавања са проблематиком синдикалног деловања и рада, за потребе **едукације чланства и синдикалних активиста**, организован је низ семинара који су се односили на сферу рада, колективних уговора, приватизације, стечајева, пензијско-инвалидског осигурања, радно-правне заштите, мирног решавања радних спорова, социјално-економског савета и социјалног дијалога, затим на решавање вишка запослених и остваривање права из области осигурања, улогу Националне службе за запошљавање у решавању вишка запослених, специфична питања и проблеме у појединим гранама и делатностима, методе рада синдикалних организација и реформу Савеза самосталних синдиката.

Најзначајније средство **информисања** био је лист «Београдски радник». Информисање о активностима ССС Београда вршено је и преко листа «РАД – Синдикални повереник», а остварени су и редовни контакти са акредитованим новинарима из јавних гласила и одржаване конференције за штампу, објављивана саопштења, интервјуи и даване изјаве. У протеклом периоду прешло се и на електронско информисање.

У оквиру **међународне сарадње** Веће је било укључено у одређене међународне активности Савеза самосталних синдиката Србије. Било је више сусрета и разговора са представницима синдикалних централа појединих земаља, као и са представницима МОП-а. Вишечлана делегација је учествовала на семинару који је организовао Холандски савет хришћанских синдиката. Вођени су разговори са делегацијом синдиката Кијева, Мадрида, синдикатима Атине и Ларисе, синдикатом Москве, Генералне конфедерације Италије, покрајине Венето, синдикатом Солуна, као и другим делегацијама и представницима синдиката појединих земаља, чији су представници боравили у Београду.

Међусобна **сарадња** Већа Савеза самосталних синдиката Београда са већима самосталних синдиката градова Нови Сад, Ниш и Крагујевац, као и са Бања луком, Српским Сарајевом и Подгорицом, била је сдржајна и редовна.

Представници Већа ССС Београда, градских одбора и општинских одбора сваког 1. маја полагаали су венцац и цвеће на спомен обележје у Кошутњаку, посвећено радницима који су дали своје животе у борби за синдикална радничка права, а представници Општинског одбора Младеновац у Дубони, на обележје посвећено првој прослави **1. маја** на селу у Србији.

У **Стручној служби** у протеклом четворогодишњем периоду смањен је број запослених за 31, односно са 112 на 81, и то одласком упензију, споразумним

раскидом радног односа уз одговарајуће отпремнине, одласком у друге фирме и сл. Од посебног је значаја што је знатно унапређена и модернизована техничка опремљеност Стручне службе.

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА ГРАДА НОВОГ САДА

Председништво и Градско веће ССС града Новог Сада и општина су деловали у складу са својим надлежностима, статутарним и програмским документима Синдиката, Статутом ССС града Новог Сада, а на основу Акционог програма и Плана рада Градског већа. У извештајном периоду одржане су 86 редовне и четири ванредне седнице Председништва, 29 редовних и осам ванредних седница Градског већа.

Коришћењем различитих облика и метода синдикалне борбе, уз присуство медија, вођена је борба за бољи материјално - социјални положај запослених, пензионера и инвалида рада, указивано на неправилности и недостатак дијалога, почев од предузећа и установа, преко локалне до виших нивоа власти. У оквиру организације, Савез самосталних синдиката града Новог Сада и општина се залагао за корените реформе у синдикату, указивао је на злоупотребе послодаваца, а синдикалним организацијама у процесу приватизације и чланству у приватизованим предузећима пружене су и друге врсте помоћи. Формиран је Штрајкачки фонд и Фонд за привремено незапослене, Секција жена и Секција младих, а један од приоритетних задатака био је синдикално организовање запослених у приватном сектору.

1. Активности Председништва и Градског већа Савеза самосталних синдиката града Новог Сада и општина.

Рад председништва и Градског већа ССС града Новог Сада и општина у извештајном периоду карактерише тежња за стварањем јаке, ефикасне и функционалне организације са прецизно утврђеним надлежностима и одговорностима. У том смислу, упоредо са редовним деловањем и радом, најзначајније активности су:

- **Доношење Статута** ССС града Новог Сада и општина 13. фебруара 2003. године, у циљу постизања већег јединства, ефикасности, оперативности и рационалнијег рада на заштити материјално-социјалног положаја целокупног чланства;
- Оснивање **Фонда солидарности за привремено незапослене раднике и Штрајкачког фонда солидарности**, са циљем да се обезбеди материјална помоћ запосленима који остану без посла и материјалне накнаде учесницима у штрајку за време његовог трајања;
- Конституисање **Социјално-економског савета** на нивоу града Новог Сада;
- Оснивање **“Синдикалног пулса”**, листа Градског већа ССС града Новог Сада и општина који је допринео бољем информисању чланства;
- **Споразум о сарадњи између регионалне привредне коморе Нови Сад и Организације ССС града Новог Сада и општина** којим се, успостављањем међусобне сарадње, штите интереси света рада;

- **Споразум о сарадњи између ОССС града Новог Сада и општина и Регионалног повереништва УГС "Независност"**, Нови Сад у складу са конвенцијама МОП-а у циљу заједничке стратегије заштите света рада у процесу транзиције;
 - **Споразум о сарадњи између ССС града Новог Сада и општина и Синдиката Брчко Дистрикта БиХ** и даље развијање међусобне сарадње;
 - **Споразум о сарадњи са финансијском корпорацијом Дендер група** из Лондона;
 - **Преговори ССС града Новог Сада и општина о финансијском пројекту владе Грчке за Балкан и југоисточну Европу**, чијом ће се реализацијом створити услови за веће запошљавање, обуку незапослених, развој предузетништва, доквалификацију и преквалификацију радне снаге нарочито жена;
 - **Протести** на којима је, у Београду, у складу са одлуком Већа ССС Србије, а у организацији Градског већа, учествовало близу 1.000 активиста; истовремено су протести одржани и у Новом Саду, у складу са Одлуком о организовању протеста на територији града Новог Сада;
 - **Активности на заштити чланства у приватизованим предузећима**, које се одвијају посредством председника градских одбора синдиката, односно Стручне службе, укључивањем Синдиката у акционарска друштва ради формирања Удружења мањинских акционара, пружање стручне помоћи како у поступку приватизације, тако и у периоду после завршене приватизације, инсистирање на доношењу посебног Закона о заштити права мањинских акционара;
 - **Посредовање у запошљавању** кроз формирање сопствене базе података о слободним радним местима и потписивање Протокола о пословно техничкој сарадњи са Агенцијом за запошљавање ДОО "СИТТЕР";
 - **Формирање Секције жена** са циљем да се побољша материјално-социјални и правни положај жена;
 - **Формирање Секције младих** у циљу заштите њиховог положаја и синдикалног организовања младих;
 - **Рад на реформи у синдикатима и ССС Србије** и утврђивању прецизне поделе надлежности и одговорности на свим нивоима, започет формирањем радне групе за спровођење реформи и израдом материјала "Предлог правца на спровођењу реформе у ССС Војводине" и "Оквирни предлог могуће трансформације ССС Србије"; предвиђене реформе подразумевају укрупњавање гранских и територијалних облика организовања по принципу сродности, односно регионализације;
 - **Редовна додела Првомајских награда**;
 - **Посета** делегације из Лувена, Белгија и посета делегације Градског већа Лувену;
 - **Потписивање споразума о оснивању, деловању и начину рада Социјално-економског савета** на територији града Новог Сада и почетак његовог рада у октобру 2005. године;
 - **Покретање иницијативе**, чије је упориште у новом Закону о раду, за оснивање **Савета запослених** у предузећима са већинским приватним власништвом, односно у предузећима у којима запослени нису синдикално организовани;
 - **Активности на повећању броја чланова ССС града Новог Сада** и општина и штампање пропагандног материјала "Зашто је важно бити члан синдиката";
 - **Активности на формирању Одбора за заштиту на раду** у предузећима;
 - **Успешно окончање акције прикупљања помоћи** угроженом српском и неалбанском становништву на Косову и Метохији и прикупљања хуманитарне помоћи становништву поплавлених подручја средњег Баната;
 - **Одржани су спортски сусрети Синдиката Новог Сада и Повјереништва Подгорице**;
 - **Синдикално чланство редовно је информисано** кроз лист "Синдикални пулс", путем конференција за новинаре, саопштења за јавност, писаних и личних контаката, посредством емисија на РТВ "Панонија", итд;
 - **Путем семинара и презентација на актуелне теме** и уз стручне предаваче, обављана је непрекидна **едукација синдикалног чланства**;
 - **Припрема за изборе у Синдикатима и ССС града Новог Сада** и општина;
 - **Потписивање Протокола о сарадњи ССС града Новог Сада и општина са Жупанијском унијом синдиката С.Н.С.Л.Р. "Fratia"** из Клуж Напоке, Румунија.
- 2. Показатељи социјално-економског стања** од значаја за запослене и рад Синдиката редовно су праћени, нарочито показатељи кретања незапослености у општини, социјално економски положај пензионера, спровођење процеса приватизације и заштита права малих акционара, зараде и потрошачка корпа и у оквиру тога синдикална потрошачка корпа, индекси цена на мало и трошкови живота.
- 3. Активност Фонда солидарности за превенцију радне инвалидности и рекреативни одмор радника** који броји 63 чланице и који је у извештајном периоду био организатор рекреативног одмора и опоравка за укупно 1.304 радника.
- 4. Активност Фонда за солидарну стамбену изградњу** у чијем је раду Градско веће редовно учествовало са циљем да се обезбеди континуитет у солидарној стамбеној изградњи.
- 5. Усвојен је Предлог могуће систематизације радних места у Стручној служби** којим је предвиђена секторска организација рада Службе, која ће бити реализована по фазама, у складу са потребама и могућностима.

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА ГРАДА НИША

У протеклом извештајном периоду одржано је 19 седница Градског већа Савеза самосталних синдиката као највишег органа Савеза, 60 седница Председништва Градског већа.

Организациона структура Савеза у протеклом извештајном периоду се мењала. Један број синди-

калних организација се, пре свега због поступка приватизације, али и из других разлога гасио, један број синдикалних организација, који је једно време био замрзао своју активност, се активирао, а имамо и примере новоформираних синдикалних организација. Дошло је до осипања чланства, али је напорним радом синдикалних активиста (председника градских одбора, стручне службе) тај тренд заустављен и имамо податак да је у Савезу самосталних синдиката Ниша регистровано 436 синдикалних организација са преко 50.000 чланова.

У оквиру Савеза функционисало је 14 градских одбора Самосталних синдиката, док три градска одбора, која су била предвиђена Одлуком, нису успела да се конституишу и да се активирају.

Савез самосталних синдиката Ниша је основу своје активности заснивао на укупно бољим социјално-економским условима живота запослених, реактивирању функционисања појединих предузећа и стварању услова за што боље и ефикасније функционисање привредних предузећа, јавних и јавно-комуналних предузећа и установа у граду. То је било статутарно и програмско опредељење Савеза самосталних синдиката Ниша као ванстраначке и интересне организације.

Градско веће и Председништво, као и сви градски одбори самосталних синдиката у саставу Савеза су у највећем делу усмеравали своје активности на континуираном праћењу, разматрању актуелних економских ситуација и покретању иницијативе за њихово разрешавање и побољшање.

На скоро свим седницама Градског већа и Председништва било је закључивано и упозоравано да је **материјални и социјални положај запослених** изузетно угрожен, да се број младих који су без посла повећава, да је положај пензионера све угроженији, да се приватизација не одвија у жељеном правцу него је склоп разних манипулација моћника и као таква је погубна за раднике, јер их у већини случајева оставља без посла и зараде.

Градско веће и Председништво су настојали да прате ток **процеса приватизације** и примену ових закона у пракси. У том свом настојању Градско веће и Председништво је у више наврата сагледавало поступак приватизације у Граду и констатовало да су последице приватизације вишеструко негативне. Пре свега, било је драстичних примера непоштовања купопродајних уговора, социјалног програма, до изузетно лошег односа према синдикату и проблема неисплаћених зарада, проблема неповезаног стажа, шиканирања синдикалних представника и многих других питања везаних за рад и радне односе. Из тих и таквих разлога Градско веће је у неколико наврата захтевало и подносило иницијативу о преиспитивању приватизационог поступка.

Процесом приватизације у Нишу обухваћено је око 40 предузећа, и то четири поступка приватизације су обављена путем тендера, а остала предузећа су приватизована аукцијским моделом приватизације. Приватизација, сем часних изузетака, није дала очекиване резултате, посебно имајући у виду да приватизацију у већини предузећа нису пратиле адекватне припреме у смислу инвестиционих програма, социјалних програма, квалитетних колективних уговора: да руководства

знатном броју предузећа, како би сачувала своје позиције су поступак приватизације пролонгирала, некад и по цену стечаја и обезвређивања фирме. У не малом броју предузећа нови власници се понашају супротно закону, не поштујући ни минимум радничких права и остављајући их без посла и зарада на улици. Обећања Владе да ће исправити све уочене неправде у већ извршеној приватизацији се не спроводе, још више усправљу процес приватизације што као последицу има неповређе страних инвеститора да улажу у нашу привреду. То се посебно одражава на предузећа која очекују приватизацију (ЕИ, МИН, «Јастребац», «Вулкан»), јер су то предузећа која су у процесу реструктурирања и са независном ситуацијом.

Свеукупна изузетно тешка ситуација и незавидан положај запослених утицали су и на највише органе Савеза самосталних синдиката Србије да обједињујући иницијативе са терена почне да спроводи организационе активности око одржавања **протеста** којим би се упозорила власт у Републици, али и на нивоу локалних самоуправа, на изузетно тешко стање и да је неопходно то стање што пре побољшати и мењати. Протести су пре свега отпочели у синдикалним организацијама предузећа и установа и пренели се на више облике и узимали све више маха.

Савез самосталних синдиката Ниша се одазивао на све штрајкове и протесте које је организовао Савез самосталних синдиката Србије (2003. и 2004). Анализом ових протеста констатовано је да је Савез самосталних синдиката Ниша један од најорганизованијих и по броју учесника најмасовнији у оквиру Савеза самосталних синдиката Србије.

На протестима у Београду учествовало је преко 1.000 чланова Самосталног синдиката Ниша, док је на Протесту у Нишу учествовало преко 7.000 чланова Савеза самосталних синдиката Ниша и околних општина. То указује да је исказана веома добра синхронизованост у спровођењу активности, одлична организованост и велика солидарност у заједничким акцијама.

Имајући у виду да је на нивоу локалне самоуправе профункционисао **Социјално-економски савет**, да су у радна тела Социјално-економског савета изабрани представници Савеза самосталних синдиката Града, представници Савеза самосталних синдиката су настојали да од самог почетка функционисања Социјално-економског савета на дневни ред овог тела ставе најактуелнија питања од интереса за запослене. На жалост и поред чињенице да је Савез самосталних синдиката Ниша преко својих представника активно покушавао да иницира разрешење најважнијих питања, резултати рада Социјално-економског савета су минорни.

Настојало се кроз цео претходни период да се створи јака, ефикасна и функционална организација Самосталног синдиката, са прецизно и јасно утврђеним надлежностима и одговорностима. У том циљу Градско веће и Председништво захтевали су од виших органа Савеза самосталних синдиката Србије да се изврше корените **реформе** у Савезу и синдикатима како би се улога, метод и садржај рада Савеза самосталних синдиката Ниша што пре прилагодили условима у којима функционише и у којима ће функционисати.

Материјал за расправу о правцима даљих реформи у синдикатима и Савезу самосталних синдиката Србије «Преживети стоту» прихваћен је само као солидна основа за почетак реформи Савеза самосталних синдиката Србије, уз општу констатацију да се већ касни и да треба убрзати активности по питању реформе. Међутим, активност на значајној реформи нас тек очекује.

Треба напоменути да је у циљу свеобухватних реформи у Савезу била покренута и иницијатива за одржавање Ванредног конгреса.

Градско веће је настојало да у функцији што ефикаснијег деловања сагледа све аспекте функционисања, па је користило разне видове деловања како би своје место и улогу адекватно остваривало. То се, пре свега, односи на редовно **одржавање сарадње** са Градским организацијама Савеза самосталних синдиката Београда, Новог Сада, Крагујевца, Бања луке, Подгорице, дистрикта Брчког, са којима су одржавани контакти, размењивана искуства. Одржавани су сусрети градова и организовани разни стручни семинари, округли столови и друге врсте радних и организационих састанака.

У протеклом периоду Градско веће Савеза самосталних синдиката Ниша је било **домаћин синдикалних делегација** Холандије и Сирије, са којима су такође размењена искуства о методу и садржају деловања.

Савез самосталних синдиката Ниша је обогатио облике свог деловања тако што је на иницијативу Савеза самосталних синдиката Србије током 2004. године основао **Секцију младих**. 5.марта 2004. године одржана је Оснивачка седница Секције младих као један од начина синдикалног деловања, односно заштите материјално-социјалног положаја младих, али уједно и оспособљавање кадрова за синдикалну активност. То се, пре свега односи на област својинске трансформације, реорганизацију предузећа, колективно преговарање, што значи да се односи на свеукупну транзицију друштва и државе.

Такође, 19.маја 2004. године Конститутивном седницом основана је **Секција жена** Градског већа Савеза самосталних синдиката Ниша.

Рад Секције жена као облика деловања карактерише тежња за побољшањем материјалног и социјалног положаја жене, односно статуса и правног положаја жене у процесу транзиције.

Значајну активност Градско веће Савеза самосталних синдиката Ниша и градски одбори самосталних синдиката су посвећивали **едукацији** синдикалних активиста, тако да су за председнике синдикалних организација и представнике стручних служби у предузећима и установама организовани семинари.

Градско веће и Председништво Савеза самосталних синдиката Ниша су током протеклог извештајног периода успевали да се баве, осим напред наведеним активностима, и другим питањима, која су такође захтевала много ангажовања, труда и организационих способности, да се на квалитетан начин спроведу.

Рад Службе радно-правне заштите и пружање бесплатне правне помоћи и заштита права запослених једна је од значајнијих активности Савеза самосталних синдиката Ниша. Рад Службе радно-правне

заштите карактерише велики број обраћања запослених – чланова Самосталног синдиката, који су тражили радно-правну заштиту. Посебно треба истаћи групу обраћања.

Рад **Стручне службе** у протеклом извештајном периоду био је непрестано прилагођаван методу и садржају рада Градског већа, Председништва, градских одбора самосталних синдиката, њихових органа и радних тела и синдикалних организација. Служба је у протеклом извештајном периоду у многама технички осавременењена, чиме је постигнут ефикаснији рад.

Обављајући стручно, одговорно и ефикасно послове и радне задатке који су пред њу постављани, Служба је дала значајан допринос у функцији сервиса за потребе функционисања Савеза самосталних синдиката Ниша.

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА КРАГУЈЕВЦА

Извештај садржи најзначајнија питања којима су се Веће и Председништво бавили у овом периоду, конкретна залагања, степен реализације и резултате рада.

У извештајном периоду одржано је 14 седница Већа Савеза самосталних синдиката Крагујевца и 27 седница Председништва.

Активности Већа и његових органа биле су усмерене на заштиту запослених и остваривање њихових материјалних и социјалних интереса, изградњу система колективних уговора и праћење њихове примене, разматрање утицаја мера економске политике на материјални и социјални положај запослених, заштиту права радника кроз пружање правне и стручне помоћи, даљу изградњу и унапређење организованости синдиката и Савеза синдиката и оспособљавање синдикалних активиста, спровођење процеса приватизације уз опредељење за синдикални модел својинске трансформације.

1. Организовање Савеза самосталних синдиката Крагујевца

У Савезу самосталних синдиката Крагујевца организовано је око 35.000 чланова у 172 синдикалне организације, две јединствене синдикалне организације и 10 синдиката.

Промене у организовању имале су за циљ ефикасније деловање организације, превентивно, али и деловање упоредо са променама у економској и социјалној сфери, уз услов да је организација јединствена и једноставна. Пружена је помоћ синдикалним организацијама, како техничке природе (приликом регистрације синдикалних организација, отварања жиро рачуна и слично), тако и у изради синдикалних докумената и превазилажењу кадровских и других проблема појединих синдикалних организација. Прецизном евиденцијом чланства доказана је репрезентативност Савеза самосталних синдиката Крагујевца као јединог репрезентативног синдиката и тиме обезбеђено учешће у раду Социјално-економског савета у Крагујевцу. Веће се залагало и за поштовање финансијске дисциплине и редовне уплате, Статутом регулисане, обавезне чланарине.

2. Остваривање материјалних и социјалних интереса и заштита запослених

У циљу остваривања заштите свог чланства, Веће је сарађивало са органима локалне власти, институцијама, пословодним руководством и руководством у синдикалним организацијама. Своје активности усмерило је на залагања за промене које отварају перспективу зарадама, стандарду и запошљавању и заснивају се на међународним нормама и стандардима, што је била тема готово свих седница Већа, предмет преговора са социјалним партнерима и разговора у синдикалним организацијама.

ССС Крагујевца активно је учествовао у штрајку "За спас радништва и привреде Србије" запослених у Републици Србији, чији је резултат био пад владе Србије.

Веће је пружало непосредну помоћ у изради, доношењу и контроли примене појединачних колективних уговора.

3. Радно - правна заштита

При Већу ССС Крагујевца организована је Служба правне заштите запослених која је пружала помоћ запосленима и пред органима послодавца, али и у поступцима пред правосудним и другим државним органима. Служба је пружала како усмене тако и писмене савете и мишљења, састављала и подносила жалбе и заступала запослене пред правосудним органима у случајевима повреде права која проистичу из рада (неисплаћене зараде, непоштовање одредби колективних уговора, суспензије и дисциплински поступци, стечај, ликвидацију и сл.).

4. Друга значајна питања рада и деловања

Вођене су и друге акције које су наметнули актуелни догађаји:

- Комуникација са посланичким групама и парламентарним странкама и лобирање за подршку ставовима синдиката
- Традиционално обележавање 1. маја и организација спортских синдикалних такмичења
- Оспособљавање и едукација синдикалних активиста кроз тематске скупове у присуству председника синдикалних организација, окружних одбора синдиката, републичких одбора и Председника Савеза самосталних синдиката Србије.

5. Финансијско материјално пословање

Финансијско-материјално пословање вођено је по Правилнику о материјално финансијском пословању, имовини и фондовима Савеза синдиката и синдиката Србије, уз редовну контролу Надзорног одбора Већа. Чланарина је била углавном једини извор финансирања, расположива средства су рационално коришћена, што је резултирало позитивним пословањем у извештајном периоду.

6. Рад Стручне службе

У Служби је било запослено шест радника, а ангажована су и два адвоката за послове правне заштите. Иако кадровски и материјално ослабљена, Служба је дала значајан допринос раду Већа, ангажујући се на стручним административним и техничким пословима. Неопходно је њено кадровско и стручно јачање, као и одговарајућа техника, како би још ефикасније обављала утврђене задатке.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СТАТУТАРНОГ ОДБОРА САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

(за период април 2002 – јуни 2006. године)

Чланови Статутарног одбора Савеза самосталних синдиката Србије изабрани су на 12. конгресу Савеза самосталних синдиката Србије одржаном 18. и 19. априла 2002. године. Пошто је изабрани члан Павловић Бранислав на Конгресу био и члан Изборне комисије, Конгрес га је разрешио и уместо њега предложио да члан буде Чегар Мићо, следећи са листе по броју добијених гласова. У вези с тим, Статутарни одбор ССС Србије је одмах, приликом свог конституисања, констатовао да Чегар Мићо не може бити члан Статутарног одбора ССС Србије јер, приликом гласања, није добио потребну већину гласова. На тај начин Статутарни одбор ССС Србије је чинило осам изабраних чланова па је од Већа ССС Србије затражио да изврши избор још једног члана, што није учињено.

Статутарни одбор ССС Србије одржао је укупно 25 седница. Сви чланови су активно учествовали у његовом раду, а све одлуке донешене су једногласно.

У протеклом четворогодишњем периоду било је 78 обраћања Статутарном одбору од стране појединих чланова синдиката, одбора синдикалних организација, самосталних синдиката, као и Већа ССС општина, Већа ССС градова и Већа ССС за више општина.

Од Статутарног одбора захтевано је тумачење Статута и оцена статутарности појединих одлука везаних за примену изборних принципа, сукоб интереса, угрожавање појединачних права члана синдиката, усаглашености Статута синдиката и Статута градова са Статутом ССС Србије, примене одредби Статута ССС Србије о чланарини и др.

Сва обраћања Статутарни одбор је разматрао и у вези с њима давао је мишљења, тумачења и доносио одлуке које је достављао подносиоцима захтева, као и надлежним органима синдиката и ССС Србије.

Посебно је указивао Већу ССС Србије на уочене појаве и проблеме и предлагао мере за њихово превазилажење. Свесни својих овлашћења и обавеза да се приступи неопходним реформама у ССС Србије, сходно члану 17. Статута, Статутарни одбор је предложио шездесетак измена и допуна Статута ССС Србије.

Због недостатка кворума за одржавање другог дела Конгреса и зато што је одржана проширена седница Већа ССС Србије уместо Конгреса (27. јуна 2002), донета је Одлука да се на првој наредној седници Већа ССС Србије разматрају и усвоје измене и допуне Статута ССС Србије, који је сачинио Статутарни одбор ССС Србије. На жалост, Веће ССС Србије није у разматрало наведени предлог Статутарног одбора и уопште нису вршене неопходне статутарне измене.

Статутарни одбор је захтевао од свих синдиката из ССС градова да доставе своје статуте како би утврдио њихову усклађеност са Статутом ССС Србије и установио да од достављених статута готово ни један није усаглашен са чланом 65. Статута ССС Србије, односно није у предвиђеном року усаглашен са Статутом

ССС Србије. Отуда је са овим упознао Веће ССС Србије и захтевао да исто предузме одговарајуће мере, али ови захтеви такође нису уважени, тако да се овај проблем још више заоштрио после најновијих избора и одржавања Конгреса појединих синдиката.

Игнорисање иницијатива Статутарног одбора за неопходне измене и усаглашавање Статута ССС Србије, чији је основни циљ био обезбеђење финансијске дисциплине и стабилности Савеза, само је продубило финансијске проблеме што је довело до нарастања губитака, блокаде рачуна, паралисања рада Стручне службе, штрајка запослених у Већу ССС Србије, формирања нових радних заједница у појединим синдикатима итд.

Статутарни одбор је, полазећи од Одлуке 12. Конгреса ССС Србије, посебно указивао на потребу измена Статута ССС Србије у делу који се односи на чланарину, како би се прецизирале и у Статут унеле пропорције расподеле (члан 62. Статута ССС Србије).

Свесни своје надлежности, а полазећи од алармантног стања у ССС Србије и немогућности рада Статутарног одбора због финансијских проблема, чланови Статутарног одбора упутили су писмо 11. септембра 2003. године председнику ССС Србије којим упозоравају на уочене појаве, захтевајући да се хитно, у складу са чланом 15. Статута ССС Србије, сазове седница Већа ССС Србије у року од 30 дана на којој би се сагледали узроци све тежег стања у ССС Србији и утврдиле мере за његово превазилажење истог (Санциони програм), као и утврдиле конкретне одговорности.

Међутим, како предлози, мишљења и сугестије Статутарног одбора нису разматрани и како су дезавуисани захтеви садржани у писменом обраћању Већу ССС Србије, сви чланови Статутарног одбора су 22. октобра 2003. године поднели неопозиву оставку.

О овим оставкама Веће ССС Србије се изјаснило тек 12. маја 2004. године, када је донело Одлуку да не прихвата оставке, захтевајући да Статутарни одбор настави обављање своје функције у истом саставу. Од тада па до подношења овог Извештаја Статутарни одбор одржао је, уз велике проблеме окупљања због финансијских тешкоћа, још четири седнице. Свесни значаја 13. конгреса ССС Србије и неопходних реформи које треба извршити на њему изменама и допунама Статута ССС Србије, Статутарни одбор је разматрао радне верзије Измене и допуне Статута које су сачињене у Већу ССС Србије и оценио да дати предлози не обезбеђују потребне реформе, па је затражио од Већа ССС Србије и самосталних синдиката да постигну договор о минимуму неопходних реформи и изразио спремност да договорено дефинише у форми предлога измена и допуна Статута ССС Србије за разматрање и усвајање на 13. конгресу ССС Србије.

Статутарни одбор ССС Србије

ИЗВЕШТАЈ НАДЗОРНОГ ОДБОРА О РАДУ ВЕЋА САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ ИЗМЕЂУ 12. И 13. КОНГРЕСА САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

У периоду између 12. и 13. конгреса Савеза самосталних синдиката Србије, Надзорни одбор је одржао 13. седница на којима је разматрао пословање Већа Савеза самосталних синдиката Србије и Основне организације Већа Савеза самосталних синдиката Србије.

У поменутом периоду извршене су и контроле пословања већа Савеза самосталних синдиката Србије на територији, о чему је састављен посебан извештај који је достављен органима Савеза самосталних синдиката Србије на даљњу надлежност.

У складу са задацима утврђеним Статутом Савеза самосталних синдиката Србије, Надзорни одбор је вршио општи надзор и контролу над применом Правилника о финансирању и финансијско-материјалном пословању Савеза самосталних синдиката Србије. Приликом контроле вршен је увид у расподелу средстава и оцењивана ваљаност донетих одлука и оправданост трошења средстава.

Надзорни одбор је вршио редован преглед периодичних обрачуна и завршних рачуна и контролисао њихову правилност у односу на законске прописе. Надзорни одбор је расправљао и о обавезном попису средстава и имовине Већа Савеза самосталних синдиката Србије који су сачињавани периодично, у складу са Законом о књиговодству и обавези вршења пописа пре састављања годишњих обрачуна – биланса, као и о ванредним пописима који су сачињавани у циљу сагледавања имовине и средстава којима располаже Савез самосталних синдиката Србије.

Везано за контролу правилности и уредности плаћања чланарине, Надзорни одбор је утврдио да је дошло до непоштовања одредаба Правилника о материјално-финансијском пословању, у оном делу који одређује висину обавезе уплате средстава, односно расподелу чланарине од стране нижих органа вишим органима, па је предложио Већу и органима Већа Савеза самосталних синдиката Србије предузимање одговарајућих мера.

О свим извршеним контролама и надзору, Надзорни одбор је сачињавао записнике, извештаје и предлагао одређене мере. Утврђено је, да је укупно материјално-финансијско пословања Већа Савеза самосталних синдиката Србије у протеклом периоду вођено у складу са законом, интерним нормативним актима и правилницима, изузев обавеза уплата чланарине, што је потврдио и у својим извештајима.

Поред Надзорног одбора, надзор над пословањем Већа Савеза самосталних синдиката Србије, вршили су и надлежни органи задужени за финансијску контролу: полиција буџета Републике Србије, финансијска полиција Републике Србије, Одељење за сузбијање привредног криминала Министарства унутрашњих послова Републике Србије, Управа јавних прихода и инспекција Министарства енергетике Републике Србије. Надлежни државни органи прегледом документације и пословања, нису нашли неправилности. Наведеним инспекцијским контролама утврђено је, да је пословање Већа Савеза самосталних синдиката Србије вођено у складу са законом, пратећим прописима и интерним актима.

На основу члана ____ Статута Савеза самосталних синдиката Србије, а у циљу остваривања заједничких интереса због којих су се самостални синдикати Србије удружили у Савез самосталних синдиката Србије, Тринаести конгрес Савеза самосталних синдиката Србије д о н о с и:

ПРОГРАМ

САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

ЗА МАНДАТНИ ПЕРИОД 2006 – 2010. ГОДИНЕ

Сложени економски и социјални услови у којима Савез самосталних синдиката Србије (у даљем тексту: Савез) делује:

- недограђеност институција правне државе и неефикасност правног система у заштити појединачних и колективних права и интереса запослених,
- смањење права радника у условима усклађивања законодавства са законодавством Европске уније и политиком међународних финансијских организација и **доношење закона непримерених условима у нашој земљи,**
- врло брзо окончање приватизације и конфликти интереса нових власника - послодавца са синдикатима у предузећима,
- транзициона криза, огроман број незапослених и пад стандарда,
- пад заинтересованости радника за чланство у синдикату услед оптерећености сопственим егзистенцијалним проблемима,

успостављају да се Програмом утврђују само оквирна питања која су најзначајнија за остваривање права и интереса запослених - чланова самосталних синдиката. У времену које следи програмски циљеви и задаци ће се допуњавати у зависности од актуелности, важности и потребе да се најефикасније одговори на проблеме и разрешење одређених питања.

Основни програмски задатак Савеза је био, јесте и остаће заштита и побољшање социјално-економског положаја запослених. Стварање услова за побољшање радних и животних услова запослених, за сигурне и здраве радне услове и животну околину, јесу неопходни циљеви које ће Савез својим деловањем на свим нивоима своје организованости и организованости својих чланица покушати да достигне. Својом активном политиком Савез ће настојати да циљеви и задаци постану заједнички циљеви државе, послодавца и синдиката. При томе ће се употребити сва расположива, легална и легитимна средства која гарантују устав и ратификоване међународне конвенције. Своје програмске циљеве и задатке Савез може у потпуности остварити једино у условима када функционишу све институције и механизми демократске, правне и социјалне државе. Зато ће се Савез залагати за такву државу и такве њене институције.

Имајући у виду чињеницу да су даље реформе неминовне за укључивање у светске и европске инте-

грације, прихватајући спровођење и окончање приватизације као нужан процес ка изградњи ефикасне привреде, а полазећи од улоге синдиката у овим процесима, у конкретизацији и остваривању програмских интереса и циљева активности Савеза ће у основи бити концентрисане на следећа кључна питања:

1. УНАПРЕЂИВАЊЕ РАВНОПРАВНОГ И ЕФИКАСНОГ СОЦИЈАЛНОГ ДИЈАЛОГА

Социјални дијалог, кроз уважавање мишљења свих социјалних партнера, један је од основних постулата демократије Европске уније. С обзиром на тежњу да период до уласка у европске интеграције буде што краћи, основни начин деловања Савеза биће усмерен на социјални дијалог, како са државом и њеним органима, тако и са послодавцима и њиховим удружењима.

Полазећи од значаја социјалног дијалога, посебно у условима транзиције, све је израженија потреба за успостављањем дијалога између различитих интересних група. Неспорно је да реалан дијалог равноправних социјалних партнера, на свим нивоима, може да помогне у садашњој критичној тачки транзиције нашег друштва. Неефикасност функционисања социјалног дијалога у Србији је резултат опортуног понашања владајућих структура према **социјалним партнерима, посебно према синдикатима**, маргинализовања представника Привредне коморе и недостатка кредититета Уније послодавца.

Стога ће се Савез самосталних синдиката Србије ангажовати на:

- унапређивању рада Социјално-економског савета Републике Србије, на образовању и интензивирању рада Покрајинског и локалних социјално - економских савета у свим градовима и општинама на подручју Србије;
- успостављању равноправног и активног партнерског односа у уређивању закона и прописа из сфере радних односа, социјалног осигурања, услова рада, транзиције и приватизације, политике цена и зарада и мера социјалног програма, уз инсистирање да се закони и други прописи битни за радни, социјални и материјални положај запослених не могу донети без консензуса свих социјалних партнера;

- јачање преговарачке снаге синдиката, уз истовремено уважавање синдикалног плурализма, који омогућава равноправни статус свим репрезентативним синдикатима уз заједничко организовање и деловање на битним питањима заштите радних и синдикалних права;
- развоју социјалног дијалога у предузећима и установама, као једног од кључних елемената усаглашавања и регулисања интереса између света рада и капитала:
 - непосредним учешћем, односно посредовањем у остваривању социјалног дијалога, кроз уважавање легитимних интереса и позиција свих учесника,
 - обуком синдикалних активиста да буду равноправни и компетентни партнери у дијалогу у погледу предмета преговора, као и способности вођења дијалога о свим питањима,
 - успостављањем и развијањем коректне и квалитетне комуникације на линији послодавац-синдикат у циљу спречавања конфликтних ситуација, потпуније спознаје проблема и убеђивања у оправданост захтева, планова и предузетих мера.

У стању руиниране економије и осиромашеног друштва, социјални дијалог је најбољи начин да земља изађе из зоне високог социјалног и политичког ризика и коначно крене путем који води ка демократији и просперитету.

2. ДЕЛОВАЊЕ ПРЕМА НОСИОЦИМА ЕКОНОМСКЕ И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

Даље спровођење транзиционог процеса, укључивање у европске интеграције и глобализација догађају се независно од наших жеља или сагласности. Од тих тенденција Савез не жели да бежи, већ прихвата изазов на тај начин што тим процесима жели да управља и да буде активан партнер држави у конципирању политике која ће обезбедити одговарајуће мере социјалне сигурности.

Савез ће се активно укључивати у поступке доношења и измена законских прописа који утичу на материјални и социјални положај запослених. С тим у вези захтеваће се:

- покретање иницијатива за промену постојећих и доношење нових закона и подзаконских аката који утичу на материјално - социјални положај запослених, уз обавезне претходне мериторне расправе на трипаритетним органима;
- стварање економског амбијента и услова привређивања који омогућавају повећање производње и платежно способне тражње, веће запошљавање и пораст реалног стандарда запослених, обезбеђивање здравих и безбедних услова рада и еколошки здраве природне средине;
- измене Закона о штрајку, посебно у вези са утврђивањем минимума процеса рада у одређеним делатностима који у суштини и забрањују штрајк као једно од основних синдикалних права;

- од надлежних органа да предузму одговарајуће мере у циљу омогућавања сарадње између инспекције рада, послодаваца, запослених и синдикалних организација, а посебно ће се захтевати формирање одбора за заштиту, или сличних органа, као и успостављање мешовитих комисија;
- правно уређење државе и ефикасност судства. У сврху растерећења судова од радних спорова и боље заштите радничких права захтеваће се успостављање специјализованих судова рада и поштравање санкција за неизвршавање правоснажних судских пресуда у радним споровима;
- решавање проблема незапослености, кроз доношење и реализацију реалне националне стратегије запошљавања, кроз активне мере политике запошљавања и социјалног збрињавања радника који су у транзиционим процесима остали без посла;
- спровођење усвојене стратегије за смањење сиромаштва у Републици, која је оријентисана на отклањање узрока и кључних облика сиромаштва, спречавање новог сиромаштва и социјалног раслојавања;
- даље реформе система социјалне заштите кроз унапређење система и потпунију заштиту и положај корисника и ефикасно задовољавање потреба уз утврђивање нивоа социјалне заштите чланства и грађана;
- реформа система здравствене заштите ради стварања финансијски и институционално одрживог система који ће побољшати квалитет здравствене заштите. Захтеваће се да реформа система и рационализација броја запослених у систему здравствене заштите буде праћена адекватним социјалним програмом;
- доношење законских оквира којима ће се обезбедити већа заштита права мањинских акционара, као и законско регулисање питања формирања савета запослених и учешћа запослених у управљању предузећем.

3. РАДНО-ПРАВНА ЗАШТИТА

Даље пружање стручне помоћи члановима синдиката у остваривању и заштити права из области радних односа и по основу рада је приоритетни задатак Савеза у наредном периоду.

Између формалне регулативе и стварног остваривања утврђених права, централна активност Савеза самосталних синдиката Србије биће усмерена на примену Закона о раду и закључених колективних уговора. Да би Савез остварио ову активност, у наредном периоду ће:

- ефикасно одговорити на све најављене измене Закона о раду које буду ишле ка дерогирању права запослених;
- стручно оспособљавати синдикалне активисте за примену **законске регулативе** и ради преговарања и закључивања колективних уговора;

- основати службе правне помоћи које ће пружати стручну помоћ члановима синдиката да остваре своје интересе и права из радног односа и које ће пружити помоћ гранским синдикатима да преговарају с послодавацима и закључе посебне колективне уговоре;
- предузети мере за јачање инспекцијских служби и остварити чвршћу сарадњу са инспекцијом рада на свим нивоима организовања;
- предузети мере и потребне активности да се питање заштите синдикалних активиста код послодаваца регулише колективним уговорима или законом у складу са међународним конвенцијама;
- подстицати мирно решавање колективних спорова, уз учешће свих социјалних партнера и путем Републичке агенције за мирно решавање радних спорова.

4. РАЗВИЈАЊЕ СИСТЕМА КОЛЕКТИВНИХ УГОВОРА

Савез самосталних синдиката Србије ће наставити да се ангажује на успостављању демократског модела колективног преговарања.

Један од најважнијих задатака Савеза у предстојећем периоду је закључивање Општег колективног уговора и инсистирање на стварању предуслова и закључивању гранских колективних уговора, као једног од кључних питања за будућност Савеза и заштиту чланства. У том циљу Савез и грански синдикати ће израдити преговарачку платформу о битним питањима колективног преговарања за закључивање колективних уговора на свим нивоима. Стратешки циљеви ће бити усмерени ка решењима којима се обезбеђује побољшање материјалног положаја запослених, побољшање услова рада, сигурност запослења, збрињавање вишкова запослених, синдикална заштита и др.

На основу оцене да је колективни уговор незаменљиви инструмент уређивања међусобних односа света рада и света капитала, активности Савеза биће усмерене на:

- проналажење одговарајућег начина комуникарања и притисака на послодавце и њихова удружења ради постизања договора око закључивања Општег колективног уговора;
- иницијативе за измене Закона како би Општи - "Национални" колективни уговор имао проширено дејство;
- израду преговарачке платформе за закључивање колективних уговора;
- праћење доследне примене колективних уговора на свим нивоима;
- на захтев гранских синдиката помоћ у преговорима за закључивање гранских колективних уговора,
- помоћ у преговорима за закључивање посебних колективних уговора за локалне самоуправе, на захтев већа Савеза самосталних синдиката општина – више општина – града;
- превенцију и учешће у решавању колективних радних спорова – посредовањем и учешћем у раду арбитражних тела за превенцију и решавање конфликта.

5. ПРИВАТИЗАЦИЈА

Савез самосталних синдиката Србије ће се залагати за завршетак процеса приватизације уз обавезно имплементирање и поштовање свеобухватаних социјалних програма.

У односу на приватизацију јавних предузећа у државном или већинском државном власништву захтеваће се претходно дефинисање циљева и приоритета у националним програмима и у односу на њих избор метода приватизације, уз обавезно претходно спроведену јавну расправу, у чему синдикат мора активно да учествује, како би се заштитила права радника у тим предузећима.

Савез ће захтевати да се приватизациони приходи првенствено користе у покретање производње, развој малих и средњих предузећа, а све у циљу отварања нових радних места.

У даљем спровођењу процеса приватизације Савез ће наставити своје досадашње активности:

- оспособљавањем синдикалних активиста за учешће у поступку приватизације предузећа која још нису приватизована, с циљем да се кроз социјални програм регулише што већа заштита права запослених;
- инсистирање на реализацији захтева да се приликом приватизације предузећа идентификују објекти друштвеног стандарда грађени средствима друштвене потрошње, као и објекти грађени из средстава синдикалне чланарине и да се створе услови за њихово изузимање из имовине предузећа и преношење у власништво синдикалне организације односно синдиката или савеза синдиката,
- даљим развијањем успостављене сарадње са Министарством за привреду, Агенцијом за приватизацију и Акцијским фондом у циљу предупређивања и решавања проблема у току спровођења и контроле процеса приватизације,
- пружањем помоћи синдикалним организацијама ради утврђивања и унапређења постојеће позиције синдиката у приватизованим предузећима: остваривање дијалога на релацији синдикат – већински власник, поштовање колективних уговора и других општих аката у предузећима,
- праћење реализације купопродајних уговора и предузимање мера и активности ради поштовања преузетих обавеза од стране послодаваца према запосленима.

С обзиром на то да се у току мандатног периода очекује окончање поступка приватизације и након тога у року од две године поступак поделе бесплатних акција из Приватизационог регистара, Савез ће предузети све неопходне активности у циљу задовољења начела равноправности и правичности, како би сва лица која нису остварила право на бесплатне акције то право остварила. Стога ће Савез, пре свега преко Социјално - економског савета Србије, али и применом других метода, утицати на доношење прописа којима Влада треба да регулише начин расподеле и стицања бесплатних акција из Приватизационог регистара. Такође, Савез ће предузети све неопходне мере како би се чланство на време информисало о начину и тренутку отпочињања уписа бесплатних акција.

6. СОЦИЈАЛНИ СТАНДАРД И НЕЗАПОСЛЕНОСТ

У условима пада стандарда, велике стопе незапослености, очекиваних технолошких вишкова у поступку преостале приватизације, новог броја незапослених који ће се јавити услед стечаја и ликвидације појединих предузећа, великог дела популације која живи на рубу сиромаштва, пред Савез се ставља задатак да својим активним деловањем утиче на подизање нивоа запослености и реалног стандарда својих чланова, запослених, пензионера и осталих грађана.

Савез ће се залагати да отпремнине не буду искључиви начин решавања вишка радника, већ да се изнађу решења којима ће се осигурати наставак рада и дугорочнија социјална сигурност радника: нови производни програми, доквалификације, преквалификације, заснивање радног односа код другог послодавца, увођење допунских делатности за ангажовање радника и кредити који ће омогућити развој малих и средњих предузећа.

У циљу што лакше запошљавања социјално угрожених категорија Савез ће подстицати:

- коришћење погодности које су уведене за послодавце у погледу запошљавања незапослених лица;
- додатно ослобађање од пореских обавеза приликом инвестиционих улагања у нова запошљавања и стручна оспособљавања;
- програме самозапошљавања кроз једнократне исплате новчаних накнада и коришћење микрокредита.

Савезу и синдикатима су често потребни подаци и процене које држава нема или нису прилагођени синдикалном раду. Зато ће се на нивоу Савеза развијати одређени облици развојно-истраживачког рада за потребе Савеза и синдиката, пратиће се кретање цена робе и услуга, трошкова живота, вредности потрошачке корпе и зарада и на основу њиховог утицаја на стандард запослених предлагати конкретне мере. Савез ће се борити за враћање достојанства рада, да се радник не третира искључиво као трошак, већ као темељна стратегијска вредност и најрентабилнија инвестиција у развој предузећа.

Наставиће се сарадња са Националном службом за запошљавање у циљу размене информација о стању и проблемима запослености у Србији, као и ради померања запослења са неформалног на формални сектор, што ће утицати на смањење броја запослених у "сивој зони".

Савез ће се на свим нивоима своје организованости залагати да државни органи, органи локалне самоуправе, као и послодавци и њихова удружења предузимају мере које ће свима омогућити једнаке могућности и услове за рад, запошљавање и лични развој, посебно једнаке могућности за школовање и напредовање на послу.

7. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПРОТЕСТА И ШТРАЈКОВА

Уколико извршна власт и послодавци не буду желели социјално партнерство и не желе да снесу одговорност за укупност мера које ће предложити и спроводити, морају бити свесни да изостанак дијалога значи могућност предузимања других метода синдикалног деловања.

Савез самосталних синдиката Србије ће преузети неопходне активности:

- на изради стратегија за организовање протеста и штрајкова;
- на одговорном процењивању, планирању, организовању и вођењу протеста и штрајкова, који ће да изразе солидарност, јединство и снагу Савеза самосталних синдиката Србије и гранских синдиката;
- на **коришћењу** штрајкачких фондова и других извора финансирања за потпору протеста и штрајкова;
- на подизању свести и стварању позитивног става и подршке шире јавности и међународних синдикалних централа приликом организовања штрајкова и протестних активности.

8. ЈАЧАЊЕ СИНДИКАТА И САВЕЗА

Синдикат може бити успешан једино ако се стално прилагођава условима у којима раде и живе његови чланови. Савез и синдикати се морају организовати – у организационом, кадровском и радном смислу – тако да су увек у најкраћем могућем року способни да одговоре на захтеве чланова и на решавање њихових проблема.

а) Реформа и модернизација

Реформа и модернизација Савеза самосталних синдиката и гранских синдиката треба да резултира ефикасном организацијом која ће, у процесу договарања и доношења одлука, усаглашавати различите специфичне интересе чланова гранских синдиката и не умањујући аутономност организација и грана, уобличи их у општи јединствен став и акцију. Савез ће настојати да кроз своја најзначајнија акта обезбеди јасно дефинисан принцип организовања, услова формирања и надлежности и одговорности органа, стабилног начина финансирања, а у циљу реализације изворних функција Савеза. Савез ће својом активном политиком настојати да се поштују утврђене одредбе Статута Савеза, као и да непоштовање истих носи одређене консеквенце.

Због приватизације и различитих услова у којима делује синдикат унутар предузећа, као и због увођења нових начина запошљавања, Савез ће заједно са гранским синдикатима да развије нове облике организовања, поред синдикалне организације као основног облика синдикалног организовања створиће се могућности за именовање повереништава и повереника.

б) Масовљење чланства

Уважавајући масовност као основну снагу синдиката, Савез ће заједно са гранским синдикатима посебну пажњу посветити организованом приступу у регрутовању и масовљавању чланства, пре свега у малим и средњим предузећима, и другим секторима где послодавци онемогућавају синдикално организовање и деловање. Савез ће ову активност спроводити кроз коришћење законских императива, афирмацију позитивних и запажених резултата Савеза и гранских синдиката, а пре свега стварањем позитивног става шире јавности према Савезу, његовој синдикалној политици и циљевима. Својом активном политиком Савез ће се залагати за учлањење у синдикат што већег броја младих и њихову афирмацију у раду синдиката и да у свим структурама Савеза и његових чланица буде заступљено најмање 30% жена.

ц) Стручне службе

У Савезу ће се јачати стручни, развојни и саветодавни рад на свим сегментима његовог деловања.

У оквиру својих програмских активности Савез ће се посебно ангажовати на **формирању** експертских тимова по најзначајнијим питањима деловања Савеза, као и обезбеђивања одговарајуће стручне помоћи гранским синдикатима.

д) Финансирање и фондови

Финансијски јаки синдикати и Савез самосталних синдиката могу успешно обављати своју функцију само ако имају стабилне, поуздане и непосредне изворе финансирања.

Основни извор прихода синдиката и Савеза самосталних синдиката треба да буде синдикална чланарина, са прецизно утврђеном расподелом на свим нивоима организовања и деловања синдиката и Савеза самосталних синдиката, уз обавезно дефинисање механизма којима ће се обезбедити доследно поштовање финансијске дисциплине.

Поред синдикалне чланарине, приходи ће се обезбеђивати и од:

- пословања и предузетничке активности формираних агенција и предузећа синдиката и Савеза, уз потпуну контролу њиховог рада од стране њиховог оснивача;
- имовине коју поседује или ће стећи Савез самосталних синдиката Србије: грађевински објекти, земљишта, службени станови, синдикална одмаралишта, опрема, возила, новчана средства, хартије од вредности, имовинска права и друго.

У условима транзиције посебан значај добија формирање фондова, регулисање њихових извора финансирања, као и коришћење средстава тих фондова. Савез ће се залагати и пружати подршку за формирање штрајкачких фондова на нивоу синдиката делатности, као и формирање фондова солидарности на нивоу територијалних облика организовања.

9. ЕДУКАЦИЈА

Савез ће у свом раду посебну пажњу посветити едукацији синдикалних активиста, како би поседовали одговарајуће знање, иницијативност, вештину у преговарању, спремност за преузимање ризика и одговорност и на тај начин били спремни да својим радом обезбеде ефикаснију заштиту права и интереса чланова синдиката и добију њихову подршку.

У циљу ефикасног спровођења едукације чланства Савез ће :

- донети дугорочан програм синдикалног оспособљавања,
- обезбедити компетентне предаваче на семинарима, округлим столовима, тематским саветовањима, трибинама и др;
- обезбедити услове за формирање и рад синдикалне школе Савеза самосталних синдиката Србије;
- припремати тематске приручнике за помоћ синдикалним активистима у раду;
- обезбедити учешће синдикалних активиста у међународним центрима за синдикалну обуку.

10. ИНФОРМИСАЊЕ, КОМУНИКАЦИЈА И МАРКЕТИНГ

Предуслов за ефикасно деловање синдиката је правовремена и објективна информисаност синдикалних активиста и чланства о активностима које се воде у самосталним синдикатима и Савезу синдиката. Због тога ће Савезу предузети следеће активности:

- унапређивање рада службе за односе са јавношћу,
- јачање двосмерног информисања са чланством,
- обезбеђивање савремене технологије и средстава за комуникацију,
- формирање неопходних информационих база података,
- покренути издавање синдикалног листа Савеза,

Двосмерно информисање унутар организације реализоваће се коришћењем свих савремених комуникацијских средстава, уз основно настојање да битне информације о укупном синдикалном раду буду правовремено презентоване на свим нивоима синдикалног организовања.

Посебна пажња биће посвећена синдикалном маркетингу: **наступање у свим медијима**, промовисање програмских интереса и циљева синдиката, презентација резултата рада.

11. САРАДЊА САВЕЗА САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СА ДРУГИМ СИНДИКАЛНИМ ЦЕНТРАЛАМА

Савез самосталних синдиката Србије отворен је за сваку комуникацију и размену мишљења и искустава са другим синдикалним централама у Републици.

Деловање Савеза самосталних синдиката Србије према другим синдикалним централама одвијаће се у правцу утврђивања заједничких циљева уз поштовање конвенција Међународне организације рада, ради избегавања међусобног нападања синдиката.

У циљу боље заштите интереса чланства и подизања квалитета синдикалне сцене у земљи, Савез ће на принципима уважавања равноправности и солидарности репрезентативних синдикалних централа подржати заједничко организовање и вођење значајнијих синдикалних активности.-

12. МЕЂУНАРОДНА СИНДИКАЛНА САРАДЊА

Полазећи од принципа да је Савез самосталних синдиката Србије отворен за сарадњу са свим синдикалним организацијама које аутентично представљају интересе свог чланства, које су спремне да на делу покажу своју солидарност и које поштују наша опредељења, усмерићемо нашу међународну сарадњу пре свега у неколико основних праваца:

- развијање сарадње с Међународном организацијом рада, СКР-ом и МКСС-ом;
- сагледавање могућности и предузимање свих неопходних активности за учлањење у Европску конфедерацију синдиката;
- наставити и развијати сарадњу са међународним синдикалним организацијама и централама;
- наставити и развијати билатералну сарадњу са синдикатима других земаља.

13. ОДНОС ПРЕМА ПОЛИТИЧКИМ СТРАНКАМА, ПАРТИЈАМА И НЕВЛАДИНИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Савез самосталних синдиката Србије ће у свом деловању и даље остваривати одговарајућу сарадњу са политичким партијама и странкама, превасходно парламентарним (непосредно и преко посланичких клубова), како би синдикални захтеви били компетентно изнети на местима где се одлучује и како би утицали на доношење закона и других мериторних одлука битних за материјални и социјални положај и радно-правну сигурност синдикалног чланства.

У циљу реализације програмских активности синдиката и Савеза, активно ћемо сарађивати са међународним фондацијама и невладиним организацијама, иницирати доношење и узимати учешће у понуђеним пројектима који се односе, пре свега, на успостављање и развијање социјалног дијалога на свим нивоима, оспособљавање и едукацију чланства, развијање и подстицај регионалне, међурегионалне и прекограничне сарадње.

14. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Обезбеђивање учешћа у другим активностима синдиката:

- учешће у хуманитарним активностима;
- успостављање и развијање секције жена, у сарадњи са међународним институцијама бавити се положајем и заштитом жена;
- афирмација рада младих синдикалних активиста, подстицање организовања млађих чланова у секцију младих;
- активности на заштити интереса и положаја пензионисаних радника и инвалида рада.

САВЕЗ
САМОСТАЛНИХ
СИНДИКАТА
СРБИЈЕ

ПРЕДЛОГ

**РЕЗОЛУЦИЈА
ЗА 13. КОНГРЕС
САВЕЗА САМОСТАЛНИХ
СИНДИКАТА СРБИЈЕ**

Београд, мај 2006. године

Савез самосталних синдиката Србије, полазећи од ратификованих међународних конвенција и препорука МОР-а којима се утврђују принципи социјалног дијалога, на предлог одређеног броја синдиката, предлаже делегатима 13. конгреса да донесу

РЕЗОЛУЦИЈУ О СОЦИЈАЛНОМ ДИЈАЛОГУ

Конгрес Савеза самосталних синдиката Србије оцењује да се социјални дијалог на свим нивоима организовања у Србији, још увек не темељи на принципима развоја и унапређења индустријских односа, као и односа са државним структурама, а све у циљу решавања свих насталих проблема у односима између послодаваца и синдиката, мирним путем без спорова, протеста, штрајкова, итд.

Савез самосталних синдиката Србије се залаже за пун социјални дијалог који подразумева развијање и постојање:

1. Добре воље свих социјалних партнера и искрене намере за учешће у социјалном дијалогу;
2. Одговарајућег друштвеног амбијента (тржишну економију, активно цивилно друштво, развијен политички систем и стабилне политичке институције базиране на демократском изборном закону);
3. Развијене културе дијалога, преговарачке вештине и вештине управљања конфликтима;
4. Међусобног поверења социјалних партнера;
5. Слободе организовања, удруживања и деловања синдиката и послодаваца, са обавезом државе да створи амбијент, а у случају институционализованог социјалног дијалога и правни оквир;
6. Легитимитета социјалних партнера – репрезентативност и изражавање интереса чланства уз транспарентност у одлучивању;
7. Стручног капацитета социјалних партнера;
8. Приступа информацијама;
9. Одговорности социјалних партнера у извршавању договореног;

10. Постојање уравнотежене позиције и одговарајуће моћи учесника у социјалном дијалогу.

Развој и унапређење социјалног дијалога, Савез самосталних синдиката Србије види у коректним и фер односима са послодавачком организацијом и Владом Републике Србије, а у циљу унапређења социјалног дијалога, покретања иницијатива и стварања амбијента за истинско оживљавање и суштинско остваривање принципа социјалног дијалога.

Конгрес Савеза самосталних синдиката Србије захтева од свих социјалних партнера, да у границама својих овлашћења предузимају адекватне активности и мере ради поспешивања и вођења социјалног дијалога на свим нивоима у Републици Србији.

Од Владе Републике Србије и Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, захтевамо да предузму одговарајуће мере и активности у циљу стварања услова за окончање преговора и закључивање Општег и посебних колективних уговора, који јесу основ унапређења индустријских односа у Републици Србији и развоја Социјално-економског дијалога.

Такође, тражимо да Влада Републике Србије, кроз институцију Социјално-економског савета, разматра и уважава мишљење социјалних партнера, по свим питањима која су од интереса за њих (пре свега законска решења, стратегија и друге документе).

Савез самосталних синдиката Србије ће предузети све мере, како би кроз институцију социјалног дијалога допринио развоју економских и друштвених односа у Републици Србији, а све у циљу заштите права радника и побољшања услова живота и рада.

Савез самосталних синдиката Србије предлаже делегатима 13. конгреса да донесу

РЕЗОЛУЦИЈУ

О ЗАШТИТИ РАДНИКА КОЈИ СУ У ПРОЦЕСУ

ТРАНЗИЦИЈЕ ОСТАЛИ БЕЗ ПОСЛА

Савез самосталних синдиката Србије заједно са синдикатима, треба да установе принципе и сагледа могућност организовања и деловања чланова Савеза самосталних синдиката, којима је престао радни однос у процесу приватизације, реструктурирања и структурним променама у предузећима у циљу прилагођавања истих, тржишним условима пословања.

Неколико стотина хиљада чланова Самосталног синдиката остало је без радног односа и није обезбедило сигурну и трајну егзистенцију, а постоји тенденција да се овај број још више увећава, те је обавеза Савеза самосталних синдиката Србије и самосталних синдиката, да утврде заједничке принципе и начине организовања, деловања у оквиру њихових организација у којима су провели цео радни век.

Преко утврђених сталних облика деловања самосталних синдиката, ова групација радника која је у процесу транзиције остала без посла, уз помоћ органа Савеза и самосталних синдиката, активно би била укључена у сагледавању и утврђивању активности и мера које треба предузети ради решавања њиховог материјалног и социјалног положаја.

У складу са ратификованим међународним конвенцијама и препорукама МОР-а, у нашој земљи је донесен нови Закон о безбедности и здрављу на раду, а надамо се да ће исти бити имплементиран у наш систем привређивања, уз строго поштовање норми о безбедности и заштити здравља на раду, Савез самосталних синдиката Србије предлаже делегатима 13. конгреса да донесу

РЕЗОЛУЦИЈУ О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Безбедност и здравље на раду запослених чланова нашег Синдиката, као и свих осталих запослених, један је од приоритетних задатака Савеза самосталних синдиката Србије у наредном периоду. Основна начела политике Савеза самосталних синдиката Србије у овој области, су следећа:

- безбедност и здравље на раду су приоритет без компромиса, којим ће се, у највећој могућој мери смањити повреде на раду, професионална обољења и обољења у вези са радом и који стварају претпоставке за пуно физичко, психичко и социјално благостање запослених;
- безбедно радно место, радна околина и безбедна и исправна средства за рад;
- сви запослени морају имати адекватна средства и опрему за личну заштиту, која ће им служити за спречавање повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом, као и других штетних последица по здравље запослених;
- улагање у безбедност и здравље на раду није трошак послодавца, већ је то улагање у циљу стварања што већег профита;
- послодавац је одговоран за спровођење мера безбедности и здравља на раду;
- посебно место, права и обавезе у систему безбедности и здравља на раду имају млади и жене;
- превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду су основ и темељ безбедносне политике;

- преставник запослених за безбедност и здравље на раду је важан чинилац у спровођењу безбедности и здравља на раду.

Савез самосталних синдиката Србије ће у циљу спровођења напред наведених начела, предузети следеће активности:

- спровести поступак избора представника запослених за безбедност и здравље на раду;
- уградити напред наведена начела у колективне уговоре;
- организовати едукацију представника запослених;
- организовати семинаре са представницима послодавца и министарства у циљу афирмације безбедности и здравља на раду, о важности превентивних мера и упознавања са међусобним правима и обавезама;
- контролу спровођења закона и контактирање инспекција у случају кршења истог.

Савез самосталних синдиката Србије, повешће трајну и одлучну акцију у спровођењу и побољшању стања у овој области, и захтеваће од свих државних и послодавачких институција да доследно имплементирају постојећи закон. Одговорност за живот и здравље радника морају преузети сви и појединачно и институционално, јер само максималном одговорношћу и применом законских одредби које регулишу ову материју, можемо се приближити стандардима цивилизованог и хуманог друштва.

Полазећи од принципа ратификованих међународних конвенција и препорука МОР-а, политика запошљавања и рада у Републици Србији мора се заснивати на равноправности и потпуној законитости, како би се спречиле масовне појаве рада на црно (сива економија), а у циљу поспешивања ове активности Савез самосталних синдиката Србије на предлог одређеног броја синдиката, предлаже делегатима 13. конгреса да донесу

РЕЗОЛУЦИЈУ О СПРЕЧАВАЊУ РАДА НА ЦРНО

На десетине хиљада радника у Републици Србији, из дана у дан, све више остаје без посла и приморано је да код извесног броја послодаваца ради на црно, како би обезбедили минималну егзистенцију за себе и своју породицу.

Радити на црно значи бити непријављен, немати обавезно социјално осигурање, здравствену заштиту, пенzioni стаж и материјално обезбеђење у случају незапослености.

Радници који раде на црно, немају уговоре о раду који им гарантују било какву зараду, безбедност и здравље на раду, законско радно време, одсуства, одморе, итд., јер овакав начин рада је рад у «робовским условима», без икакве одговорности послодаваца за њихове животе.

Рад на црно за државу значи губитак милионских прихода по основу пореза, које не плаћају послодавци и запослени, стварање нелојалне конкуренције на тржишту, енормно стицање богатства послодаваца на туђ рачун, као и могућност освајања високог места на друштвеној лествици, а самим тим велики утицај на власт.

Само пријављени радници могу користити заштиту и права која им омогућавају какви-такви закони и колективни уговори, а могу рачунати да ће остварити право на пензијско, здравствено и друго осигурање, накнаду за боловање, накнаду у случају повреде на раду, итд.

Конгрес Савеза самосталних синдиката Србије позива Скупштину Републике Србије и Владу Републике Србије, као и друге државне органе, да доношењем закона и применом постојећих прописа, створе привредни амбијент у коме ће бити што мање рада на црно и да конкретним мерама против несавесних послодаваца утичу на нестајање рада на црно у свим привредним сферама наше земље. У таквој акцији, Савез самосталних синдиката Србије ће учинити све да се примене адекватни прописи и на тај начин макар смањи рад на црно.

Савез самосталних синдиката Србије, у циљу заштите права радника са Косова и Метохије, предлаже 13. конгресу да донесе

РЕЗОЛУЦИЈУ

О ЗАШТИТИ РАДНИКА СА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

Веће синдиката Косова и Метохије као саставни део Савеза самосталних синдиката Србије, доживело је судбину својег чланства, протерани смо из 28 општинских већа, Градског већа Приштине и Покрајинског већа која су функционисала у Покрајини, узурпирани су нам просторије, већина наших колега нису успели ни личне ствари да понесу, спасавали су свој живот. Па ипак, у протеклих седам година, Веће синдиката Косова и Метохије је улагало много напора и енергије на указивању несносног положаја протераних радника са Косова и Метохије.

У периоду од 1999. године, када је са простора јужне српске покрајине киднаповано са својих радних места и убијено више од 1300 чланова нашег синдиката, протерано је више од 250.000 Срба, Црногораца, Турака, Горанаца, Рома и других, од чега је било 85.000 чланова Већа Савеза синдиката Косова и Метохије, па с најновијим протеривањем од 17. марта 2003. године, када је додатно протерано више хиљада Срба, је оно што смо ми као представници тих радника покушавали да презентујемо домаћој али и страног јавности, пре свега синдикатима и свим другим радничким покретима у Европи. На жалост, многи од њих су остали неми на страдања наших чланова, као да је то нешто сасвим нормално и природно да се крше основна људска права, право на живот и право на рад. Ова права регулисана су још повељом УН-а из 1948. године, али се сада та иста права, и то под патронатом тих истих Уједињених Нација, знатно крше и то без икакве одговорности за учеснике самог процеса, процеса етничког чишћења.

Многи од протераних радника се и после седам година налазе у колективним смештајима широм Србије и Црне Горе, у условима недостојних човеку, чак и животиње живе у бољим условима. Радници су понижени, породице су им уништене без могућности да раде и да од свог рада живе. Хуманитарна помоћ која је у првим годинама након агресије долазила, одавно је престала да стиже, вероватно са намером да те раднике треба што пре и биолошки уништити и што се на жалост, све више и остварује, а све под геслом заштите људских права.

Повратак у своје домове и на своја радна места у предузећима можемо само да сањамо, можемо само да се сећамо како изгледа ићи на посао, има ли шта од тога природније и нормалније, да ли то угрожава неког? Шта има нормалније да од свога рада школујете своју децу, идете на годишњи одмор. Радницима Србија, Црногорцима, Турцима, Горанцима, Ромима и дру-

гима, то је онемогућено. Ко је тај који је онемогућио да долазите на посао? Пре свега то су институције које су добиле мандат од УН да привремено управљају Косовом и Метохијом. Шта су оне до сада урадиле да се протерани радници врате на своја радна места? Урадили су веома много, али да се не врате. Покренули су процес приватизације на Косову и Метохији и то без активног учешћа свих протераних, као да су у Покрајини живели само Шиптари, остали су само по њима били у пропутовању, додуше неколико векова, али се то ипак не рачуна.

Процес приватизације на Косову и Метохији је само перфидни наставак етничког чишћења са тих простора и то спроводе УНМИК и институције које су оне именовали. Како другачије може да се окарактерише нешто што себе назива Косовска Агенција Поверења, која је задужена за овај процес (и ако нема мандат) када не поштује власничку структуру предузећа. На десетине примера има где је 100 одсто власник предузеће из Централног дела Србије, али се они не питају ништа, нити имају било какво учешће у овом процесу, већ се без њиховог знања и одобрења продаје у бесцење њихова имовина. Свакако, карактеристички су, пре свега, примери «Јумка» из Врања и њиховог погона у Косову Пољу, «Инекса» из Београда, са њиховим хотелима на Брезовици, «Термовента» из Београда са њиховим фабрикама у Ораховцу и Липљану, «Црвене Заставе» из Крагујеваца и њихов погон у Пећи, и многи други.

Уколико имате средства да купујете дневну штампу, а да сте били радник једног од 530 предузећа који се налазе у процесу приватизације, доживећете потврду да се наставак етничког чишћења није зауставио, већ да иде убрзаним темпом. Наиме, на страницама дневних новина можете видети спискове радника који имају право на надокнаду у овом процесу, наравно на тим списковима нема ни једног Србина, све су углавном они други.

Шта преостаје радницима са Косова и Метохије у овим и оваквим условима? Да ли да чекају да се заврши процес приватизације па да моле будуће послодавце да их приме назад у радни однос, или да се помире са чињеничним стањем да им није омогућено основно људско право, право на рад и живот. Ипак, уколико раднички покрет Европе буде подигао глас против оваквог кршења људских права, има још минималне наде да се радници који су протерани врате у своје фабрике, у супротном, показале се сва неприципијелност данашње радничке и синдикалне Европе.

Савез самосталних синдиката Србије предлаже делегатима 13. конгреса да донесу

РЕЗОЛУЦИЈУ

О ЗАШТИТИ ИМОВИНЕ СИНДИКАТА НАМЕЊЕНЕ ЗА ОПОРАВАК, ОДМОР И РЕКРЕАЦИЈУ РАДНИКА, КАО И ДОБАРА ОД НАЦИОНАЛНОГ ИНТЕРЕСА У ПРОЦЕСУ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ

Република Србија располаже значајним изграђеним и природним потенцијалом за развој туризма.

Објекти за одмор и рекреацију, споменици културе и природни ресурси који су од значаја за одмор и опоравак запослених у Србији, као што су бање, природна и вештачка језера, сливови река, национални паркови, природни резервати, Стара планина и Копаоник, морају се сачувати и заштитити од деградације, грабежи и продаје.

Савез самосталних синдиката Србије тражи да се имовина изграђена средствима запослених (фондови заједничке потрошње), намењена опоравку, одмору и рекреацији запослених изузме из поступка власничке трансформације и пренесе синдикалним организацијама у својину на управљање.

Око ове имовине мора да се озбиљно ангажују Влада и држава да би се сачувала као национална добра: вода, шуме, енергенти и богатства од посебног националног интереса, као незамењив услов живота и рада.

Савез самосталних синдиката Србије предлаже делегатима 13. конгреса да донесу

РЕЗОЛУЦИЈУ

О ВЛАСНИЧКОЈ ТРАНСФОРМАЦИЈИ У КОМУНАЛНО-СТАМБЕНИМ СИСТЕМИМА СРБИЈЕ

Приликом спровођења власничке трансформације у комунално-стамбеним системима треба да се испуне следећи услови:

- Да постоји законска регулатива хармонизована са законима Европске уније;
- Да се испита оправданост приватизације природних богатстава и добара у општој употреби, јер је то супротно Уставу Републике Србије;
- Да се јавна предузећа чији је оснивач локална самоуправа, не приватизују без денационализације имовине;
- Да Влада пропише критеријуме за бављење комунално-стамбеном делатношћу и да установи методологију за утврђивање цена услуга;
- Да се спрече незаконите и нерационалне приватизације;
- Да се обезбеди транспарентност процеса приватизације;
- Да Синдикати и радници буду благовремено информисани у свим фазама процеса приватизације.

Тражимо од Владе Републике Србије да донесе Националну стратегију приватизације, у области комунално-стамбене делатности.

Комунално-стамбена делатност треба на основу закона и Националне стратегије, да добије статус делатности од јавног интереса, а приватизација не сме да се спроводи без учешћа корисника услуга—грађана. У поступку трансформације и приватизације предузећа, треба да се поштују и одредбе Закона о комуналним-стамбеним деланостима.

Вода и енергија – као добра од националног интереса, не смеју се приватизовати, без обзира на облике могућег реструктурирања предузећа.

Средства добијена својинском трансформацијом комунално-стамбене делатности треба да се врате локалној самоуправи ради побољшања услова рада јавних комуналних предузећа.

Сва питања и права запослених треба да буду регулисана уговором о приватизацији предузећа. За све запослене који су технолошки вишак, у сарадњи са локалном самоуправом треба да се донесе социјални програм. Потребно је обезбедити додатни капитал за проширење и боље коришћење комунално-стамбених капацитета.

Савез самосталних синдиката Србије захтева да се комунално-стамбеним системима приватизација врши на основу опредељења утврђених у Закону о комуналној делатности – и то тако да оснивач-локална власт буде већински власник имовине са 51 одсто власништва над капиталом, 30 одсто да припадне запосленима, пензионерима у комунално-стамбеним система и грађанима Србије, а преосталих 19 одсто да се прода преко тржишта капитала у циљу прибављања средстава за унапређење система.

Из поступка својинске трансформације треба изузети све објекте изграђене из средстава Фонда заједничке потрошње јавних предузећа, јер се ради о објектима намењеним превенцији радне инвалидности и рекреацији запослених. Они морају бити у власништву свих запослених и пензионера, без обзира на то да ли је оснивач Република или локална самоуправа. Ту имовину треба пренети у власништво синдикалним организацијама.

Законским прописима морају се створити услови за номинацију власништва комуналних система.

САДРЖАЈ

1. Пословник о раду 13. Конгреса Савеза самосталних синдиката Србије	5
2. Извештај о раду Савеза самосталних синдиката Србије између 12. и 13. Конгреса	8
3. Извештај о раду Статутарног Одбора Савеза самосталних синдиката Србије између 12. и 13. Конгреса	70
4. Извештај о раду Надзорног Одбора Савеза самосталних синдиката Србије између 12. и 13. Конгреса	71
5. Програм Савеза самосталних синдиката Србије	72
6. Конгресне резолуције	79

*Учесницима
XIII КОНГРЕСА
Савеза самосталних синдиката Србије*

На основу члана 8. Статута Савеза самосталних синдиката Србије, Веће Савеза самосталних синдиката Србије донело је Одлуку о сазивању и одржавању XIII Конгреса.

Конгрес ће се одржати 30. јуна 2006. године, у Великој дворани Дома синдиката, Прг Николе Пашића бр. 5а, са почетком у 10 часова.

Позивам Вас да присуствујете Конгресу и активно учествујете у његовом раду.

*Председник

Проф. Миленко Смиљанић*

СПОНЗОР
13. КОНГРЕСА
САВЕЗА САМОСТАЛНИХ
СИНДИКАТА СРБИЈЕ

ДУНАВ
ОСИГУРАЊЕ